

VÁLASZTÁSI FÜZETEK
180.

SEGÉDLET
a jegyzők részére a 2014. évi országgyűlési
választások lebonyolításához

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

VÁLASZTÁSI FÜZETEK
180.

SEGÉDLET

a jegyzők részére a 2014. évi országgyűlési választások lebonyolításához

Budapest
2013.

A „Választási füzetek” című sorozat szerkesztője:

DR. PÁLFFY ILONA

a Nemzeti Választási Iroda elnöke

Összeállította:

dr. Berta Zsolt
dr. Barta László
dr. Jackli Tamás
dr. Kovács János
dr. Lipták János
dr. Papp Csaba
dr. Péteri Attila
dr. Sárádi Kálmánné
dr. Szép Tibor
dr. Szekeres Antal

Lektorálta:

dr. Pálffy Ilona

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ.....	7
1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK ÉS A VÁLASZTÁSI RENDSZER	11
1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁT SZABÁLYOZÓ JOGANYAG	11
1.1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK AZ ALAPTÖRVÉNYBEN	11
1.1.1. A választójogosultság	12
1.1.2. Az aktív választójog	13
1.1.3. A választások időpontja	13
1.1.4. A választások alapelvei	13
1.2. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRÓL SZÓLÓ 2011. ÉVI CCIII. TÖRVÉNY RENDELKEZÉSEI	13
1.2.1. A jelölés	14
1.2.2. Az eredmény megállapítása	14
2. VÁLASZTÁSI SZERVEK.....	17
2.1. VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK.....	17
2.2. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK	17
2.2.1. A választási bizottságok választott tagjai.....	17
2.2.2. Delegálás a választási bizottságokba	18
2.2.3. Eskü- vagy fogadalomtétel	19
2.2.4. A választási bizottsági tagok megbízatásának megszűnése.....	19
2.2.5. Összeférhetetlenség.....	20
2.2.6. A tagok jogai, a választási bizottság működése	21
2.2.7. A választási bizottság döntése	22
2.2.8. A választási bizottságok határozatainak jogereje	23
2.2.9. A választási bizottságok feladata és hatásköre	23
2.3 VÁLASZTÁSI IRODÁK.....	25
2.3.1 A külképviseleti választási iroda	25
2.3.2 A helyi választási iroda.....	25
2.3.3 Az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda	26
2.3.4 A területi választási iroda.....	26
2.3.5 A Nemzeti Választási Iroda	26
2.4 A VÁLASZTÁSI IRODÁKRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK.....	27
2.5 A VÁLASZTÁSI IRODÁK FELADATAI	27
2.5.1 A Nemzeti Választási Iroda további feladatai.....	28
3. A NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE	29
3.1 A KÖZPONTI NÉVJEGYZÉK	29
3.1.1 Felvétel a központi névjegyzékbe.....	29
3.1.2 A központi névjegyzék vezetése	30
3.2 A NESZA	32
3.2.1 A NESZA adattartalma	32
3.2.2 A NESZA adatainak felhasználása.....	32
3.2.3 A NESZA nyilvánossága	32
3.3 A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK	33
3.3.1 A szavazóköri névjegyzék létrehozása	33
3.3.2 Az értesítő	33
3.3.3 A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése.....	34
3.3.4 A szavazóköri névjegyzék lezárása és kinyomtatása	36
3.5 A NÉVJEGYZÉKKEL KAPCSOLATOS KÉRELEM.....	37
3.5.1 A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem benyújtása.....	37
3.5.2 A kérelem adattartalma.....	39
3.5.3 A központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelem elbírálása	40
3.6 A névjegyzék nyilvánossága.....	43

3.6.1 A központi névjegyzék nyilvánossága	43
3.6.2 A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága	43
4. A PÁRTOK, JELÖLTEK ÉS LISTÁK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK	45
4.1. JELÖLŐ SZERVEZET	45
4.1.1 A jelölő szervezet bejelentése	45
4.1.2. A jelölő szervezet nyilvántartásba vétele és nyilvántartása	45
4.1.3. A jelölő szervezet jogai és kötelességei	46
4.2. EGYÉNI JELÖLT	46
4.2.1. Az ajánlás folyamata	47
4.2.2. A jelölt bejelentése, az ajánlások ellenőrzése	49
4.2.3. AZ EGYÉNI JELÖLT NYILVÁNTARTÁSBA VÉTELE ÉS NYILVÁNTARTÁSA	50
4.2.4. A JELÖLTTE VÁLÁS FOLYAMATA	51
4.3 ORSZÁGOS LISTA ÁLLÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI	51
4.3.1. Pártlista állításának szabályai	51
4.3.2. NEMZETISÉGI LISTA ÁLLÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI	52
4.3.3. A lista bejelentése, nyilvántartásba vétele, nyilvántartása	52
5. A VÁLASZTÁSI KAMPÁNY ORSZÁGOS ÉS HELYI ESZKÖZEI.....	55
5.1. A VÁLASZTÁSI KAMPÁNYIDŐSZAK	55
5.2. A KAMPÁNYTEVÉKENYSÉG	55
5.3. A KAMPÁNY ESZKÖZEI	55
5.3.1. A plakát	55
5.3.2. A választási gyűlés	57
5.3.3. Politikai reklám és politikai hirdetés	58
5.3.4. Közvetlen politikai kampány	60
5.4. KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁS.....	60
5.5. A MÉDIA KAMPÁNYBAN VALÓ RÉSZVÉTELÉVEL KAPCSOLATOS JOGORVOSLAT	61
5.6. ADATSZOLGÁLTATÁS A NÉVJEGYZÉKBŐL	62
5.6.1. Adatszolgáltatás a törvény általános részében	62
5.6.2. Adatszolgáltatás a törvény különös részében.....	63
6. A SZAVAZÁS.....	65
6.1 A SZAVAZÁS JOGI ELŐKÉSZÍTÉSE	65
6.1.1 A jelöltek, illetve a listák sorrendjének kisorsolása	66
6.1.2 Az egyéni szavazólap tartalmazza:	66
6.1.3 Listás szavazólap:.....	67
6.1.3 A szavazólap adattartalma:.....	67
6.1.4 A szavazólap adattartalmának jóváhagyása	68
6.2 A SZAVAZÁS ADMINISZTRATÍV ÉS TECHNIKAI ELŐKÉSZÍTÉSE	69
6.2.1 A szavazásnap i ratok és kellékek átadása	69
6.2.2 A szavazóhelyiség kialakítása	69
6.3 SZAVAZÁS BELFÖLDÖN.....	70
6.3.1 A szavazás ideje és helye.....	70
6.3.2 A szavazóhelyiség és annak felszereltsége.....	70
6.3.3 A szavazóhelyiség rendje a szavazás napján	71
6.3.4 A szavazás megkezdése	72
6.3.5 A szavazás mozzanatai	72
6.3.6 A szavazás módja	73
6.3.7 A szavazatszámoló bizottság tájékoztató és segítő szerepe	73
6.3.8 Szavazás mozgóurnával	74
6.3.9 Az átjelentkezés	74
7. JOGORVOSLATOK	75
7.1 JOGORVOSLATOK ÁLTALÁBAN	75
7.1.1 Jogorvoslatok fajtái.....	75

7.1.2 Jogorvoslati határidők	75
7.2 AZ EGYES JOGORVOSLATOK	75
7.2.1 A kifogás	75
7.2.2 Fellebbezés.....	77
7.2.3 Bírósági felülvizsgálati kérelem.....	78
7.3 SPECIÁLIS JOGORVOSLATOK	79
7.3.1 Alkotmányjogi panasz.....	79
7.3.2 Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslatok.....	80
7.3.3 Névjegyzéssel kapcsolatos jogorvoslat.....	80
7.3.4 Jelöltek, listák sorrendje elleni jogorvoslat	81
7.3.5 Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat	81
7.3.6 Választás eredménye elleni jogorvoslat.....	81
7.3.7 Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt	81
7.3.8 A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat	82
ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK.....	83
ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK MEGOLDÁSAI	105

ELŐSZÓ

A magyar választási igazgatás szempontjából 2014 kiemelt jelentőségű év lesz, hiszen több választás lebonyolításában kell közreműködniük a választási szervezeteknek, melyek egész évben feladatokat rónak a választási irodákra. Az első nagy feladat az országgyűlési képviselők választásának előkészítése és lebonyolítása. Az ezzel összefüggő ismeretek elsajátításához kíván segítséget nyújtani ez a kiadvány.

Komoly felkészülést igényel ez annál is inkább, mert az elmúlt időszakban számos nagy változás következett be a helyi és területi közigazgatásban, átalakultak a központi választási szervezetek, teljesen új anyagi és eljárási választási szabályozás jött létre, és nem utolsósorban kibővült a választásra jogosultak köre, és nyilvántartásuk az eddigiektől teljesen eltérően történik.

Kiadványunk a jegyzők számára készült. Összeállításánál azonban arra törekedtünk, hogy olyan ismereteket gyűjtsünk egybe, melyek valamennyi választási irodai munkatárs számára hasznosíthatóak, így nem csak a HVI vezetők, hanem azok munkatársainak választási felkészülését is segíthetik. A tananyag tesztkérdéseket is tartalmaz, melyeket bárki felhasználhat önállóan az elsajátított ismeretek gyakorlására, de a választási irodák vezetői a választásban közreműködő munkatársaik tudásának felmérése során is igénybe vehetik.

Engedjék meg, hogy köszönetemet fejezzem ki azoknak a szakembereknek, akik e tananyag elkészítésében önzetlenül részt vettek.

A választási irodák vezetőinek, valamint munkatársaiknak sikeres felkészülést és eredményes munkát kívánok!

Budapest, 2013. november

Dr. Pálffy Ilona
a Nemzeti Választási Iroda
elnöke

Rövidítések jegyzéke

Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye
ASZA	anyakönyvi szakrendszer
HVB	helyi választási bizottság
HVI	helyi választási iroda
KEKKH	Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala
KÜVI	külképviseleti választási iroda
NESZA	a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása
NVB	Nemzeti Választási Bizottság
NVI	Nemzeti Választási Iroda
OEVB	országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság
OEVI	országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda
OEVK	országgyűlési egyéni választókerület
SZL	a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartása
SZSZB	szavazatszámlláló bizottság
TVB/FVB	területi/fővárosi választási bizottság
TVI/ FVI	területi/fővárosi választási iroda
Ve.	2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról
VISZ	választási információs szolgálat
Vjt.	2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról

1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK ÉS A VÁLASZTÁSI RENDSZER

1. Az országgyűlési képviselők választását szabályozó joganyag

Az országgyűlési képviselő-választások szabályanyagát az alábbi jogszabályok tartalmazzák:

1. **Az Alaptörvény**, amely alapvető politikai jogként szabályozza a választójogosultság feltételeit, meghatározza a választások alapelveit, és a választás kiírásának alapvetőbb szabályait, továbbá szabályozást tartalmaz a politikai reklámok közzétételére vonatkozóan.
2. **2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról**, amely a választások anyagi jogi szabályait tartalmazza, meghatározva a választási rendszer elemeit, a mandátumkiosztás módját és az eredmény megállapításának szabályait, valamint az időközi országgyűlési választásra vonatkozóan is tartalmaz rendelkezéseket.
3. **2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról**, amely a választási eljárás jogi elemeinek szabályait rögzíti (névjegyzék, választási szervek, ajánlás, szavazás, szavazatösszesítés, eredmény-megállapítás, jogorvoslatok stb.).
4. **2013. évi LXXXVII. törvény az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről**, amely a választási kampánytevékenység állami támogatására vonatkozó szabályokat, valamint a választási kampány költségeinek elszámolására és ellenőrzésére vonatkozó törvényi rendelkezéseket tartalmazza.
5. A közigazgatási és igazságügyi miniszter rendeletei (KIM rendeletek), amelyek meghatározzák
  - a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetésének részletszabályait, továbbá azon településeket és külképviseleteket, ahol a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár - kérelmére - átveheti a szavazási levélcsomagot (17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet),
  - a választási irodák további feladatait, a választási eredmény országosan összesített adatainak körét, a médiatartalom-szolgáltató képviseletében eljáró személy e minőségének igazolására használható okiratokat, továbbá a választás során alkalmazandó nyomtatványok mintáit (..... KIM),
  - a választás céljára biztosított állami pénzeszközök felhasználásának, ellenőrzésének szabályait,
  - a bírság megfizetésének részletes szabályait,
  - a választás határidőit és határnapjait.
6. A **nemzetgazdasági miniszter rendelete** tartalmazza a választási kampánytevékenységhez nyújtott állami támogatás rendelkezésre bocsátása, elszámolása és visszafizetése módját, a kincstári számla és a kincstári kártya forgalmával kapcsolatos részletes eljárási szabályokat, valamint a kincstári kártya használatával kapcsolatos szabályokat.

1.1. Az országgyűlési képviselők választására vonatkozó szabályok az Alaptörvényben

Az Alaptörvény szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. A közhatalom forrása a nép, mely a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.

1.1.1. A választójogosultság

Az Alaptörvény XXIII. cikkében politikai alapjogként határozza meg a választójogot: minden **nagykorú magyar állampolgárnak joga** van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők választásán **választó és választható legyen** [XXIII. cikk (1) bekezdés].

Az Alaptörvény XXIII. cikk (4) bekezdése szerint „sarkalatos törvény a választójogot vagy annak teljességét magyarországi lakóhelyhez, a választhatóságot további feltételekhez kötheti”. Az országgyűlési képviselők 2014. évi általános választása kitűzésétől a jogalkotó a választójogot nem köti magyarországi lakóhelyhez, azaz **a külföldön élő választópolgároknak is biztosítja –korlátozott mértékben ugyan – a választójogot.**

A választójogot csak az ún. **természetes kizáró okok** korlátozzák. Az Alaptörvény XXIII. cikk (6) bekezdése szerint „nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt”.

Az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezéseinek 24. pont (2) bekezdése szerint, aki az Alaptörvény hatálybalépésekor, azaz 2012. január 1-jén jogerős ítélet alapján a cselekvőképességét korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt áll, nem rendelkezik választójoggal a gondnokság megszüntetéséig, vagy amíg választójogának fennálltát a bíróság meg nem állapítja.

A Ve. 13/A. §-a alapján a bíróságnak a cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezést kimondó, a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezést kimondó, valamint a felülvizsgálati eljárás alapján hozott ítéletében kell rendelkeznie a választójogból való kizárás kérdéséről.

Tekintettel arra, hogy a bíróságnak felülvizsgálati eljárást ötévente mindenképpen le kell folytatnia, a választójog felülvizsgálata az összes gondnokság alatt álló személy esetében legkésőbb 2017. január 1-ig meg fog történni.

Mindezek alapján nem rendelkezik sem aktív, sem passzív választójoggal az,

- aki cselekvőképességét korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt áll, de esetében a bíróság még nem rendelkezett a választójogból kizárás kérdésében,
- a bíróság kizárt a választójogból, mert a választójog gyakorlásához szükséges belátási képessége
  - pszichés állapota, szellemi fogyatkozása vagy szenvedélybetegsége miatt tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, vagy
  - pszichés állapota vagy szellemi fogyatkozása miatt tartósan teljes mértékben hiányzik. (Ve. 13/A. § (2) bekezdés)
- aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll.

Szavazati joggal ugyan rendelkezik, ám nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti, és nincs eltiltva a közügyektől.

kizárt személyek köre	aktív választójog	passzív választójog
gondnokság alatt áll, de felülvizsgálata még nem történt meg	NEM	NEM
belátási képessége hiányzik	NEM	NEM
közügyektől eltiltott	NEM	NEM
szabadságvesztés büntetését, intézeti kényszergyógykezelését tölti	IGEN	NEM

1.1.2. Az aktív választójog

A magyarországi lakóhellyel rendelkező választópolgár

- egy egyéni választókerületi jelöltre és
- egy pártlistára szavazhat.

A magyarországi lakóhellyel rendelkező, névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgár

- egy egyéni választókerületi jelöltre és
- nemzetiségének listájára, ennek hiányában egy pártlistára szavazhat.

A **magyarországi lakóhellyel nem rendelkező** választópolgár egy pártlistára szavazhat.

1.1.3. A választások időpontja

Az Alaptörvény 2. cikk (3) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők általános választását - az Országgyűlés feloszlása vagy feloszlata miatt választás kivételével - az előző Országgyűlés megválasztását követő **negyedik év április vagy május hónapjában** kell megtartani.

Az országgyűlési képviselők választásának időpontját a **köztársasági elnök tűzi ki** (Alaptörvény 9. cikk (1) bekezdésének e) pontja).

Az Alaptörvény az országgyűlési választási rendszer további szabályainak megállapítását a kétharmados többséggel elfogadott **2011. évi CCIII. törvényre (Vjt.)** bízta.

1.1.4. A választások alapelvei

Az Alaptörvény 2. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy az országgyűlési képviselőket a választópolgárok **általános és egyenlő** választójog alapján, **közvetlen és titkos** szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.

1.2. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény rendelkezései

Az Országgyűlés **199 képviselőből** áll.

A magyar választási rendszer vegyesnek mondható, mert két választási rendszer él egymás mellett:

az egyéni választókerületi rendszer:

- **106 egyéni választókerület:** az ország területe 106 egyéni választókerületre oszlik, ahol személyekre lehet szavazni, és a szavazatok többségét megszerző jelölt lesz a képviselő,
valamint a listás rendszer:
- **országos lista:** e listáról **93** jelölt szerezhethet **mandátumot**.

1.2.1. A jelölés

- a) Egyéni választókerület:

Az egyéni választókerületben a képviselőjelölt **párt jelöltjeként** vagy **független jelöltként** indulhat. Két vagy több párt **közös** jelöltet is állíthat.

Az egyéni választókerületben a jelöléshez legalább **500 választópolgár ajánlása szükséges**. Egy személy csak egy egyéni választókerületben fogadhat el jelölést.

- b) Országos választókerület:

Országos lista pártlistaként vagy nemzetiségi listaként állítható.

Pártlistát az a párt állíthat, amely legalább **27 egyéni választókerületben önállóan jelöltet** állított. A pártlistaállításának további feltétele, hogy a párt legalább **9 megyében és a fővárosban** jelöltet állítson. A Vjt. közös pártlista állítására is módot ad, azonban a közös pártlistát csak ugyanazon pártok részvételével indított jelöltek alapozhatnak meg. Egy párt csak egy - önálló vagy közös - pártlista állításában vehet részt.

Nemzetiségi listát – nemzetiségenként egyet – az országos nemzetiségi önkormányzat állíthat. A nemzetiségi lista állításához a névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok legalább **1%-ának ajánlása, de legfeljebb 1500 ajánlás** szükséges. A nemzetiségi listán a névjegyzékben az adott nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgár lehet jelölt. Közös nemzetiségi lista állítását a törvény kizárja.

Egy személy csak egy országos listán fogadhat el jelölést. Párt által egyéni választókerületben jelölt személy **csak ugyanazon párt pártlistáján** szerepelhet.

A listán szereplő jelöltek sorrendjét a jelölő szervezet határozza meg, azt a választópolgár a szavazatával nem befolyásolja (**kötött lista**).

1.2.2. Az eredmény megállapítása

- a) Egyéni választókerület:

Az a jelölt lesz országgyűlési képviselő, **aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta**.

- b) Országos választókerület:

A választópolgár az országos választókerületben **pártlistára**, vagy – amennyiben a magyarországi lakóhellyel rendelkező választópolgár a nemzetiségi névjegyzékben szerepel – **nemzetiségi listára** szavazhat.

A mandátumszerzési küszöb

A magyar választási rendszer **5%-os** küszöböt alkalmaz. Az országos listákra leadott érvényes szavazatok összesítése alapján megállapításra kerül, hogy melyek azok a pártok, amelyeknek az országos listájára leadott érvényes szavazatok száma nem éri el a párt- és a nemzetiségi listákra összesen leadott szavazatszám több mint 5%-át. Ezek a pártok nem kaphatnak mandátumot az országos listáról. Közös pártlista esetén ez a határ **10%**, kettőnél több párt által állított közös pártlista esetében **15%**.

A mandátum kiosztás során figyelembe veendő szavazatok

A mandátumkiosztás a pártok esetében a **pártlistára** közvetlenül leadott szavazatok és a töredékszavazatok alapján, a **nemzetiségi lista** esetén csak a nemzetiségi listára közvetlenül leadott szavazatok figyelembe vételével történik.

Töredékszavazatnak minősül az egyéni választókerületben

- a mandátumot nem szerző jelöltre leadott szavazat,
- a mandátumot szerző jelölt szavazataiból a második legtöbb szavazatot elérő jelölt eggyel növelt szavazatainak kivonása után fennmaradó szavazatszám,
- amennyiben az egyéni választókerületben a legtöbb szavazatot két vagy több jelölt egyenlő szavazatszámmal szerzi meg, az adott egyéni választókerületben minden egyéni választókerületi jelöltre leadott szavazat.

A töredékszavazatok esetében érvényesül a **színre szín elve**: az önálló pártlista töredékszavazatainak a párt önálló egyéni választókerületi jelöltjeinek töredékszavazatai számítanak, míg a közös pártlista töredékszavazatainak a pártlista állításában részt vevő pártok közös - ugyanazon pártok részvételével állított - egyéni választókerületi jelöltjeinek töredékszavazatai számítanak. Nincs tehát lehetőség arra, hogy valamely közös egyéni jelölt szavazatai (vagy azok egy része) az állításában részt vevő pártnak az önálló vagy más pártokkal közösen állított listája tekintetében kerüljön töredékszavazatként beszámításra.

A mandátumkiosztás menete

1. A mandátumszerzési küszöböt elérő párt listás szavazatainak számához hozzá kell adni az adott párt töredékszavazatait (a továbbiakban: **pártlistára jutó szavazatok száma**).
2. a pártlistákra jutó szavazatok számát össze kell adni (a továbbiakban: **összes pártlistás szavazat**),
3. az összes pártlistás szavazatot és a nemzetiségi listákra leadott szavazatokat össze kell adni (a továbbiakban: **összes országos listás szavazat**),
4. **ki kell számolni a kedvezményes kvótát**: az összes országos listás szavazatot el kell osztani kilencvenhárommal, és az eredményt tovább kell osztani négygel,
5. **ki kell osztani a kedvezményes mandátumokat**: ha egy adott nemzetiségi listára jutó szavazatok száma nagyobb vagy egyenlő, mint a kedvezményes kvóta, az adott nemzetiségi lista kap egy kedvezményes mandátumot (egy nemzetiségi lista egy kedvezményes mandátumot kaphat),
6. az országos listán megszerezhető **mandátumok számát csökkenteni kell** a kiosztott kedvezményes mandátumok számával,
7. A megmaradt mandátumokat a mandátumszerzési **küszöböt elérő pártlisták**, valamint a mandátumszerzési **küszöböt elérő nemzetiségi listák között** kell kiosztani az ún. d'Hondt módszerrel:
  - a) össze kell állítani egy táblázatot, amelynek **első sorát az egyes listákra leadott szavazatok** számai képezik (nemzetiségi lista esetében a szavazatszámából le kell vonni a kedvezményes kvóta értékét, hiszen a nemzetiségi lista azzal már mandátumot szerzett),
  - b) minden lista szavazatai alatt **képezni kell egy számoszlopot**, amelynek első száma az adott lista szavazatainak a fele, a következő szám a harmada, a negyede stb.,
  - c) **meg kell keresni a táblázatban előforduló legnagyobb számot**; amelyik lista számoszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot; ezt követően meg kell keresni a következő legnagyobb számot; amelyik lista oszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot; ezt az eljárást folytatjuk, míg az összes mandátum kiosztásra nem kerül. Ha az utolsó kiosztandó mandátum – a következő legnagyobb szám azonosságáig következtében – több listát is megilletne, a Nemzeti Választási

Bizottság által előzetesen elvégzett sorsolásnak megfelelő sorrendben kell kiosztani a mandátumokat.

Az egyéni választókerületben **mandátumot szerző jelöltet az országos listáról törölni kell**, helyébe az országos listán soron következő jelölt lép. Ha az országos listán **kevesebb jelölt** van, mint a lista által megszerzett mandátumok száma, a ki nem osztott mandátum betöltetlen marad.

A nemzetiségi szószóló

A nemzetiségi listát állító, de azon mandátumot nem szerző nemzetiséget nemzetiségi szószóló képviseli az Országgyűlésben. A nemzetiségi szószóló a nemzetiségi listán első helyen szereplő jelölt lesz.

2. VÁLASZTÁSI SZERVEK

2.1. Választási bizottságok

A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény értelmében a választások lebonyolítói a választási szervek, melyeknek két típusa van: a választási bizottságok és a választási irodák. A Ve. II. fejezete tartalmazza a bizottságokra, míg a III. fejezete az irodákra vonatkozó rendelkezéseket.

2.2. A választási bizottságok

A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.

Az országgyűlési képviselő-választáson a következő választási bizottságok működnek:

- minden szavazókörben (országosan kb. 11 ezerben) szavazatszámiláló bizottság (SZSZB) működik, az egy szavazókörrel rendelkező településeken azonban a szavazatszámiláló bizottság feladatait a helyi választási bizottság (HVB) látja el;
- a 106 egyéni választókerületben országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság (OEVB) működik;
- valamint országos hatáskörrel és illetékességgel működik a Nemzeti Választási Bizottság (NVB).

A választási bizottságok választott és megbízott (delegált) tagokból állnak.

(Fontos eltérés a korábbi szabályozástól, hogy TVB-k, területi választási bizottságok nem működnek az országgyűlési választásokon.)

2.2.1. A választási bizottságok választott tagjai

A szavazatszámiláló bizottság legalább öt tagból áll. A **szavazatszámiláló bizottságnak három választott tagja** van. A három választott tagot és a szükséges számú póttagot a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti huszadik napon választja meg. A választott tagok személyére a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt. Az indítványról a testület egy szavazással dönt, az iroda vezetőjének indítványához a testület kötve van, ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be.

A szavazatszámiláló bizottság tagjait és a póttagokat települési szinten kell megválasztani.

Ha a szavazatszámiláló bizottság tagjainak megválasztására határidőben nem kerül sor, a szavazatszámiláló bizottság tagjait a helyi választási iroda vezetőjének indítványára az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel – haladéktalanul megbízza. (A jegyzőkönyvi döntésről, mint új jogintézményről a későbbiekben részletesen szó lesz.)

(A korábbi szabályozástól eltér, hogy a Ve. nem részletezi a megválasztás elmaradásának indokait, egyszerűen a választás elmaradásának tényéhez köti az OEVB döntését.)

Ha a szavazás napján az SZSZB – az egy szavazókörrel rendelkező településen a HVB – munkájában részt vevő tagok száma kevesebb, mint öt, a helyi választási iroda vezetője a póttagok közül a bizottságot kiegészíti. Ha ilyen módon nincs lehetőség a bizottság kiegészítésére, akkor arról a területi választási iroda vezetője gondoskodik más település szavazatszámiláló bizottsági póttagjának megbízásával. Fontos megjegyezni, hogy a Ve. „a munkájában részt vevő tagok” kifejezést használja, tehát nem az SZSZB tagjainak számát kell figyelni, hanem azt, hogy ténylegesen hányan látják el-a tevékenységet.

A HVB az egy szavazókörös településeken legalább 5 tagból áll. A HVB-nek 5 választott tagja van, akiket (a szükséges számú póttaggal együtt) a települési önkormányzat képviselő-

testülete az előző általános önkormányzati választást megelőzően választott meg, és megbízatásuk a 2014-es önkormányzati általános választásra során megválasztott új HVB alakuló üléséig tart. (A 2014-es önkormányzati választásokra már új szabályok alapján kell megválasztani a HVB-t. De erről, majd abban a füzetben.)

Az OEVB legalább 3 tagból áll. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság három tagját és legalább két póttagot az országgyűlési egyéni választókerület székhelye szerinti település képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti negyvenkettedik napon választja meg; személyükre az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője tesz indítványt. Itt is érvényesek azok az előírások, hogy az indítványról a testület egy szavazással dönt, az iroda vezetőjének indítványához a testület kötve van, ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be.

Az OEVB esetében is előfordulhat, hogy az országgyűlési egyéni választókerület székhelye szerinti település képviselő-testülete határidőben nem választja meg a bizottság tagjait. Ilyen esetben, az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetőjének indítványára a Nemzeti Választási Bizottság – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel – haladéktalanul megbízza a tagokat.

A Ve. jelentős változásokat vezetett be a legfelsőbb szinten működő választási bizottság tekintetében. Elnevezését Nemzeti Választási Bizottságra változtatta, melynek hét tagját és három póttagját a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés kilenc évre választja. A választáshoz a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Eredménytelen szavazás esetén újabb szavazást kell tartani, aminek eredményességéhez szintén kétharmados szavazati arány szükséges. Ha a második szavazás sem vezet eredményre, akkor a jelen lévő országgyűlési képviselők több mint felének szavazata szükséges. A második és további szavazásra a köztársasági elnök új jelölteket javasolhat. Az Országgyűlést is kötik azok a szabályok, hogy a javaslatról egy szavazással dönt, a köztársasági elnök indítványához kötve van, és ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be, azonban a második és további szavazásra a köztársasági elnök új jelölteket javasolhat.

Az új szabályok alapján az NVB választott tagjainak megbízatása elválik a választási ciklusoktól, az NVB választására legközelebb 2022-ben kerül sor.

Az NVB tagjaira vonatkozó új előírás, hogy a Bizottság választott tagja – az általános előírásokon túl – csak olyan választópolgár lehet, aki jogi egyetemi diplomával rendelkezik.

A szavazatszámiláló és a helyi választási bizottság választott tagja csak a településen, az országgyűlési egyéni választókerület választási bizottságának tagja csak az országgyűlési egyéni választókerületben, míg a Nemzeti Választási Bizottság tagja csak Magyarországon lakcímmel rendelkező, a központi névjegyzékben szereplő választópolgár lehet.

2.2.2. Delegálás a választási bizottságokba

A választási bizottságoknak – a választott tagokon felüli – további egy-egy tagját a választókerületben jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezet, valamint a választókerületben induló független jelölt bízza meg. **Az SZSZB-be**, illetve az egy szavazóköros településen a HVB-be **két** tag megbízására van lehetőség.

A fentiek szerint megbízott tagot delegálhat:

- az SZSZB-be 2-2 tagot az egyéni képviselőjelöltet, illetve a listát állító jelölő szervezet (ideértve a nemzetiségi önkormányzatot is), továbbá a független jelölt,
- az OEVB-be 1-1 tagot az egyéni képviselőjelöltet állító jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt,
- az NVB-be 1-1 tagot az országos listát állító jelölő szervezet, ideértve a nemzetiségi önkormányzatot is.

A közösen jelöltet, illetőleg listát állító szervezetek a jelölés, illetve a listaállítás szerinti választási bizottságba közösen bízhatnak meg egy, míg az SZSZB-be és az egy szavazókörös településen a HVB-be két tagot.

A választási bizottságok megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 16. napig a választási bizottság elnökénél, a szavazatszámoló bizottság megbízott tagjait a helyi választási iroda vezetőjénél kell bejelenteni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a megbízó nevét, a megbízott tag nevét, magyarországi lakcímét és személyi azonosítóját. A bejelentés alapján a megbízott tag választójogát a választási iroda ellenőrzi. Ha a megbízás nem felel meg a törvényben foglalt feltételeknek, a választási bizottság elnöke a választási bizottság elé terjeszti az ügyet. A választási bizottság a bejelentéstől számított három napon belül határozattal dönt a megbízás elfogadásáról vagy visszautasításáról.

Fentiekhez hasonló az eljárás az SZSZB-be való delegáláskor is, azzal az eltéréssel, hogy ilyenkor a helyi választási iroda vezetője utasítja vissza a megbízást határozattal, ha az nem felel meg a törvényben foglalt feltételeknek. A helyi választási iroda vezetőjének határozata ellen természetesen jogorvoslattal lehet élni.

A jelölő szervezetek, független jelöltek saját érdeke, hogy valamennyi választási szervbe delegáljanak tagot, mivel így személyesen ellenőrizhetik, elősegíthetik a választás törvényes lefolyását, illetve aktív részesei lehetnek az esetleges jogviták eldöntésének.

A választási bizottság megbízott tagjának nem kell a választókerületben – helyi választási bizottság működése esetén a településen – lakcímmel rendelkeznie!

2.2.3. Eskü- vagy fogadalomtétel

A választási bizottság tagjának és póttagjának esküt vagy fogadalmat kell tennie, aminek a megválasztását vagy megbízását követő öt napon belül, a szavazatszámoló bizottság tagja és póttagja esetében legkésőbb a szavazást megelőző második napon meg kell történnie.

A Nemzeti Választási Bizottság választott tagja és póttagja az Országgyűlés előtt, a Nemzeti Választási Bizottság megbízott tagja az Országgyűlés elnöke előtt, a szavazatszámoló bizottság, az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság tagja és póttagja a polgármester előtt az egyes közzogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel tesz esküt vagy fogadalmat.

Ha az eskü vagy fogadalom letételére határidőig nem kerül sor, a polgármester helyett a főpolgármester, illetve a megyei közgyűlés elnöke előtt kell esküt vagy fogadalmat tenni.

Az eskü- vagy fogadalomtétel legfontosabb jogi hatása, hogy a választási bizottság tagja csak ezt követően gyakorolhatja jogait.

2.2.4. A választási bizottsági tagok megbízatásának megszűnése

A választási bizottság választott tagjainak megbízatása – az NVB kivételével – a következő általános választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig tart. Az SZSZB és az OEVB esetében általános választás alatt az országgyűlési képviselők soron következő választását, az egy szavazókörös településen működő HVB esetében a soron következő általános önkormányzati választást kell érteni.

A SZSZB és az OEVB megbízott tagjának megbízatása a választás végleges eredményének jogerőssé válásával szűnik meg.

A Nemzeti Választási Bizottságba delegáltak megbízatása az Országgyűlés alakuló ülésének napjáig tart. Azon pártok, melyek az Országgyűlés alakuló ülésén képviselőcsoportot alakítanak, az országgyűlési képviselők következő általános választása kitűzésének napjáig, de legfeljebb a képviselőcsoport megszűnéséig újból delegálhatnak tagot az NVB-be.

A választási bizottság tagjának megbízatása a fent említetteken túl megszűnik:

- ha a megbízatás törvényes feltételei megszűntek,

- ha a választási bizottság megállapította tagjának összeférhetetlenségét,
- ha a megbízott tagot megbízó független jelölt vagy a jelölő szervezet által állított, a megbízásra jogosító jelölt vagy lista kiesik,
- lemondással,
- a megbízatás visszavonásával,
- a választási bizottság tagjának halálával.

Fenti esetekben a megszűnést a választási bizottság határozattal állapítja meg. Az első három esetben a megszűnés megállapítását bárki indítványozhatja. Az indítványról a választási bizottság három napon belül dönt. A döntéshozatalban az érintett tag nem vehet részt, az érintett tagot a határozatképesség szempontjából nem kell figyelembe venni.

Ha a választási bizottság választott tagjának megbízatása a fent meghatározott okokból (kivéve a megbízatási idő lejártát) megszűnt, helyébe a póttagok megválasztására irányuló indítványban a soron következő – a szavazatszámiláló bizottság esetében a helyi választási iroda vezetője által kijelölt – póttag lép. Póttag hiányában új tagot kell választani. Ha nem kerül sor a választási bizottság új tagjának megválasztására, a törvény szerinti választási bizottság bízza meg a tagot.

Amennyiben a választási bizottság megbízott tagjának megbízatása szűnik meg, helyébe a jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt – a jelölt, illetve lista kiesését kivéve – új tagot bízhat meg.

2.2.5. Összeférhetetlenség

A választási bizottságok független, csak a törvénynek alárendelt szervek. Pártatlan működésüket a törvény összeférhetetlenségi szabályok megfogalmazásával biztosítja.

A választási bizottságnak nem lehet tagja:

- a köztársasági elnök,
- a háznagy,
- képviselő,
- alpolgármester,
- jegyző,
- másik választási bizottság tagja, választási iroda tagja,
- a Magyar Honvédséggel szolgálati jogviszonyban álló személy, valamint
- jelölt.

Fentiekén túl nem lehet a választási bizottság választott tagja:

- párt tagja,
- a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja,
- a választókerületben induló jelölt hozzátartozója,
- a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti központi államigazgatási szervvel vagy a választási bizottság illetékességi területén hatáskörrel rendelkező egyéb közigazgatási szervvel kormányzati szolgálati jogviszonyban, szolgálati vagy más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy a közalkalmazott kivételével, állami vezető.

A törvény értelmében hozzátartozó a házastárs, a bejegyzett élettárs, az élettárs, az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa vagy bejegyzett élettársa, az örökbefogadó, a mostoha- és nevelőszülő, az örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermek, a testvér, a

házastárs vagy bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa vagy bejegyzett élettársa.

2.2.6. A tagok jogai, a választási bizottság működése

A választási bizottság a működésének tartama alatt hatóságnak, a tagja pedig hivatalos személynek minősül.

A választási bizottság – tagjai megválasztását és eskü- vagy fogadalomtételét követően – alakuló ülést tart. Az alakuló ülés fontos feladata, hogy a választott tagok közül megválasztásra kerül a bizottság elnöke és annak helyettese. Az elnök és az elnökhelyettes személyére a bizottság tagjai tehetnek javaslatot.

A választási bizottságot az elnök képviseli. Ha a választási bizottságnak nincs elnöke vagy az elnök a tevékenységében akadályozott, az elnök hatáskörét a helyettese gyakorolja.

A választási bizottság testületként működik, döntéséhez – az SZSZB kivételével – az esküt vagy fogadalmat tett tagok többségének jelenléte és a jelen levő tagok többségének azonos tartalmú szavazata szükséges. Csak igennel vagy nemmel lehet szavazni, tartózkodásra nincs mód. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Speciális szabály vonatkozik a szavazatszámoló bizottság, valamint az egy szavazókörrrel rendelkező településen a szavazatszámoló bizottság hatáskörét gyakorló helyi választási bizottságra, ahol a határozatképességhez elég, ha legalább három tag jelen van. Ez akkor fontos, ha a delegálás megtörténik, de bármely okból a delegált tagok nem vesznek részt a bizottság munkájában, illetve a mozgóurnás szavazás biztosítása érdekében.

A választási bizottság üléséről jegyzőkönyv készül. Az SZSZB üléséről nem kell jegyzőkönyvet készíteni.

A jegyzőkönyv tartalmazza a bizottság döntéseit, valamint a kisebbségi véleményt is, amelyet – indokaival együtt – rögzíteni kell. A jegyzőkönyv tartalmazza továbbá az ülés időpontjának és helyszínének megjelölését és a jelen lévő tagok nevét.

A jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát a választási bizottság elnöke – kérésükre, a szavazóhelyiségben haladéktalanul és ingyenesen – átadja a választási bizottság megbízott tagjainak!

A választási bizottságok működése és tevékenysége, valamint a választási bizottságok rendelkezésére álló adatok - törvényben megállapított kivétellel - nyilvánosak.

A választási eljárás nyilvánossága azonban nem sértheti a szavazás titkosságát és a személyhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat.

A nemzetközi megfigyelők és a médiatartalom-szolgáltatók képviselői a választási bizottságok tevékenységénél – beleértve a szavazatszámolást is – jelen lehetnek, azonban a bizottságok munkáját nem zavarhatják.

A választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei azonosak, azzal az eltéréssel, hogy a megbízott tagok részére nem jár tiszteletdíj.

Az új választási jogszabály, kizárólag a Nemzeti Választási Bizottság delegált tagjai vonatkozásában olyan új szabályozást vezetett be, mely különbséget tesz a pártok és az országos nemzetiségi önkormányzatok, mint jelölő szervezetek által delegált tagok jogai között. Az új szabályozás értelmében az NVB-nek az országos nemzetiségi önkormányzat által megbízott tagját csak a nemzetiségeket érintő ügyekben kell figyelembe venni a határozatképesség szempontjából és csak ezekben az ügyekben rendelkezik szavazati joggal. Egyéb ügyekben a bizottság ülésén tanácskozási jog illeti meg.

Fontos! A fenti korlátozás nem áll fenn az országos nemzetiségi önkormányzatoknak az SZSZB-be delegált tagjai esetében, vagyis a szavazatszámoló bizottságba delegált nemzetiségi tagot minden esetben figyelembe kell venni a határozatképesség szempontjából, és szavazati jog illeti meg minden, a bizottság hatáskörébe tartozó ügyben.

A szavazatszámlláló bizottság, valamint az egy szavazókörrrel rendelkező településen a helyi választási bizottság tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet. A munkáltató a választási szerv tagját megillető bér és járulékai megtérítését a szavazást követő öt napon belül igényelheti a helyi választási irodától.

2.2.7. A választási bizottság döntése

A választási bizottság döntéshozatalának első lépése a tényállás megállapítása. A tényállás megállapításához a választási bizottság a rendelkezésére álló bizonyítékokat használja fel, bizonyítási kötelezettsége az ügyfeleknek / a jogorvoslat benyújtójának van, a bizottság hivatalból bizonyítást nem folytat le és – kivéve a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatokat – bizonyítékot nem szerez be.

A választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, a tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték.

A választási bizottság a kérelmező kérésére biztosíthatja a **szóbeli nyilatkozattétel** lehetőségét. Ha a bizottság lehetővé teszi a szóbeli nyilatkozattételt, akkor ugyanezt a jelen lévő ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni.

A választási bizottság vagy a választási iroda által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

A választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

A tényállás megállapítását követi a döntéshozatal. A választási bizottság az ügy érdemében határozatot, az eljárás során felmerült minden egyéb kérdésben jegyzőkönyvbe foglalt döntést hoz.

A korábbi szabályozástól eltér, hogy a hatályos Ve. kettéválasztja a döntéseket, és csak az ügy érdemébe tartozó kérdésekben kell határozatot hozni, egyéb esetekben elég jegyzőkönyvben rögzíteni a bizottság álláspontját. Az ebből eredő, jogorvoslati kérdéseket a füzet későbbi fejezete részletesen ismerteti.

A határozatot – meghozatala napján – írásba kell foglalni. A választási bizottság a határozatát – a személyes adatok kivételével – nyilvánosságra hozza.

A határozatnak tartalmaznia kell:

- a választási bizottság megnevezését, a határozat számát,
- a kérelmező nevét és lakcímét vagy székhelyét,
- a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bíróági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a benyújtásának feltételeiről való tájékoztatást,
- az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, a mérlegelési jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben szerepet játszó szempontokat és tényeket, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta,
- a döntéshozatal idejét, a választási bizottság elnökének aláírását és a választási bizottság bélyegzőlenyomatát.

Ha a határozatban név-, szám- vagy más elírás van, a választási bizottság, illetve felhatalmazása alapján a választási bizottság elnöke a hibát kijavítja, ha az nem hat ki az ügy érdemére. Szintén fontos megemlíteni, hogy – a korábbi szabályozástól eltérően – a kijavítás lehetőségét a Ve. nemcsak a bizottság, hanem annak elnöke részére is lehetővé teszi.

A kijavítást közölni kell azzal, akivel a határozatot közölték, továbbá nyilvánosságra kell hozni.

A határozat rövid úton való közlése történhet:

- jelenlévők részére – az átvétel elismerése mellett – a határozat átadásával,
- telefaxon,
- elektronikus dokumentum formájában (e-mail) vagy
- kézbesítési megbízott útján.

A határozat rövid úton történő közlésének módját (módjait) a kérelmező jelöli meg.

A határozat rövid úton való közlésének és kézbesítésének tényét és módját az iratra fel kell jegyezni, az azt igazoló dokumentumot pedig az ügyiratban el kell helyezni.

A határozatot – ha személyes átadásra nem került sor – a meghozatalát követő munkanapon postai szolgáltató útján meg kell küldeni vagy más módon kézbesíteni kell az érintettnek.

Belföldre a határozatot hivatalos iratként kell kézbesíteni. A határozatot – a polgár eltérő rendelkezése hiányában – az érintett központi névjegyzékben szereplő értesítési címére, ennek hiányában lakcímére kell megküldeni. Fontos megjegyezni, hogy az elsődleges postázási cím a választópolgár által a beadványban ekként megjelölt cím, s ha a beadvány nem tartalmaz külön értesítési címet (a lakcím kötelező eleme a beadványnak), csak abban az esetben a központi névjegyzékben szereplő cím.

A határozatot kérésére, ingyenesen át kell adni a választási bizottság megbízott tagja részére.

2.2.8. A választási bizottságok határozatainak jogereje

A Ve. régi hiányát pótolta a korábbi szabályozásnak azzal, hogy kodifikálta a jogerő intézményét. Eszerint a választási bizottság elsőfokú határozata jogerőssé válik, ha ellene nem fellebbeztek, és a fellebbezési határidő letelt. A másodfokú, valamint a Nemzeti Választási Bizottság elsőfokú határozata jogerőssé válik, ha ellene nem nyújtottak be bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet, és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő letelt.

2.2.9. A választási bizottságok feladata és hatásköre

A Ve. – szakítva a korábbi gyakorlattal – nem gyűjti össze egy paragrafusban a választási bizottságok hatásköreit, hanem az egyes hatáskörök a szövegbe ágyazva találhatók meg.

A Ve. – a teljesség igénye nélkül – a következő hatásköröket állapítja meg a választási bizottságok részére:

2.2.9.1. A szavazatszámoló bizottság feladatai:

Az SZSZB

- ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,

2.2.9.2. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság feladatai:

Az OEVB

- dönt az egyéni választókerületi jelöltek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról;
- jóváhagyja az egyéni választókerület szavazólapjának adattartalmát;
- dönt az egyéni választókerületi választással kapcsolatos kifogásról;
- dönt a körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogásról,

- dönt a szavazatszámoló bizottság tevékenysége, döntése elleni kifogásról, valamint a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel kapcsolatos kifogásról;
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta;
- megállapítja és közzéteszi az egyéni választókerületben a választás eredményét;
- kiadja az országgyűlési egyéni választókerületi képviselőnek a megbízólevelet;
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

2.2.9.3. A Nemzeti Választási Bizottság feladatai:

Az NVB a legmagasabb szintű választási bizottság, mely igen széles jogkörrel rendelkezik. Ennek a széles jogkörnek egyik fontos eszköze az NVB által kiadott iránymutatás. Az iránymutatás célja a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása, mely ellen jogorvoslatnak nincs helye.

A Nemzeti Választási Bizottság

- dönt a jelölő szervezetek, valamint az országos listák és az azokon szereplő jelöltek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- dönt a kampányidőszakban az országos listát állító jelölő szervezetek rendelkezésére álló műsoridőnek médiaszolgáltatónként való felosztásáról,
- dönt a kampányidőszakban az országos listát nem, de egyéni választókerületi jelöltet állító választókerületek és független jelöltek rendelkezésére álló műsoridőnek médiaszolgáltatónként való felosztásáról,
- dönt a médiaszolgáltatók, a sajtó, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével kapcsolatos kifogásról,
- kisorsolja az országos listák sorszámát,
- jóváhagyja a pártlistás és a nemzetiségi listás szavazólap adattartalmát;
- dönt a nemzetiségi listát álló országos nemzetiségi önkormányzatokat megillető állami támogatás összegéről,
- megállapítja a központi névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok számát;
- dönt a külképviseleti választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá minden olyan kifogásról, amely nem tartozik az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság hatáskörébe,
- dönt az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- dönt a külképviseleteken leadott szavazatok tartalmazó urnák lezárásának szabályosságáról,
- felügyeli a levélben leadott szavazatok megszámlálását és megállapítja annak eredményét,
- megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott 5 %-os szavazathatárt,
- megállapítja, hogy mely nemzetiségi listák jogosultak kedvezményes mandátumra,
- megállapítja, hogy az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- megállapítja, hogy kik a lettek a nemzetiségi szószólók,

- kiadja az országos listákon mandátumot szerzett képviselőknek és a nemzetiségi szószólóknak a megbízólevelet,
- megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését
- ügyrendet fogad el a saját működési és eljárási szabályairól.

A választási eljárásról szóló törvény további újítása, hogy a választási bizottság a megbízólevélnek a megválasztott képviselő részére való átadásának hatáskörét átruházhatja a bizottság elnökére.

A Nemzeti Választási Bizottság elnöke beszámol az Országgyűlésnek az országgyűlési képviselők általános választásáról.

Valamennyi választási bizottsághoz a mellettük működő választási iroda – az SZSZB esetében a helyi választási iroda – címén lehet beadványokkal fordulni.

A Ve. rendelkezései alapján a területi választási bizottságok az országgyűlési képviselők választásán nem fognak működni. Az ebből eredő munkateher az NVB-nél fog jelentkezni, amelynek megoldása nagy kihívás a bizottság és az NVI részére is. OEVB szintjén a változás nem lesz érzékelhető, viszont az OEVI-k részéről új logisztikai feladatként jelentkezhet a jogorvoslati kérelmek eredeti példányának eljuttatása az NVI székhelyére. (A megyeszékhely helyett Budapestre kell felterjeszteni a fellebbezést az ügy összes iratával.)

2.3 Választási irodák

A választási irodák a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek tájékoztatásával, a választási adatok kezelésével és a választás technikai feltételeinek biztosításával összefüggő feladatokat ellátó választási szervek.

Az országgyűlési képviselők választásán a következő választási irodák működnek:

- külképviseleti választási iroda (KÜVI),
- helyi választási iroda (HVI),
- országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda (OEVI),
- területi választási iroda (TVI/FVI),
- Nemzeti Választási Iroda (NVI).

2.3.1 A külképviseleti választási iroda

Külképviseleti választási iroda működik a külképviseleteken.

A külképviseleti választási iroda a szavazatszámmlálás kivételével ellátja a szavazatszámmláló bizottság számára megállapított feladatokat.

2.3.2 A helyi választási iroda

Minden településen önálló HVI működik. Közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeken a HVI feladatait közös HVI látja el. A közös HVI vezetője a közös önkormányzati hivatal jegyzője.

A HVI vezetője:

- a választási iroda tagjai közül kinevezi a helyettesét,
- megbízza a választási iroda további tagjait,
- kiveszi az esküt/fogadalmat a választási iroda tagjaitól,

- kizáró ok felmerülése esetén felmenti a választási iroda tagját.

2.3.3 Az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda

Minden országgyűlési egyéni választókerületi székhelyen egy-egy OEVI működik.

Az OEVI vezetője:

- az OEVI vonatkozásában ellátja a HVI vezetőjének fenti feladatait,
- az illetékességi területén működő HVI vezetője részére a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat, továbbá
- közreműködik az illetékességi területén működő helyi választási irodák szakmai tevékenységének irányításában.

2.3.4 A területi választási iroda

Minden megyében és a fővárosban területi választási iroda működik.

A TVI vezetője a megyei önkormányzat jegyzője, illetve a fővárosi önkormányzat főjegyzője.

A TVI vezetője:

- a TVI vonatkozásában ellátja a HVI vezetőjének fenti feladatait,
- kinevezi az OEVI és a HVI vezetőjét, amennyiben a települési jegyzői tisztség betöltetlen,
- kiveszi az esküt az OEVI és a HVI vezetőjétől,
- az OEVI és a HVI vezetője részére a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat,
- közreműködik a megyében működő választási irodák szakmai tevékenységének irányításában,
- a hivatali kötelezettségének eleget nem tevő, és ezzel a választások törvényes lebonyolítását veszélyeztető választási iroda helyett – az NVI elnökével egyetértésben – más választási irodát bíz meg a választási feladatok ellátásával.

2.3.5 A Nemzeti Választási Iroda

Az NVI autonóm államigazgatási szerv, független, csak a törvénynek van alárendelve, feladatkörében nem utasítható, a feladatát más szervektől elkülönülten, befolyásolástól mentesen látja el.

Költségvetése az Országgyűlés költségvetési fejezetén belül önálló címet képez.

Az NVI elnökét a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki.

Az NVI elnöke:

- kinevezi az elnökhelyetteseket, gyakorolja a munkáltatói jogokat az NVI közszolgálati tisztviselői és munkavállalói felett, valamint kiadja az NVI Szervezeti és Működési Szabályzatát,
- kinevezi a TVI vezetőjét, amennyiben a megyei önkormányzat jegyzői munkaköre betöltetlen,
- kiveszi az esküt a TVI vezetőjétől,
- felmenti a választási iroda vezetőjét kizárási ok felmerülése esetén, egyben kinevezi az iroda új vezetőjét,
- megbízza a KÜVI vezetőjét és többi tagját,

- irányítja választási irodák szakmai tevékenységét, ennek keretében közvetlen utasítást adhat a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban valamennyi választási iroda vezetője részére,
- a választási feladatok végrehajtása körében utasítást adhat a választások lebonyolításában részt vevő egyéb szervek vezetői részére is,
- a feladatai nem vagy nem megfelelő módon történő végrehajtása esetén a választási iroda vezetőjét megillető díj mértékét csökkentheti, végső esetben annak kifizetésétől eltekinthet,
- az általános választásokat követően beszámol Országgyűlésnek a választással kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról.

2.4 A választási irodákra vonatkozó általános szabályok

Valamennyi választási bizottság munkáját választási iroda segíti, a szavazatszámláló bizottság mellett jegyzőkönyvvezető működik, aki a választási iroda tagja.

A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője a választási iroda feladatainak végrehajtásához szükséges számban, határozatlan időre bízza meg, mely megbízás indokolás nélkül visszavonható. A választási iroda tagjairól nyilvántartást szükséges vezetni.

A választási iroda tagjává közszolgálati tisztviselő és közalkalmazott bízható meg.

A választási irodának nem lehet tagja a képviselő, az alpolgármester, a választási bizottság tagja, a jelölt, a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója.

A választási iroda vezetője a vele szemben felmerülő kizárási okot haladéktalanul köteles bejelenteni az NVI elnökének.

A választási iroda tagja a vele szemben felmerült kizárási okot a választási iroda vezetőjével köteles haladéktalanul közölni, aki őt felmenti.

A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője, a választási iroda tagja a megbízó választási iroda vezetője előtt az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel esküt vagy fogadalmat tesz.

A felettes választási iroda vezetőjén kívül más személy vagy testület a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének nem adhat utasítást.

A választási iroda tagja számára a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására csak a választási iroda vezetője adhat utasítást.

A választási bizottság elnöke a bizottság mellett működő választási iroda vezetőjének a bizottság titkársági feladatainak ellátása körében utasítást adhat.

A választási iroda tagjait a választások és népszavazások szabályozásáért felelős miniszter által megállapított mértékű díjazás illeti meg.

2.5 A választási irodák feladatai

A választási irodák ellátják a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat.

Gondoskodnak a választópolgárok, jelöltek és jelölő szervezetek tájékoztatásáról, választási információs szolgálatot működtetnek.

A választás kitézése és a választás eredményének jogerőre emelkedése közötti időszakban a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti igénynek az általános 15 napos határidővel szemben haladéktalanul, legfeljebb 5 napon belül tesznek eleget.

Ellátják a választási bizottságok titkársági feladatait, döntésre előkészítik a választási bizottságok hatáskörébe tartozó ügyeket.

Biztosítják a választási bizottságok működésének és a szavazás lebonyolításának tárgyi és technikai feltételeit.

Megszervezik a választási szervek tagjainak oktatását.

Gondoskodnak a választási iratok kezeléséről, biztonságos őrzéséről, illetőleg megsemmisítéséről.

Ellátják az igazgatási és informatikai próbákkal kapcsolatos feladatokat.

Az adatvédelem és az informatikai biztonság követelményeinek biztosításával, feladatkörükben eljárva működtetik a választás előkészítéséhez és lebonyolításához szükséges választási információs rendszereket.

Technikai háttér biztosításával segítséget nyújtanak a szavazatok összesítéséhez, a választás eredményének megállapításához.

2.5.1 A Nemzeti Választási Iroda további feladatai

Az NVI a választási irodák fenti feladatain túl gondoskodik a központi névjegyzék vezetéséről, valamint az informatikai rendszer kialakításáról és biztonságos működtetéséről. Gondoskodik a választáshoz kapcsolódó adatok biztonságos tárolásáról.

Ellátja a választás logisztikai és pénzügyi lebonyolításával összefüggő központi feladatokat. Lefolytatja a választás lebonyolításához szükséges közbeszerzési eljárásokat. Gondoskodik a választás lebonyolításához szükséges központi nyomtatványok előállításáról és szállításáról.

Működteti a választások hivatalos honlapját, melyen folyamatosan, legalább napi frissítéssel közzéteszi a névjegyzékekkel, a szavazással és a választás eredményével összefüggő közérdekű adatokat.

Megszervezi az igazgatási és informatikai próbákat.

Együttműködik más államok választási szerveivel, nyilvántartásba veszi a nemzetközi megfigyelőket.

3. A NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE

A névjegyzék az aktív választójog gyakorlásának alapdokumentuma: aki a névjegyzékben szerepel, az szavazhat, aki a névjegyzékben nem szerepel, az nem szavazhat. E szabály alól nincsen kivétel.

A Ve. hatálybalépésével új névjegyzékvezetési rendszer kerül kiépítésre. Ennek lényege, hogy állandó, folyamatosan aktualizált, elektronikus nyilvántartásként működik a **központi névjegyzék**. A központi névjegyzéket a Nemzeti Választási Iroda vezeti, abba csak az NVI vehet fel (a Magyarországon élő, de lakcímmel nem rendelkező választópolgár kivételével, akit a HVI vesz fel a központi névjegyzékbe, ha a regisztrációs kérelmet hozzá nyújtja be), és abból csak az NVI törölhet választópolgárt. A kérelemre történő változások (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos választópolgár segítése, adatkiadás megtiltása, uniós választópolgár választójogának kiterjesztése az EP-választásra) átvezetése azonban a HVI-k feladata.

A **választás kitűzését követően** a központi névjegyzék alapján kell – szavazóköronkénti bontásban – elkészíteni a **szavazóköri névjegyzéket**, amelyben már csak az adott választáson az adott szavazókörben szavazati joggal rendelkező választópolgárok szerepelnek. A szavazóköri névjegyzék is elektronikus nyilvántartás. A szavazóköri névjegyzéken a kérelemre történő változtatásokat ugyancsak a HVI vezeti át (átjelentkezés, külképviseleti névjegyzékbe vétel, mozgóurna kérése). A szavazóköri névjegyzéket csak a lezárását követően kell kinyomtatni, a nyomtatott példány használja az SZSZB a szavazóhelyiségben. A szavazóköri névjegyzéket az adott választást követően meg kell semmisíteni.

3.1 A központi névjegyzék

3.1.1 Felvétel a központi névjegyzékbe

3.1.1.1 Automatikus névjegyzékbe vétel

A központi névjegyzékbe az **NVI automatikusan** felvesz minden olyan személyt, aki magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, és bármely választáson legalább aktív választójoga van. Ennek megfelelően fel kell venni a központi névjegyzékbe mindazon

- magyar állampolgárokat,
- menekülteket,
- bevándoroltakat,
- letelepedetteket,
- európai uniós állampolgárokat,

akiket a bíróság nem zárt ki a választójogból.

A választójogosultak mellett fel kell venni a központi névjegyzékbe a 17. életévüket betöltött polgárokat is, ha egyebekben lenne választójoguk.

3.1.1.2 Aktív regisztráció

Azokat a magyar állampolgárságú választópolgárokat, akik magyarországi lakcímmel nem rendelkeznek, az NVI kérelmükre veszi fel a központi névjegyzékbe.

Azok a magyar állampolgárságú választópolgárok, akik Magyarországon élnek, de az SZL szerint sem lakóhelyük, sem tartózkodási helyük nincs Magyarországon (még települési szinten bejelentett sem), **akár az NVI-től, akár – bármely – HVI-től** kérhetik névjegyzékbe vételüket. Utóbbi esetben a kérelemről – az SZL és a NESZA alapján – a HVI dönt.

3.1.2 A központi névjegyzék vezetése

3.1.2.1 Automatikusan átvezetett változások

A szavazás jogának, valamint az azzal összefüggő választási eljárási jogok gyakorlásának feltétele, hogy a központi névjegyzék adattartalma mindig naprakész legyen. Ennek érdekében a névjegyzék alapját képező nyilvántartásokban (SZL, NESZA, szavazókörök és választókerületek nyilvántartása) bekövetkező változásokat az NVI folyamatosan érvényesíti a központi névjegyzékben. Az érintett nyilvántartások változásainak átvezetése automatikusan, az informatikai rendszerben történik.

3.1.2.2 Kérelemre átvezetett változások

2014. január 1-től a központi névjegyzékbe felvett, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár **bármikor** kérheti a **HVI-től**, hogy a központi névjegyzékben kerüljön rögzítésre, hogy

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szerinti valamely **nemzetiséghez tartozik**,
- fogyatékoságára tekintettel **segítséget igényel** annak érdekében, hogy önállóan adhassa le szavazatát,
- a központi névjegyzékben szereplő személyes **adatainak kiadását megtiltja**.

Az Európai Unió más tagállamának állampolgára a fentiekén kívül azt is kérheti, hogy az EP-választásokra is kiterjedjen a névjegyzékbe vétele.

A fenti névjegyzéki bejegyzés **törlését** a választópolgár ugyancsak bármikor kérheti a HVI-től.

Ha a polgárt a választójogának elvesztése vagy a magyarországi lakcímeinek a megszűnése miatt törlik a központi névjegyzékből, és később – a választójogának visszanyerésekor vagy lakcím létesítésekor – ismét felvételre kerül, a központi névjegyzék a korábbi kérelem alapján bejegyzett adatokat nem tartalmazza, ilyen esetben új kérelem benyújtása szükséges.

A kérelem formanyomtatványát a 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet 2. és 5. melléklete állapítja meg.

A központi névjegyzékből a **HVI nem törölhet** senkit.

a) A nemzetiségi regisztráció

Ha a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 1. mellékletében felsorolt valamely nemzetiséghez (bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén és ukrán) tartozik, kérheti, hogy a központi névjegyzéken kerüljön feltüntetésre

- a **nemzetiségének** a megnevezése, továbbá az, hogy
- az **országgyűlési választáson** is nemzetiségi választópolgárként kíván-e szavazni.

A kérelemben a konkrét nemzetiség megjelölése és az országgyűlési választásra is kiterjedő hatály mellett arról is nyilatkoznia kell a polgárnak, hogy az adott nemzetiséghez tartozik.

A kérelem alapján a központi névjegyzékbe tett bejegyzés szerint a választópolgár

- az adott nemzetiség önkormányzati választásán részt vehet, de az országgyűlési választáson nem nemzetiségi választópolgárként vesz részt, hanem a pártlistákra szavazhat, vagy
- részt vehet az adott nemzetiség önkormányzati választásán, továbbá az országgyűlési választáson is ugyanazon nemzetiség választópolgárként vesz részt, és az adott nemzetiség országos önkormányzata által állított listára szavaz.

A választópolgár **csak egy nemzetiség** tagjaként szerepelhet a központi névjegyzékben, a többes kötődés feltüntetésére nincs lehetőség. Ha a már nemzetiségi választópolgárként

nyilvántartott polgár más nemzetiség tagjaként is kéri regisztrálását (vagy ha ugyanazon nemzetiség tagjaként ismételt bejegyzését kéri), a kérelmét el kell utasítani.

Lehetősége van a polgárnak arra, hogy bármikor töröltesse a nemzetiségi hovatartozását a központi névjegyzékből, és az országgyűlési választásra kiterjedő hatály ügyében tett nyilatkozatát is bármikor módosíthatja.

A választópolgár azt követően, hogy kérelmére a nemzetiségi hovatartozását törlik a központi névjegyzékből, korlátozás nélkül kérheti másik (vagy ugyanazon) nemzetiség tagjaként való nyilvántartásba vételét.

b) A fogyatékossgal élő választópolgár által igényelt segítség

A választási eljárás alapelvei között új elemként jelent meg a fogyatékossgal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése. Ezen alapelv érvényesítése érdekében a Ve. a fogyatékossgal élő választópolgár részére lehetővé teszi, hogy a választójogának gyakorlásához szükséges speciális segítséget igényeljen.

A vak és gyengénlátó választópolgárok hatékony tájékoztatását szolgálja, hogy a szavazás helyét és idejét is tartalmazó **értesítőt** számukra – kérésükre – **Braille-írással** kell elkészíteni, a Braille-írással ellátott **szavazóablak** alkalmazása pedig lehetővé teszi, hogy önállóan, mások segítsége nélkül töltsék ki a szavazólapot.

A választójog gyakorlásával kapcsolatos tudnivalókat egyszerű, **könnyen értelmezhető** megfogalmazásban tartalmazó **tájékoztató** szórólap az írott szöveget nehezen értelmező választópolgárok eligazodását segíti.

Addig, ameddig nem sikerül megvalósítani, hogy valamennyi szavazóhelyiség akadálymentesen elérhető legyen, a választópolgárnak szükséges előre jeleznie, ha **akadálymentes szavazóhelyiségben** kíván szavazni.

c1) A központi névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása

A választási iroda a Ve. 153. §-a alapján a jelölő szervezet, jelölt kérésére köteles átadni a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok név- és lakcímadatait annak érdekében, hogy a választási kampány keretében a választópolgárokat közvetlenül, névre szólóan megcímezett küldemények útján vagy személyesen felkereshessék.

A névjegyzéki adatai **kampánycélú** kiadását a választópolgár megtilthatja.

Az adatok kiadásának megtiltása csak a kampánycélú adatkiadásra terjed ki. Az országgyűlési képviselő-választáson és a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a nemzetiségi jelölő szervezetnek a lista-, illetve jelöltállítás érdekében a nemzetiségiként névjegyzékbe vett választópolgároktól ajánlást kell gyűjtenie. Az aláírások összegyűjtése csak abban az esetben lehetséges, ha a gyűjtők tudják, hogy kik regisztráltak a nemzetiség választópolgáraként a központi névjegyzékben, hiszen őket, és csak őket érdemes felkeresniük. Ezért a választási iroda az adott nemzetiség tagjaként regisztrált választópolgárok nevét és lakcímét átadja a jelölő szervezet számára. A személyes adatok ilyen célú kiadására a tiltás nem terjed ki.

c2) A személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban kezelt adatok kiadásának megtiltása

Az SZL-ben kezelt adatokra vonatkozó önrendelkezési jog gyakorlásának módját a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény állapítja meg. A Ve. lehetővé teszi, hogy a névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása mellett a polgár az SZL-ben nyilvántartott adatainak szolgáltatását tiltó nyilatkozatot is tegyen.

Ez a nyilatkozat csak annyiban függ össze a választási eljárással, hogy ugyanazon formanyomtatványon is benyújtható, mint a névjegyzékkel kapcsolatos kérelem. Az ilyen kérelmet a HVI további ügyintézés céljából továbbítja az illetékes járási kormányhivatal részére.

d) Az Európai Unió más tagállama állampolgárának névjegyzékbe vétele az EP választásra

Az Európai Unió más tagállamának Magyarországon élő állampolgára automatikusan kerül felvételre a központi névjegyzékbe, amikor lakóhelyet létesít Magyarországon, feltéve, hogy a

magyar jog szerint nagykorú és a magyar bíróság nem zárta ki a választójogból. Az uniós választópolgár automatikus névjegyzékbe vétele azonban csak a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választására terjed ki.

Az Európai Parlament tagjainak választásán azok az uniós választópolgárok, akik nem az állampolgárságuk szerinti tagállamban élnek, szabadon dönthetnek arról, hogy az állampolgárságuk vagy a lakóhelyük szerinti tagállamban kívánják gyakorolni a választójogukat. E választópolgárok a lakóhelyük szerinti tagállamban akkor szavazhatnak az EP-választáson, ha kérik az ottani névjegyzékbe való felvételüket.

A központi névjegyzékben szereplő uniós állampolgár kérheti, hogy a központi névjegyzékbe vétele az EP-választásra is terjedjen ki. Ebben az esetben a választópolgár az EP-választáson a magyarországi képviselők választásán szavazhat.

Az Európai Unió más tagállamának az Európai Parlament tagjainak választására is kiterjedő hatállyal központi névjegyzékben szereplő állampolgára bármikor kérheti, hogy a HVI törölje a központi névjegyzékből választójogosultságának az Európai Parlament tagjainak választására is kiterjedő hatályát. Így lehetővé válik az uniós választópolgár számára, hogy az állampolgársága szerinti tagállam Európai Parlamenti képviselőinek választásán gyakorolja aktív választójogát. A törlési kérelem alapján az európai uniós választópolgár továbbra is szerepel a központi névjegyzékben (a helyi önkormányzati választáson választójoggal rendelkezik), de a névjegyzékbe vétele már nem terjed ki az Európai Parlament tagjainak választására, így az európai parlamenti választás szavazóköri névjegyzékébe már nem kerül be.

3.2 A NESZA

3.2.1 A NESZA adattartalma

A választójoggal nem rendelkező polgárok jegyzéke (NESZA) azoknak a polgároknak az adatait tartalmazza, akiknek egyedi bírói döntés értelmében nincs, vagy korlátozott a választójoga (lásd 3.1.1. pont).

Sem aktív, sem passzív választójoggal nem rendelkezik az, akit a bíróság a választójogból kizárt vagy a közügyektől eltiltott.

Szavazhat, de nem lehet jelölt az, aki szabadságvesztés büntetését tölti (feltéve, hogy nincs eltiltva a közügyektől) vagy intézeti kényszergyógykezelés alatt áll.

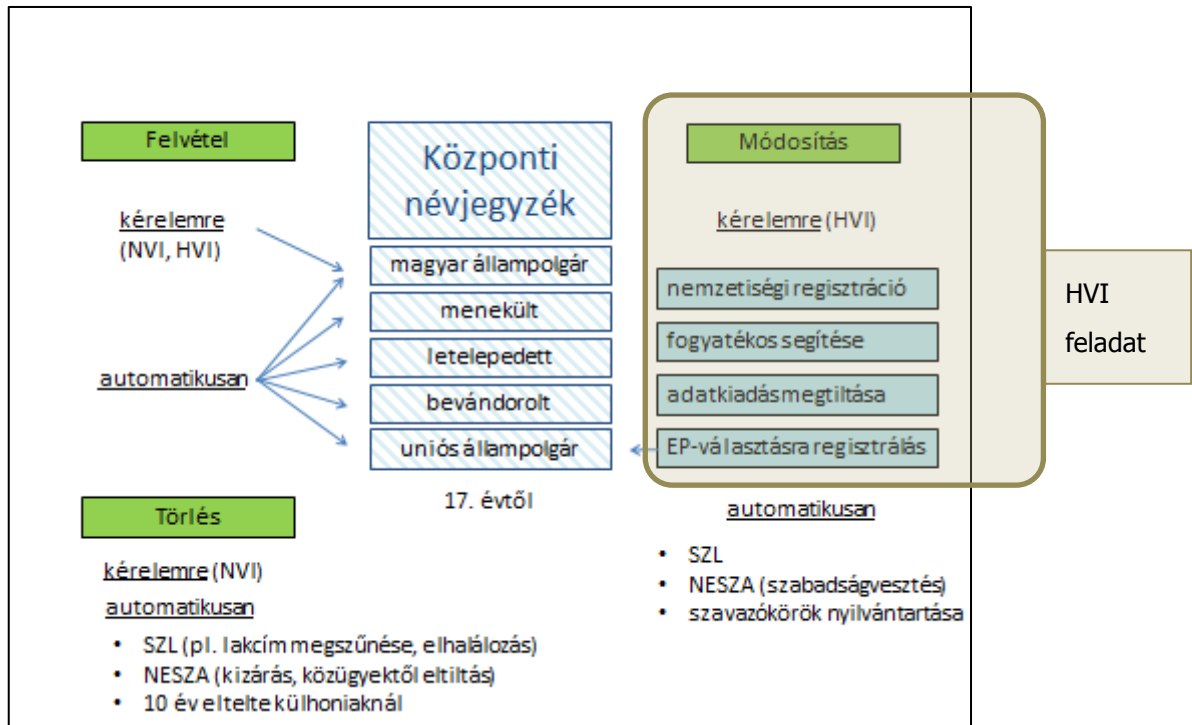
3.2.2 A NESZA adatainak felhasználása

A választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásának adatait kizárólag a választási eljárásban, a választási szervek vagy – jogorvoslati eljárásban – a bíróságok kezelhetik. Az adatkezelés kizárólagos célja annak megállapítása lehet, hogy valaki rendelkezik-e választójoggal.

3.2.3 A NESZA nyilvánossága

A választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása az abban szereplő polgárok különleges adatait tartalmazza. Ezért a nyilvántartás nem nyilvános, abba csak az érintett személy a saját adatai tekintetében, a választási szervek és a bíróság tekinthetnek be. A betekintésről nyilvántartást kell vezetni.

Bármely nagykorú polgár kérheti a Nemzeti Választási Irodától annak igazolását, hogy nem szerepel a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásában, azaz vele szemben nem áll fenn a választójogból való kizáró ok.

A központi névjegyzék vezetése

3.3 A szavazóköri névjegyzék

3.3.1 A szavazóköri névjegyzék létrehozása

Az állandó, folyamatosan aktualizált központi névjegyzékben minden választópolgár szerepel, aki bármelyik választástípusban választójoggal rendelkezik. Emellett még kiskorú, a választójogra csak várománnyal rendelkező polgárok is vannak a központi névjegyzékben. A választás kitűzését követően azonban már olyan névjegyzékre van szükség, amely csak a kitűzött választáson aktív választójoggal rendelkező választópolgárok adatait tartalmazza.

Egy-egy **választás kitűzését követően** ezért a központi névjegyzék alapján az NVI elkészíti a szavazóköri névjegyzéket, amelyben már csak az **adott választáson szavazati joggal rendelkező** választópolgárok szerepelnek.

Már a szavazóköri névjegyzék összeállításától kezdve, azaz a választás kitűzését követő naptól szerepelnie kell a szavazóköri névjegyzékben azoknak a kiskorú polgároknak is, akik legkésőbb a szavazás napján a 18. életévük betöltésével választójogosulttá válnak. Ők is megkapják az értesítőt, de csak azok ajánlhatnak, akik az ajánlásgyűjtés befejezéséig nagykorúvá válnak.

A szavazóköri névjegyzék elektronikus változatát az NVI a szavazás napját követő 15 nap elteltével megszünteti, a szavazókörben használt kinyomtatott példányt pedig a HVI a szavazást követő 90. nap utáni munkanapon **megsemmisíti**.

Egy választópolgár **csak egy** szavazóköri névjegyzékben szerepelhet.

3.3.2 Az értesítő

3.3.2.1 Az értesítő tartalma

A választás kitűzéséről, arról, hogy a választópolgár melyik választókerületben/településen gyakorolhatja választójogát, a szavazás napjáról és helyéről az NVI az úgynevezett értesítőben tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárokat.

Az értesítő a választópolgár személyes adatai közül csak a nevét, születési nevét, születési idejét és a lakcímét tartalmazza

Az országgyűlési képviselők választásán azon választópolgárok értesítőjén, akik – legkésőbb a szavazást megelőző tizenhatodik napig benyújtott kérelmük alapján – az országgyűlési képviselők választására kiterjedő hatállyal szerepelnek nemzetiségi választópolgárként a névjegyzékben, fel kell tüntetni azt is, hogy a választópolgár melyik nemzetiség listáján szavazhat.

Az értesítő a választópolgár szavazati jogának gyakorlásával kapcsolatos alapvető információkat is tartalmazza.

3.3.2.2 Az értesítő kézbesítése

Azoknak a választópolgároknak, akik a szavazás napját megelőző **ötvennyolcadik napon** a szavazóköri névjegyzékben szerepelnek, az NVI személyre szóló levélben küldi meg az értesítőt, úgy, hogy a szavazást megelőző negyvennyolcadik napig megérkezzen a választópolgárhoz. Az értesítőt a választópolgár SZL-be bejegyzett értesítési címére kell megküldeni, értesítési cím hiányában pedig a lakcímére.

Azt, aki a szavazás napját megelőző **ötvennyolcadik napot követően** kerül felvételre a település valamely szavazókörének névjegyzékébe, a felvételekor – ha jelen van, az értesítő átadásával, egyébként megküldésével – a HVI tájékoztatja a névjegyzékbe vételéről. Az értesítőt fő szabály szerint az a HVI küldi meg (vagy adja át) a választópolgárnak, amelynek szavazóköri névjegyzékébe a választópolgárt felvételre kerül. Ez alól két kivétel van. Ha a választópolgárt a HVI felveszi a külképviseleti névjegyzékbe, vagy ha az átjelentkező választópolgárt egy másik szavazókör névjegyzékébe teszi át: ebben az esetben a külképviseleti névjegyzékbe vétel iránti, illetve az átjelentkezési kérelmet elbíráló HVI küldi meg vagy adja át az értesítőt. A másik kivétel, ha a választópolgár a központi névjegyzék adatai szerint Braille-írással készült értesítő megküldését kérte; ebben az esetben az NVI küldi meg számára a speciális értesítőt.

Az a választópolgár, aki – annak ellenére, hogy szerepel a szavazóköri névjegyzékben – nem kapja meg az értesítőt, vagy azt elveszíti, a HVI-től új értesítőt igényelhet.

3.3.3 A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése

3.3.3.1 A szavazóköri névjegyzék automatikus továbbvezetése

Annak érdekében, hogy a szavazóköri névjegyzék mindig naprakész legyen, az **informatikai rendszer** a központi névjegyzékben bekövetkezett minden változást (pl. lakcímváltozás, névváltozás, választójog elvesztése vagy megszerzése) átvezet a szavazóköri névjegyzékre.

3.3.3.2 A szavazóköri névjegyzék hivatalbóli módosítása

Azt a választópolgárt, aki a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelemben kérte, hogy **akadálymentes szavazóhelyiségben** szavazhasson, és akinek a lakcíme szerint kijelölt szavazóhelyiség nem akadálymentes, a HVI a lakcíme szerinti szavazóhelyiséggel azonos településen és választókerületben lévő, akadálymentes szavazóhelyiséggel rendelkező szavazókör névjegyzékébe teszi át. A Ve. 166. § szerint „minden településen minden választókerületben legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell”, továbbá a települési szintű lakóhellyel rendelkezők számára kijelölt szavazóhelyiségnek (amely egyben az átjelentkezéssel szavazásra is szolgál) is akadálymentesnek kell lennie.

3.3.3.3 A szavazóköri névjegyzék módosítása kérelemre

Az **SZSZB tagja**, valamint a **jegyzőkönyvvezető** a szavazás napján a szavazás teljes időtartama alatt abban a szavazóhelyiségben tartózkodik, ahova a HVI vezetője beosztja. Ha ez a szavazókör eltér attól, amelynek szavazóköri névjegyzékében szerepel, nem tudja gyakorolni a választójogát. Annak érdekében, hogy szavazhasson, de mégse kelljen elhagynia azt a szavazóhelyiséget, amelyben egész napos tevékenységét végzi, az SZSZB tagja (mind a választott, mind a megbízott tag), illetve a jegyzőkönyvvezető **a szavazást megelőző 2. napig** kérheti, hogy a HVI tegye át annak a szavazókörnek a névjegyzékébe, amely SZSZB-jének munkájában a szavazás napján részt vesz. Ennek feltétele, hogy a két szavazókör **ugyanazon választókerületbe** tartozzon.

a) Mozgórna igénylése

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de nem tud elmenni a szavazóhelyiségbe, hogy ott adja le a szavazatát, mozgórnát kérhet. A mozgórna igénylésének okát a Ve. korlátozza: csak az a választópolgár kérhet mozgórnát, aki azért nem tud elmenni a szavazóhelyiségbe, mert **egészségi állapota** vagy **fogyatékosága**, illetve **fogva tartása** miatt gátolt a mozgásában. Egyéb indokok (például munkavégzési kötelezettség teljesítése) alapján nincs lehetőség mozgórna igénylésére.

A HVI a mozgórnát igénylő választópolgárokról az informatikai rendszerben **külön jegyzéket** (a „mozgórnát igénylő választópolgárok jegyzéke”) készít. Ebbe a nyilvántartásba – a nevétől eltérően – természetesen nem azokat kell felvenni, akik kérték a mozgórnát, hanem csak azokat, akik kérelmét a HVI pozitívan bírálja el.

b) Átjelentkezés

Átjelentkezéssel az a választópolgár szavazhat, aki a szavazás napján Magyarország területén, de a magyarországi lakcíme szerinti szavazókörtől eltérő helyen tartózkodik. Tipikus esetben ez azt jelenti, hogy egy másik településen tartózkodó választópolgárnak nem kell hazautaznia a választójoga gyakorlásának érdekében.

Emellett annak lehetőségét is biztosítja az átjelentkezés, hogy egy mozgásában korlátozott választópolgár akkor is szavazhasson, ha nem otthon, hanem például kórházban tartózkodik, amely akár ugyanazon településen, de a lakcímétől eltérő szavazókör területén fekszik. Ebben az esetben a lakcíme szerinti szavazókör SZSZB-jétől nem kérhet mozgórnát, hiszen azt az SZSZB csak a szavazókör területén belül viheti ki. Ha azonban a választópolgár átjelentkezési kérelmet nyújt be ugyanazon településre, ahol lakik, átkerül a település e célra kijelölt szavazókörének szavazóköri névjegyzékébe, és a kijelölt szavazókör SZSZB-jétől már kérheti, hogy mozgórnával keresse fel, bárhol is tartózkodik a településen.

A HVI a kérelem alapján a választópolgárt **törli a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékéből, egyidejűleg felveszi** azon településnek a települési szintű lakóhellyel rendelkező választópolgárok számára **kijelölt szavazókörének névjegyzékébe**, ahol a választópolgár szavazni kíván. Az egy szavazókörös településen értelemszerűen nincs kijelölt szavazókör, ott az egyetlen szavazókör névjegyzékébe kell felvenni az átjelentkező választópolgárt.

A választópolgár a szavazást megelőző második napon 16 óráig kérheti visszavételét a lakcíme szerinti szavazóköri névjegyzékbe.

Az átjelentkezéssel a választópolgár a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján szavazhat.

c) A külképviseleti névjegyzék

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de a szavazás napján külföldön tartózkodik, Magyarország nagykövetségén vagy főkonzulátusán szavazhat. A szavazás feltétele, hogy kérelme alapján a választópolgárt a HVI felvegye a külképviseleti névjegyzékbe.

A HVI a kérelem alapján a választópolgárt felveszi azon külképviselet névjegyzékébe, ahol a választópolgár szavazni kíván, egyidejűleg feltünteti a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékén, hogy a választópolgár a külképviseleti névjegyzékben szerepel. A szavazóköri névjegyzék kinyomtatott példányán a külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgárok nem jelennek meg, így biztosítható, hogy egy választópolgár ne szavazhasson a külképviseleten és a lakóhelye szerinti szavazókörben is.

A választópolgár a szavazást megelőző nyolcadik napon 16 óráig módosíthatja, hogy melyik külképviseleten kíván szavazni, vagy kérheti törlését a külképviseleti névjegyzékből.

A külképviseleten a választópolgár a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján szavazhat.

Abban az esetben, ha legkésőbb a szavazást megelőző tizenhatodik napon lakcímet változtat a választópolgár, a változást az NVI átvezeti a központi névjegyzéken. A választópolgár ezzel a

régi lakcíme szerinti szavazóköri névjegyzékből az új lakcíme szerinti szavazóköri névjegyzékbe kerül át, és a változást a külképviseleti névjegyzéken is át kell vezetni, és az új lakcíme szerinti szavazólapot kell a választópolgár részére átadni. Abban az esetben azonban, ha a szavazást megelőző tizenhatodik napot követően változtat lakcímet a választópolgár, a változást a központi névjegyzéken és a szavazóköri névjegyzéken érvényesíteni kell, de a külképviseleti névjegyzéken már nem kell átvezetni: a választópolgár így nem az új, hanem a korábbi lakcíme szerinti egyéni választókerület szavazólapján szavazhat.

3.3.4 A szavazóköri névjegyzék lezárása és kinyomtatása

3.3.4.1 A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása

Az SZL-ben és a NESZA-ban bekövetkezett változásokat legkésőbb a szavazást megelőző második napon 16 órakor kell átvezetni a központi névjegyzéken, s így a szavazóköri névjegyzéken is. Az ezt követő változások már nem jelennek meg a szavazóköri névjegyzékben. Aki tehát a szavazást megelőző második napon 16 órát megelőzően jelenti be az új lakcímét (úgy, hogy a változás 16 óráig rögzítésre kerül az SZL-ben), az már az új lakóhelyén szavazhat.

E változások átvezetését követően az **NVI** a szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét **lezárja**, ezt követően azokba választópolgárt felvenni és azokból törölni már nem lehet (kivétel: az SZSZB a szavazóköri névjegyzékből a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe átteszi a nála mozgóurnát igénylő választópolgárokat).

Előfordulhat, hogy a bíróság jogorvoslati eljárás keretében a szavazóköri névjegyzék lezárását, illetve kinyomtatását követően vesz fel valakit a névjegyzékbe. Ebben az esetben a bíróság ítéletét az elektronikusan vezetett névjegyzék megnyitásával, módosításával, ismételt lezárásával és ismételt kinyomtatásával lehet érvényesíteni.

3.3.4.2 A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása

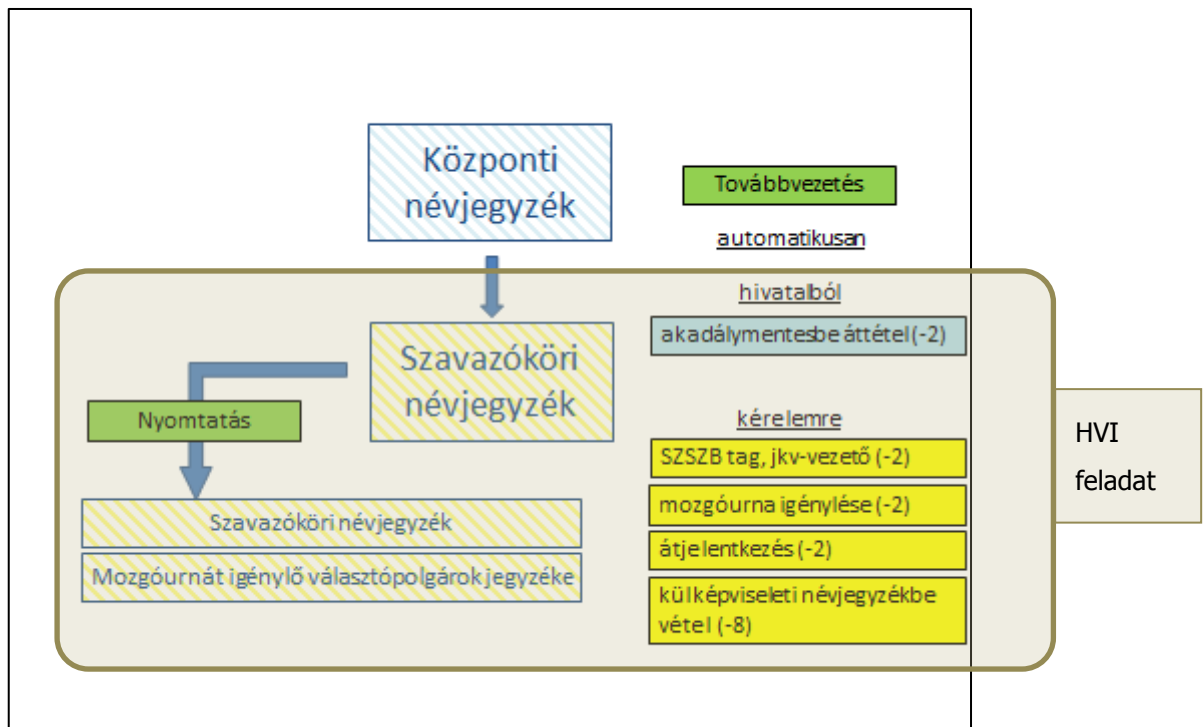
A zárást követően az addig kizárólag elektronikus úton vezetett, lezárt szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét a **HVI kinyomtatja**. A nyomtatási feladatok elvégzésével a HVI vezetője megbízhatja a TVI-t is, amely a feladatot a KEKKH vagy a kormányhivatal közreműködésével látja el.

A HVI vezetője a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékét aláírásával és bélyegzőlenyomattal **hitelesíti**.

A kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken már nem szerepelnek azok, akiket a HVI felvett a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, vagy a külképviseleti névjegyzékbe.

Azt a szavazóköri névjegyzéken szereplő választópolgárt, aki a szavazás napján, az SZSZB-től kér mozgóurnát, az SZSZB törli a szavazóköri névjegyzékből (áthúzza az adatait), és felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke gyakorlatilag együtt alkotja a szavazókörben (a szavazóhelyiségben vagy mozgóurnával) szavazásra jogosult választópolgárok nyilvántartását.

Ezekkel az intézkedésekkel biztosítható, hogy egy választópolgár csak egyszer szavazhasson.

A szavazóköri névjegyzék vezetése

3.5 A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem

3.5.1 A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem benyújtása

3.5.1.1 A kérelem benyújtásának ideje

A **központi** névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos segítése, adatleltetés, uniós regisztráció) **bármikor** be lehet nyújtani. A nemzetiségi és az uniós regisztráció azonban csak akkor kerül átvezetésre a szavazóköri névjegyzékre, ha legkésőbb a szavazást megelőző tizenhatodik napon 16 óráig beérkezik a kérelem az illetékes HVI-hez.

A **szavazóköri** névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket (mozgóurna igénylése, átjelentkezés, külképviseleti névjegyzékbe vétel) csak az adott **választás kitűzését követően** lehet benyújtani, hiszen ezt megelőzően még nincs szavazóköri névjegyzék.

A **külképviseleti** névjegyzékbe vétel iránti kérelmet legkésőbb a szavazást megelőző **nyolcadik** napon 16 óráig, az **átjelentkezési** kérelmet legkésőbb a szavazást megelőző **második** napon 16 óráig lehet benyújtani.

A **mozgóurna** iránti kérelmet a **szavazás napján 15.00 óráig** lehet benyújtani:

- a szavazást megelőző második napon 16 órát megelőzően ahhoz a HVI-hez, amelynek szavazóköri névjegyzékében a választópolgár szerepel, vagy
- azt követően az SZSZB-hez.

3.5.1.2 A kérelem benyújtásának módja és helye

A központi és a szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet a választópolgár benyújthatja

- személyesen,
- levélben,
- az ügyfélszolgálaton vagy a választások hivatalos honlapján.

A kérelmet maga a választópolgár **személyesen** akár a **lakóhelye**, akár a **bejelentett tartózkodási helye** szerint illetékes HVI-hez benyújthatja. Így a bejelentett lakóhelyétől távol élő választópolgárnak nem kell hazautaznia a kérelem benyújtása céljából.

Levélben a kérelem **csak** a választópolgár **lakóhelye** szerint illetékes HVI-hez nyújtható be; akinek nincs lakóhelye, az a bejelentett tartózkodási helye szerint illetékes HVI-hez nyújthatja be a kérelmet. A levél kézbesítése történhet postai úton, de a választópolgár bármilyen más módon is eljuttathatja a kérelmet az illetékes HVI-hez: futárral, rokona, ismerőse útján stb.

A választások hivatalos **honlapján**, illetve az **ügyfélkapun** benyújtott kérelmet az informatikai rendszer továbbítja az illetékes választási irodához.

A **mozgóurna** iránti igény benyújtása tekintetében 2 eltérés van az általános szabálytól:

- **meghatalmazott útján is** be lehet nyújtani (ebben az esetben a kérelmet a meghatalmazott írja alá, és ahhoz a közokiratba vagy teljes bizonyító erejű okiratba foglalt meghatalmazást is csatolni kell),
- ahhoz a **HVI-hez** kell benyújtani, **amelynek szavazóköri névjegyzékén a választópolgár szerepel**. Így ha a választópolgár átjelentkezéssel szavaz, és emiatt másik település kijelölt szavazókörének névjegyzékébe kerül áttételre, akkor azon település helyi választási irodájához nyújthatja be a kérelmet, ahol szavazni fog. Annak, aki a szavazást megelőző második nap 16 órát követően kér mozgóurnát, a kérelmet ahhoz az **SZSZB**-hez kell eljuttatnia, amelynek névjegyzékén szerepel. Ha a kérelmet elektronikus úton nyújtják be, vagy a kérelmet a szavazást megelőző második nap 16 órát követően, de még a szavazás napja előtt a HVI veszi át, a **kérelem SZSZB-hez történő továbbításáról a HVI-nek kell gondoskodni**.

A központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetéséről szóló 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet szerint abban az esetben, ha a kérelmező a **központi névjegyzékkel kapcsolatos** (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos segítése, adatletiltás, uniós regisztráció), **levélben** benyújtott kérelmet nem a fentiek szerint meghatározott, hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási irodához juttatja el, a választási iroda a kérelmet haladéktalanul **átteszi** a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási irodához. Ha a választópolgár személyesen kívánja rossz helyre benyújtani a kérelmét, annak átvételét meg kell tagadni, és tájékoztatni kell a választópolgárt, hogy hova nyújthatja be a kérelmet. (Az elektronikus úton benyújtott kérelmet az informatikai rendszer biztosan jó helyre továbbítja.)

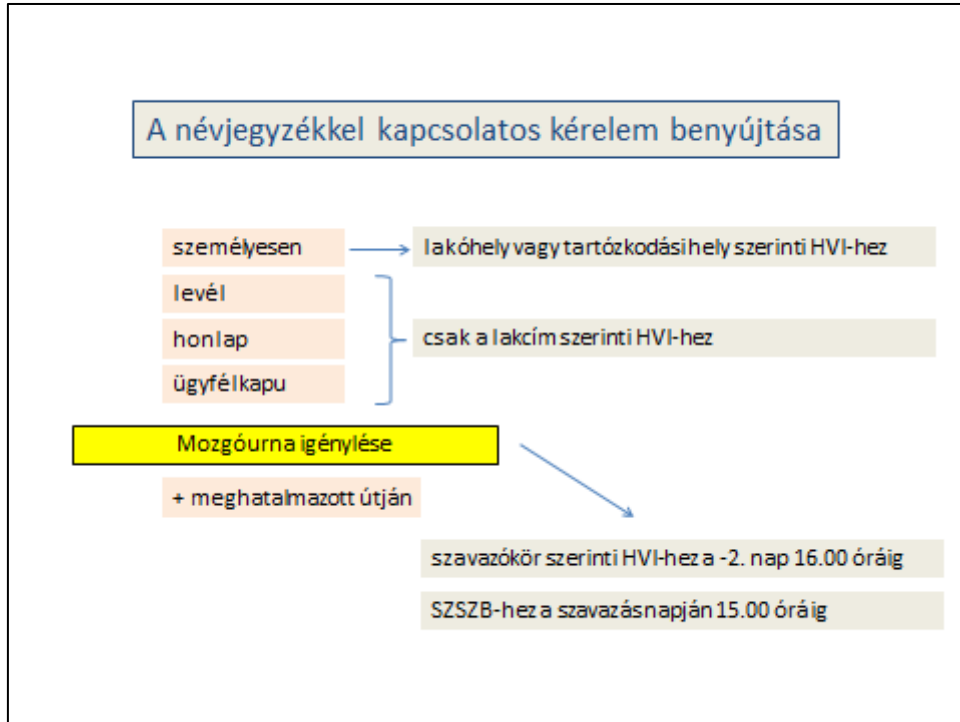
Ha a **szavazóköri** névjegyzékkel kapcsolatos (mozgóurna, átjelentkezés, külképviselési névjegyzékbe vétel) kérelmet nyújtják be rossz helyre, azt minden esetben **el kell utasítani, áttételnek nincs helye**.

3.5.1.3 A Magyarországon élő hajléktalan kérelme benyújtásának módja

A fenti rendelkezések arra a hajléktalanra is vonatkoznak, aki **települési szinten** jelentette be lakóhelyét.

Azok a Magyarországon élő hajléktalan választópolgárok azonban, akik **nem rendelkeznek települési szintű** bejelentett lakóhellyel sem, a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet **bármely HVI-hez** benyújthatják (ők szavazóköri névjegyzéken nem szerepelnek, így szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet nem nyújthatnak be).

A központi és a szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelem benyújtása

3.5.2 A kérelem adattartalma

3.5.2.1 Kötelező adattartalom

A névjegyzékkel kapcsolatos kérelemnek tartalmaznia kell azokat a személyes adatokat, amelyek alapján a választási iroda meggyőződhet arról, hogy a kérelem valóban a kérelmezőtől származik. E személyes adatok a következők:

- a választópolgár **neve**,
- a választópolgár **születési neve**,
- a választópolgár **születési helye**,
- a választópolgár **anyja neve**,
- a választópolgár **személyi azonosítója**.

A fentiekén kívül

– a **nemzetiségi** névjegyzékbe vételi kérelemnek **tartalmaznia kell a nemzetiség megnevezését**, valamint a választópolgár nyilatkozatát, amelyben nemzetiséghez tartozását **megvallja**. A választópolgár kérheti még, hogy az **országgyűlési választásra is** kiterjedjen a nemzetiségi regisztrációjának a hatálya,

– a **fogyatékossgal** élő választópolgár a segítség iránti igényben megjelöli, hogy milyen **segítséget** kér,

– az **uniós** választópolgár EP választásra szóló regisztrációjának tartalmaznia kell

- a) a választópolgár **nyilatkozatát**, hogy szavazati jogát csak Magyarországon gyakorolja,
- b) annak a **településnek vagy választókerületnek** a megjelölését, amelynek névjegyzékébe az állampolgársága szerinti tagállamban legutóbb felvették – ha az európai uniós választópolgár az állampolgársága szerinti tagállamban még sohasem szerepelt a névjegyzékben (például még választójogosultságának megszerzése előtt elhagyta az országot), ilyen adatot nem kell megadnia a kérelemben. Tekintettel arra, hogy a kérelmet elbíráló HVI

nem tudja ellenőrizni, hogy az európai uniós választópolgár szerepelt-e valaha hazája névjegyzékében, ezen adat hiánya miatt nem lehet a kérelmet elutasítani,

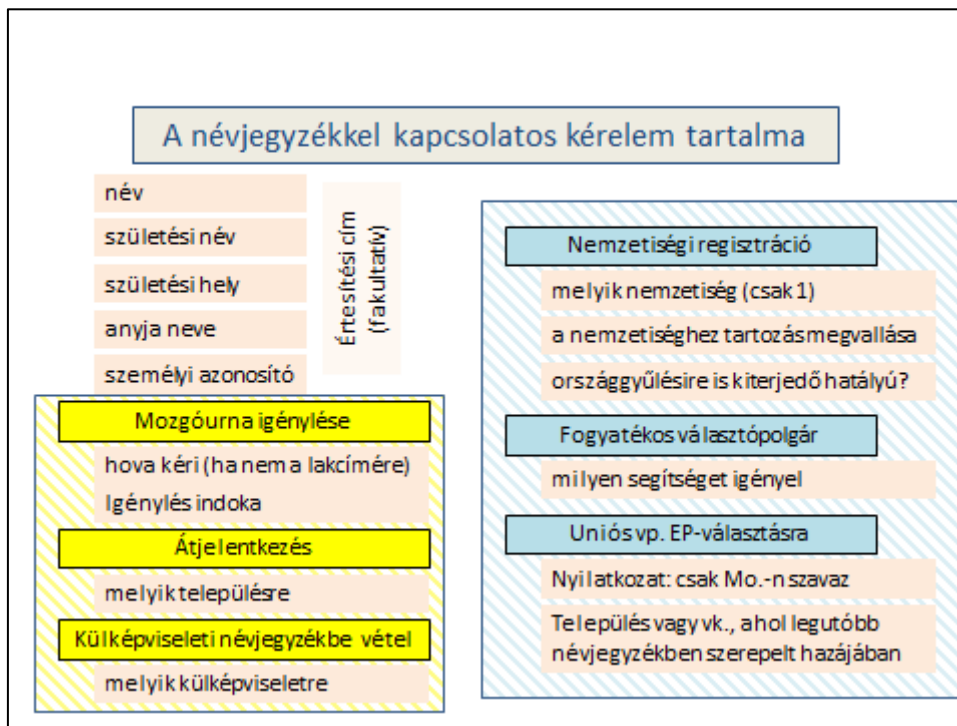
– a **mozgórna** igénylésének tartalmaznia kell az igénylés **okát**, valamint azt a **címet**, ahova a mozgórna kivitelét kéri a választópolgár, ha nem a lakcímén tartózkodik,

– az **átjelentkezés** iránti kérelemnek az országgyűlési képviselők választásán és az Európai Parlament tagjainak választásán tartalmaznia kell annak a **településnek** a megjelölését, ahol a választópolgár szavazni kíván,

– a **külképviseleti** névjegyzékbe vétel iránti kérelemnek tartalmaznia kell annak a **külképviseletnek** a megjelölését, ahol a választópolgár szavazni kíván.

3.5.2.2 Fakultatív adattartalom

A kérelem elbírálására illetékes választási iroda a kérelem tárgyában hozott döntéséről értesítést küld a kérelmező számára. Nemcsak a külhoni választópolgárok esetében lehet hasznos az **értesítési cím** megadása, hiszen a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárok esetében is előfordulhat, hogy hosszabb ideig távol vannak lakóhelyüktől (külföldi vagy vidéki munkavállalás), ezért számukra is biztosított a lehetőség, hogy ne a lakcímükön, hanem az általuk megadott értesítési címen (email, telefax, postai cím) kapjanak értesítést a kérelmük elbírálásának eredményéről.

A központi és a szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelem tartalma

3.5.3 A központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelem elbírálása

3.5.3.1 A kérelmező azonosítása

A kérelem **személyes** benyújtása esetén a HVI ügyintézője a kérelmező iratai alapján ellenőrzi a kérelmező személyazonosságát, és a kérelemben feltüntetett adatokat összeveti a központi névjegyzék adataival (a névjegyzékbe vételét kérő hajléktalan esetén az SZL-lel és a NESZA-val). Ha eltérést tapasztal, lehetőség van a kérelem adatainak javítására, kiegészítésére.

A **nem személyesen** benyújtott kérelem esetén alapvető fontosságú, hogy a választási iroda meggyőződjön arról, hogy a kérelmet valóban az nyújtotta be, akire vonatkozóan a központi névjegyzékben adatváltozást kezdeményeznek.

A kérelemben megadott személyi adatok esetében ezért nem elegendő az, hogy a kérelmező személyét a hatóság által nyilvántartott adatok alapján be lehessen azonosítani. A legkisebb eltérés is felvetheti a gyanúját, hogy jogosulatlan, más nevében benyújtott kérelemről van szó. Ezért a választási iroda a névjegyzékkel kapcsolatos kérelemnek csak akkor adhat helyt, ha a választópolgárnak a kérelemben szereplő adatai **pontosan megegyeznek** nyilvántartásban szereplő adatokkal. Egyetlen betű eltérés is a kérelem elutasítását vonja maga után.

A kérelemben megadott személyes adatokat a központi névjegyzék adataival kell összevetni.

3.5.3.2 A kérelem elbírálásának határideje

A **központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos segítése, adatletiltás, uniós regisztráció) a beérkezésétől számított **öt napon belül** kell elbírálni.

Ez a határidő azonban választási időszakban túlzottan hosszúnak bizonyulna, és a választópolgár joggyakorlásának ellehetetlenüléséhez vezethetne. Ezért a **választás kitézését követően** már a **beérkezése napján** el kell bírálni a 16 óráig beérkező kérelmeket.

A **szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos**, a 16 óráig beérkező **kérelmet** (mozgóurna igénylése, átjelentkezés, külképviseleti névjegyzékbe vétel) minden esetben a **beérkezése napján** kell elbírálni.

A **16 órát követően**, illetőleg a **nem munkanapon** beérkező kérelmet a **következő munkanapon** kell elbírálni.

Ha a kérelmező a központi névjegyzékkel kapcsolatos, levélben benyújtott kérelmet nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási irodához juttatja el, és emiatt a választási iroda a kérelmet átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási irodához, a kérelem beérkezése napjának azt a napot kell tekinteni, **amikor az áttett kérelem az elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási irodához beérkezik.**

3.5.3.3 A választási iroda döntése

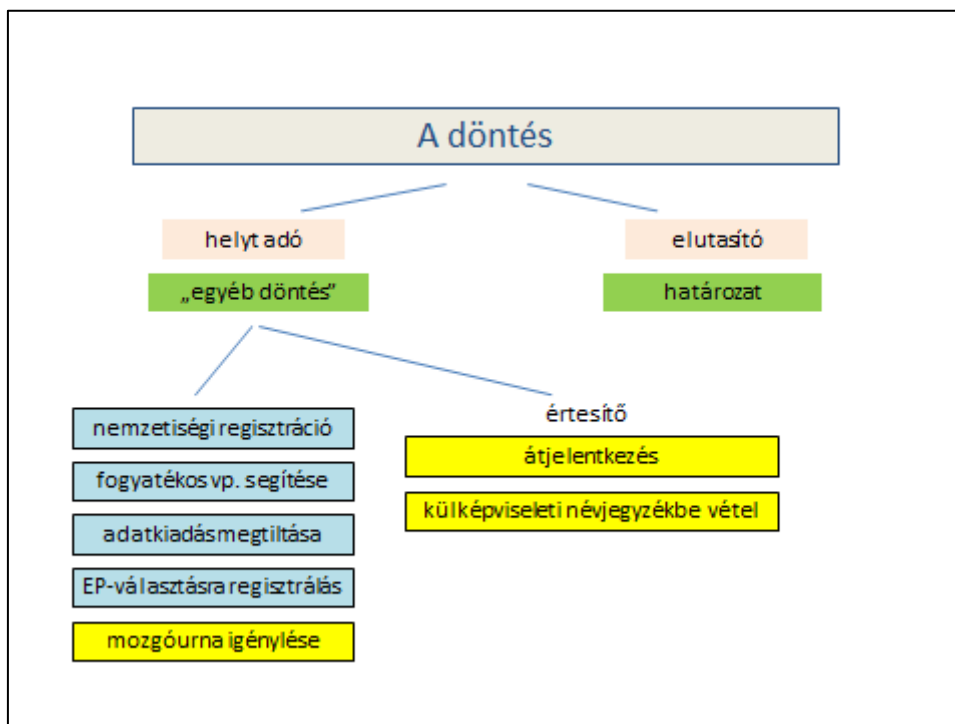
A HVI a névjegyzékkel kapcsolatos kérelem **elutasításáról határozatot** hoz. A határozat tartalmára a választási bizottság határozatára irányadó rendelkezéseket kell alkalmazni. Eszerint a választási iroda határozata tartalmazza:

- a választási iroda megnevezését, a határozat számát,
- a kérelmező nevét és lakcímét,
- a rendelkező részben
- a választási iroda döntését,
- a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslat benyújtásának feltételeiről való tájékoztatást,
- az indokolásban
- a megállapított tényállást és az annak alapjául szolgáló bizonyítékokat,
- azon jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási iroda a határozatot hozta,
- a döntéshozatal idejét,
- a választási iroda vezetőjének aláírását és a választási iroda bélyegzőlenyomatát.

Ha a HVI a **kérelemnek helyt ad, nem hoz formális határozatot**, hanem elvégzi a központi vagy a szavazóköri névjegyzékben a kérelemnek megfelelő adatmódosításokat. A döntést ebben az esetben is írásba kell foglalni a kérelmező értesítése céljából. Az írásba foglalt döntés tartalmát nem szabályozza jogszabály, de indokolt, hogy – a jogorvoslati jog biztosítása érdekében is – az a határozat tartalmi kellékeit tartalmazza. Formailag ugyanakkor a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetéséről szóló 17/2013. (VII. 17.)

KIM rendelet szerint a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelemnek helyt adó döntés aláírás és bélyegzőlenyomat nélkül érvényes.

Az **SZSZB** a mozgóurna iránti kérelemről – a Ve. 44. § (1) bekezdése alapján – minden esetben **határozattal** dönt.

A HVI döntése

3.5.3.4 A kérelmező értesítése

A HVI döntéséről (legyen az elutasító vagy a kérelemnek helyt adó) értesíteni kell a kérelmezőt.

Ha a kérelmező jelen van, a HVI a határozatot vagy az írásba foglalt egyéb döntést **átadja** részére.

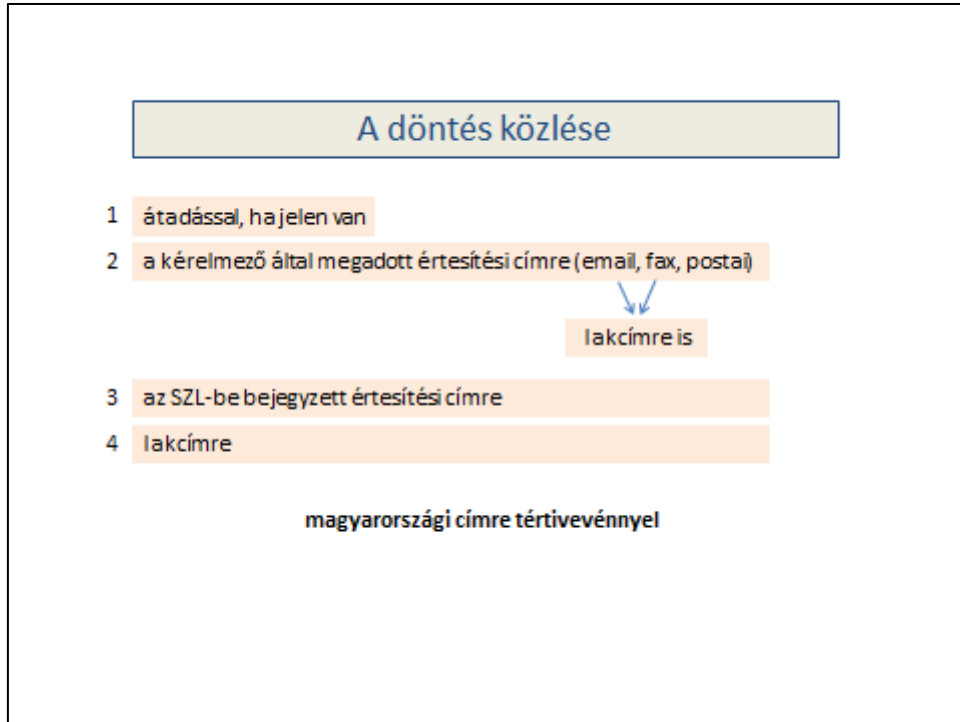
A magyarországi lakcímmel rendelkező kérelmező számára – ha nincs jelen – a döntést az alábbi módon kell megküldeni:

– ha a kérelmező a kérelemben megadja email címét vagy telefax számát, a döntést a megadott **email** címre **vagy telefax** számra is, **és** a kérelmező **SZL-be bejelentett értesítési címére**, ennek hiányában **lakcímére** is meg kell küldeni,

– ha a kérelmező a kérelemben egy **postacímet** adott meg értesítési címként, a döntést a megadott postacímre kell megküldeni,

– ha a kérelmező a kérelemben nem adott meg értesítési címet, a döntést a kérelmező SZL-be **bejelentett értesítési címére**, ennek hiányában **lakcímére** kell megküldeni.

A döntést legkésőbb a meghozatalát követő napon, magyarországi címre **tértivevényes** küldeményként kell postázni.

A HVI névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet elbíráló döntésének közlése

3.6 A névjegyzék nyilvánossága

3.6.1 A központi névjegyzék nyilvánossága

Az információs önrendelkezési jog keretében bárki jogosult információt kérni arról, hogy szerepel-e a központi névjegyzékben, a nyilvántartott adataiba betekinthez, továbbá azokról másolatot kérhet. A betekintés jogát a magyarországi lakcímmel rendelkező polgár a **lakcíme szerinti HVI-ben**, a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár az NVI-ben gyakorolhatja. A többi választópolgár központi névjegyzéki adataiba történő betekintésre nincs lehetőség.

3.6.2 A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága

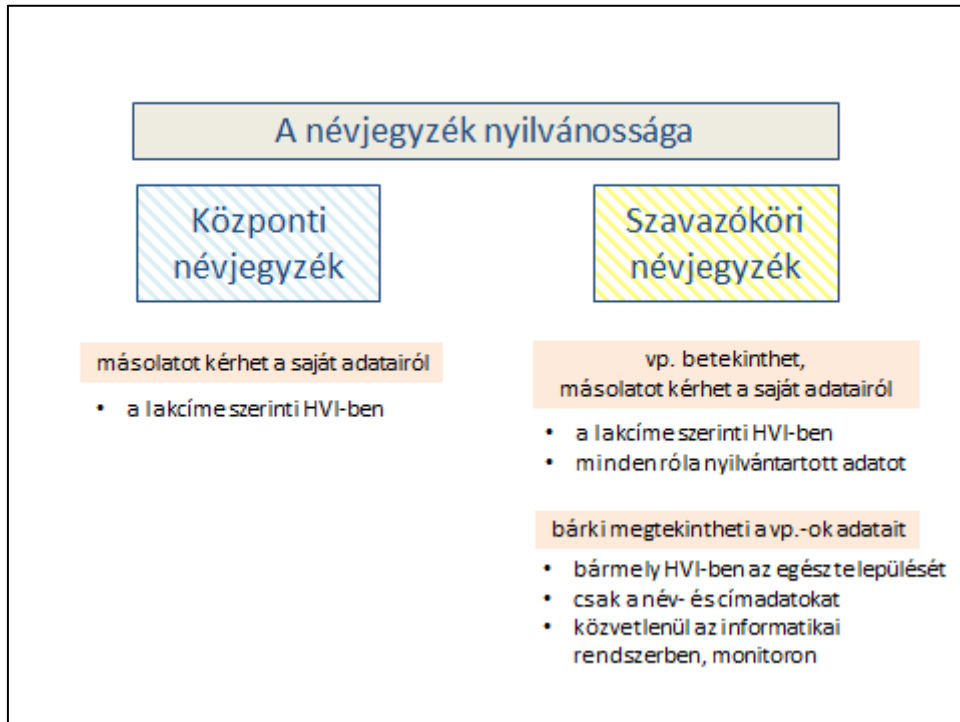
A választások törvényességének egyik alapvető garanciája, hogy bárki meggyőződhet arról, hogy kik azok, akik a szavazáson részvételre jogosultak. Ennek módja, hogy a választás kitűzésétől a névjegyzék lezárásáig a **HVI-ben bárki** megtekintheti a település szavazóköri névjegyzékének adatait. A választópolgárok személyes adatainak védelme érdekében a megtekintés lehetősége csak a választópolgárok nevére és lakcímére terjed ki, a többi személyes adat megismerésére nincs mód.

A betekintés lehetősége nem terjed ki a mozgórnát igénylő választópolgárok jegyzékére, illetve a külképviseleti névjegyzékre, hiszen a nyilvánossághoz fűződő érdek már nem foglalja magában annak megismerését, hogy ki tartózkodik hosszabb-rövidebb ideig külföldön, vagy ki korlátozott a mozgásában.

A szavazóköri névjegyzéket a HVI csak a szavazást közvetlenül megelőző napokban nyomtatja ki, így a megtekintés nem az ügyfélszolgálaton kifüggesztett lista segítségével, hanem az informatikai rendszerben, monitoron történik.

A szavazóköri névjegyzék adatainak megtekintése nem terjed ki arra, hogy a személyes adatokról (a választópolgárok neve és lakcíme) a betekintő másolatot vagy feljegyzést készítsen.

Az információs önrendelkezési jog keretében természetesen minden választópolgár jogosult arra, hogy **teljes körűen** megismerje a szavazóköri névjegyzékben **róla nyilvántartott** adatokat, és azokról **másolatot** kérjen.

A központi és a szavazóköri névjegyzék nyilvánossága

4. A PÁRTOK, JELÖLTEK ÉS LISTÁK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK

4.1. Jelölő szervezet

Jelölő szervezet a Ve. 3. § (3) pontja értelmében, az országgyűlési képviselők választásán

- az a párt, amely a választás kitűzésekor a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában jogerősen szerepel,
- az országos nemzetiségi önkormányzat,

ha a választási bizottság a jelölő szervezeteket nyilvántartásába felvette.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény 1. § szerint pártnak a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló törvény alapján létrehozott és nyilvántartásba vett szervezetet kell tekinteni, míg az országos nemzetiségi önkormányzat esetében a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény rendelkezései az irányadók.

Az országgyűlési választáson **jelölő szervezet csak párt és országos nemzetiségi önkormányzat lehet.**

4.1.1 A jelölő szervezet bejelentése

Azt a szervezetet, amely jelöltet vagy listát kíván állítani, a választás kitűzését követően jelölő szervezetként be kell jelenteni a Nemzeti Választási Bizottságnál. (Ve. 119. § (1) bek.)

A bejelentés legkorábbi időpontja tehát a választás kitűzésének napját követő nap, a legkésőbbi időpontról a jogszabály konkrétan nem rendelkezik, de a nyilvántartásba vételnek a jelölt, illetve a lista bejelentésének időpontjához kell igazodnia, mert jelölő szervezetként egy pártról, egy országos nemzetiségi önkormányzatról csak akkor beszélhetünk, ha nyilvántartásba vétele megtörtént.

Országgyűlési választáson **minden jelölő szervezetet** a Nemzeti Választási Bizottságnál kell bejelenteni a jogszabály által előírt alak formában.

Tehát pl. ha az adott **párt** csak egy választókerületben, egy megyében vagy csak a fővárosban kíván/tud jelöltet állítani, akkor is a Nemzeti Választási Bizottságnál kell a jelölő szervezetként történő nyilvántartásba vételét kezdeményezni.

Közös jelöltet, vagy közös listát állító jelölő szervezetek esetén valamennyi jelölő szervezetet be kell jelenteni a Nemzeti Választási Bizottságnál.

Ha az **országos nemzetiségi önkormányzat** nemzetiségi listát kíván állítani, akkor ennek a szervezetnek is kezdeményeznie kell a jelölőszervezetként történő nyilvántartásba vételét.

4.1.2. A jelölő szervezet nyilvántartásba vétele és nyilvántartása

A jelölő szervezet nyilvántartásba vételéről a Nemzeti Választási Bizottság dönt.

A nyilvántartásba vétel legkésőbb a bejelentést követő harmadik napon történik.

Visszautasítja a jelölő szervezet nyilvántartásba vételét a Nemzeti Választási Bizottság, ha a bejelentés a törvényes feltételeknek nem felel meg (pl. nem a párt képviselőjére jogosult személy tette a bejelentést).

A Nemzeti Választási Iroda

- a bejelentett és
- a nyilvántartásba vett

jelölő szervezetekről **közhiteles, elektronikus nyilvántartást** vezet, melynek **adattartalmát** a Ve. 4. számú melléklete állapítja meg a következők szerint:

- jelölő szervezet neve, székhelye,

- rövidített neve,
- jelképe,
- típusa, (párt vagy országos nemzetiségi önkormányzat)
- a jelölő szervezetet melyik választásra vették nyilvántartásba,
- képviselőjének neve és lakcíme, képviseleti jogának terjedelme,
- a jelölőszervezet nevében jelölt, lista bejelentésére meghatalmazott személy neve, lakcíme és meghatalmazásának terjedelme.

A Nemzeti Választási Iroda a nyilvántartás adattartalmát folyamatosan frissíti a civil szervezetek bírósági nyilvántartásának adatai alapján.

Amennyiben a civil szervezetek bírósági nyilvántartásából a pártot törlik, úgy a Nemzeti Választási Bizottság is **törli** a jelölő szervezetet a jelölő szervezetek nyilvántartásából.

Miután az elektronikus közhiteles nyilvántartáshoz valamennyi választási szerv hozzáférési jogot kap, ezért a jelölő szervezet nyilvántartásba vételről a Nemzeti Választási Bizottság „Igazolást” nem ad ki.

A közhiteles elektronikus nyilvántartás adatait az OEVI-k is folyamatosan felhasználják az OEVB hatáskörébe tartozó döntések előkészítése során (pl. a jelöltet állító jelölő szervezet ellenőrzése), valamint az általuk rögzített adatok adattartalmát (jelöltek) folyamatosan ellenőrizni kell.

4.1.3. A jelölő szervezet jogai és kötelességei

A jelölő szervezet

- jelöltet, vagy listát állíthat
- választási bizottságba megbízott tagot delegálhat (Ve. 27-32. §)
- választási irodától ajánlóívet igényelhet, ajánlást gyűjthet (Ve. 120-129. §)
- jelöltet, listát jelenthet be az illetékes választási bizottságnál (Ve. 124., 129.§)
- választási kampányt folytathat (Ve. 139-155. §)
- jogorvoslattal élhet (Ve. 208-242. §)
- Nemzeti Választási Iroda mellé legfeljebb öt megfigyelőt bízhat meg (Ve. 245. § (2) bek.).

4.2. Egyéni jelölt

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. tv. 5. § értelmében:

(1) Az egyéni választókerületben képviselőjelölt

- a) párt jelöltjeként vagy
- b) független jelöltként indulhat.

(2) Két vagy több párt közös jelöltet állíthat.

(3) Egy személy csak egy egyéni választókerületben fogadhat el jelölést.

Ki lehet egyéni jelölt?

Magyarország Alaptörvénye XXIII. cikk (1) bekezdése értelmében:

Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, ... választásán választó és választható legyen.

(6) bek: Nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése, vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt.

Nem választható az a polgár, aki:

- belátási képességének korlátozottsága miatt a választójogból kizárt
- büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti
- a közügyektől eltiltott
- szabadságvesztés büntetését tölti. (Ve. 98. § (1) bek.)

A fenti felsorolást a 2011. évi CCIII. tv. 2. § (3) bekezdése azzal pontosítja, hogy

(3) Az Országgyűlési képviselők választásán nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését, vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti.

A választhatóság megítéléséhez kapcsolódó szabályokat tartalmaz még a Ve. 13/A §, amely a cselekvőképességgel összefüggő szabályokat tartalmazza.

Az a választópolgár is indulhat jelöltként az országgyűlési választáson, aki magyarországi lakcímmel nem rendelkezik, de szerepel a központi névjegyzékben.

Országos nemzetiségi önkormányzat egyéni jelöltet nem indíthat.

4.2.1. Az ajánlás folyamata

Egyéni jelölt az a természetes személy lehet, aki jogszabályban meghatározott számú ajánlást az erre rendszeresített **ajánlóíven** összegyűjt.

A Vjt. értelmében az egyéni választókerületben a jelöléshez legalább ötszáz választópolgár ajánlása szükséges.

Az egyéni választókerületben képviselőjelölt

- párt jelöltjeként, két vagy több párt közös jelöltjeként vagy
- független jelöltként indulhat. (5. § (1)-(2) bek.)

Egy személy csak egy egyéni választókerületben fogadhat el jelölést.

Jelöltet ajánlani ajánlóíven lehet.

Ajánlóívet igényelni a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság mellett működő választási irodától lehet.

Az ajánlóívet a választás kitűzését követően a **függetlenként indulni kívánó választópolgár**, illetve a **jelölő szervezet** attól az országgyűlési egyéni választókerületi választási irodától (OEVI) igényelheti, amelynek választási bizottsága (országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság – OEVB) a jelölt nyilvántartásba vételére jogosult.

Jelölő szervezet jelöltje nem igényelheti az ajánlóív kiadását, kivéve, ha a jelölő szervezetek közhiteles elektronikus nyilvántartásában a jelölő szervezet nevében jelölt, lista bejelentésére meghatalmazott személyként rögzítve van.

Az ajánlóív igénylése **írásban történik**, amely tartalmazza:

- a jelölő szervezet nevét (ha nem független jelöltként indul), illetve ha közös jelölről van szó valamennyi jelölőszervezet nevét,
- a jelöltként indulni szándékozó választópolgár nevét,
- személyi azonosítóját (ennek hiányában magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát,
- lakcímét,
- nyilatkozatait (a jelölést elfogadja; nincs olyan tisztsége, amely összeférhetetlen a képviselői megbízatása, illetve ha van, akkor megválasztása esetén arról lemond),
- az igényelt ajánlóívek darabszámát.

Az OEVI-nek az ajánlóív igénylésében foglaltakat **ellenőrizni** kell, annak megállapítására, hogy

- a jelölő szervezet (közös jelölt esetén jelölő szervezetek) szerepel(nek)-e a közhiteles elektronikus nyilvántartásban jelölő szervezetként,
- az ajánlóív igénylője a jelölő szervezet képviselője vagy meghatalmazottja-e (meghatalmazási lánc),
- közös jelölés esetén valamennyi jelölő szervezet részéről kell meghatalmazással rendelkeznie az ajánlóív igénylőjének, illetve a jelölő szervezetek meghatalmazásának egybehangzónak kell lenni,
- a jelöltként indulni szándékozó személynek van-e választójoga. *(a jelöltként indulni szándékozó személynek választójoggal kell rendelkeznie, de nem szükséges, hogy az adott országgyűlési egyéni választókerületben lakcíme legyen.)*

Ajánlóívet igényelni a választás kitűzését követően lehet.

Az OEVI az igénylést követően **haladéktalanul** kiadja az ajánlóívet (íveket), **amennyiben az igénylés megfelel a jogszabályban előírt feltételeknek.**

DE **kiadni csak**

- legkorábban a szavazást megelőző 48. napon,
- legkésőbb a szavazást megelőző 34. napon (a jelölt bejelentés határideje)

lehet.

Ha az ajánlóív igénylése a választás kitűzését követően, de a szavazást megelőző 48. nap előtt érkezett, az OEVI a jogszabálynak megfelelő igénylés esetén is csak a szavazást megelőző 48. napon adhatja át az ajánlóíveket.

Az ajánlóívet az informatikai rendszerből nyomtatja ki az OEVI. AZ ajánlóíven szerepel

- az ajánlóív sorszáma,
- a jelöltként indulni szándékozó választópolgár neve,
- a jelölő szervezet (közös jelölés esetén a jelölő szervezetek) neve vagy a független jelölés ténye,
- a választókerület megjelölése (megye/főváros; sorszám arab számmal).

Az OEVI hitelesítő bélyegzőlenyomattal látja el az ajánlóívek valamennyi példányát.

Az ajánlóívek átadásáról **átvételi elismervényt** kell kiállítani, amely tartalmazza

- az átadás időpontját,
- az átadott ajánlóívek darabszámát,
- az átvevő nevét, aláírását,
- az átvételi elismervényen célszerű feltüntetni azt a tájékoztatást, hogy a jelöltbejelentéssel egyidejűleg valamennyi átvett ajánlóívet át kell adni az OEVI részére: Ennek elmulasztása esetén az OEVB hivatalból eljárva bírságot szab ki.

Az átvételi elismervény egy példányát az átvevőnek is át kell adni.

Ha az ajánlóív igénylése **nem felel meg a törvényes feltételeknek**, az OEVI vezetője elutasítja az ajánlóív kiadását, amely döntés ellen jogorvoslattal lehet fordulni az OEVB-hez.

Ha a jelölő szervezet jelöltjeként indulni szándékozó választópolgár az ajánlás gyűjtése alatt meghal, vagy a jelölést elfogadó nyilatkozatát visszavonja (ennek dokumentálása mellett), a jelölő szervezetnek át kell adnia valamennyi ajánlóívet az OEVI-nek. Ebben az esetben a jelölő szervezet benyújthatja az igénylését új ajánlóív kiadására újabb jelölt feltüntetésével.

A választópolgár a fenti módon kitöltött és hitelesített ajánlóíven teszi meg ajánlását. Jelölt ajánlására az a választópolgár jogosult, aki a választókerületben választójoggal rendelkezik.

Az ajánló választópolgár személyi azonosítására szolgáló adatok:

- név
- személyi azonosító
- lakcím
- anyja neve

Az ajánlóívet a választópolgár saját kezűleg írja alá, adatait azonban más is rávezetheti az ajánlóívre.

Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat, de egy jelöltet csak egy ajánlással támogathat. Az ajánlás nem vonható vissza.

Az ajánlást gyűjtő személy az ajánló íven feltünteti a nevét és aláírását.

Az ajánlóív az ajánlással kapcsolatos kockázatot csökkenti, hiszen csak hitelesített ajánlóív birtokában jogosult bárki ajánlás gyűjtésére.

A Ve. 123. § (2) bekezdése sorolja fel azokat a helyszíneket, **ahol nem gyűjthető** aláírás. E kivételektől eltekintve ajánlás bárhol gyűjthető.

NEM LEHET AJÁNLÁST GYŰJTENI:

- az ajánlást gyűjtő munkahelyén munkaidejében,
- az ajánló munkahelyén munkaidejében,
- az ajánlást gyűjtő munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- az ajánló munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyba lévő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatainak teljesítése közben,
- tömegközlekedési eszközön, (helyi, távolsági/vonat, autóbusz, hajó/ stb.)
- állami, helyi és nemzetiségi önkormányzat hivatali helyiségében,
- felsőoktatási és köznevelési intézményben,
- egészségügyi szolgáltató helyiségében,

További fontos szabály, hogy az ajánlásért nem kérhető és nem adható előny.

A fenti szabályok megsértésével gyűjtött ajánlás érvénytelen.

A megfelelő számú ajánlás begyűjtését követően a jelöltet az ajánlóívek átadásával be kell jelenteni a nyilvántartásba vételre illetékes OEVB-nél.

Ajánlóív nem maradhat a jelöltként indulni szándékozó választópolgárnál, illetve a jelölő szervezetnél, ezért az összes ajánlóívet köteles átadni a választási irodának.

Ennek ellenőrzése érdekében a választási irodának az ajánlóívek átvételkor regisztrálnia kell, hogy hány darab ajánlóívet vett át.

A fentiekből következik, hogy azokat az ajánlóíveket is vissza kell szolgáltatni, amelyeken egyetlen ajánlás sem történt.

Az ajánlóívek leadásának elmulasztása **bírság** kiszabását vonja maga után.

A bírságot a választási bizottság szabja ki hivatalból, összege: a minden be nem nyújtott ajánlóív után a kötelező legkisebb munkabér havi összegének a fele.

A bírság kiszabásával kapcsolatban a választási bizottságnak nincs mérlegelési jogköre és nem gyakorolhat méltányosságot sem. A bírságot akkor is meg kell fizetni, ha az ajánlóív bármilyen okból megsemmisült vagy elveszett.

4.2.2. A jelölt bejelentése, az ajánlások ellenőrzése

A bejelentés az ajánlóívek átadásával történik, amit legkésőbb a szavazást megelőző **34. napon kell megtenni** az OEVB-nél.

Az átvett dokumentumokról átvételi elismervényt kell adni!

Ami a bejelentő jelenlétében ellenőrizhető, azt meg kell tenni, az esetleges hiányosságokat az átvételi elismervényen rögzíteni kell.

A bejelentett jelöltet az informatikai rendszerben rögzítenie kell az OEVI-nek.

Az **OEVI-nek az ajánlásokat** a jelölt bejelentésétől számított 3 napon belül **ellenőriznie** kell, melynek során megvizsgálja, hogy:

- valamennyi kiadott ajánlóív benyújtásra került-e a bejelentéssel egyidejűleg,
- az ajánlások során a törvényi feltételek (122. §) teljesültek-e,
- azonosítja az ajánló választópolgárt, vizsgálja, hogy van-e választójoga, valamint az ajánlóíven feltüntetett adatai (név, személyi azonosító, lakcím, anyja neve) a központi névjegyzékben szereplő adataival teljes körűen megegyeznek-e,
- megállapítja, hogy az ajánló választópolgár a szavazást megelőző 48. nap és az ajánlóív benyújtásának napja között bármely időpontban jogosult volt-e a választókerületben jelöltet ajánlani,
- megvizsgálja, hogy a választópolgár ugyanazon jelöltre nem adott-e le már érvényes jelölést,
- megállapítja, hogy az érvényes ajánlások száma eléri-e az 500-at (a választási irodák munkaterhének csökkentése érdekében nem szükséges valamennyi támogató aláírást ellenőrizni, elegendő a jelölt nyilvántartásba vételéhez szükséges számig).

Az OEVI a központi névjegyzék alapján ellenőrzi, hogy **a jelöltnek** van-e választójoga, valamint a **jelölő szervezet** szerepel-e a közhiteles elektronikus nyilvántartásban.

Az ajánlás akkor érvényes, ha megfelel a Ve. 126. §-ban meghatározott három feltételnek.

Az ajánlások ellenőrzésére rendelkezésre álló határidő: a jelölt bejelentésétől számított három napon belül.

Az ajánlások tételes ellenőrzését nem kell tovább folytatni, ha bizonyossá válik, hogy az érvényes ajánlások száma eléri a jelöltséghez szükséges számot.

(Korábban a leadott ajánlószelvények mindegyikét ellenőrizni kellett, függetlenül attól, hogy a jelöltséghez mennyi ajánlószelvényre volt szükség. Mivel egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat, a többes jelölésnek már nincsenek jogkövetkezményei.)

Az ajánlások ellenőrzésének eredményéről a választási iroda tájékoztatja az OEVB-t.

Az ajánlóíveket az illetékes választási iroda a szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon megsemmisíti.

4.2.3. Az egyéni jelölt nyilvántartásba vétele és nyilvántartása

Az egyéni jelöltet az illetékes OEVB a választási iroda tájékoztatása alapján legkésőbb a bejelentést követő harmadik napon nyilvántartásba veszi.

Az OEVB-nek a bejelentéstől számított 3 napon belül a nyilvántartásba vételről döntést kell hoznia.

A törvényes feltételeknek megfelelő jelöltet a választási bizottság **nyilvántartásba veszi**.

A választási bizottság csak akkor **utasíthatja vissza** a jelölt nyilvántartásba vételét, ha a bejelentése a törvényes feltételeknek nem felel meg. (Ve. 133. § (2) bek.)

Amennyiben az OEVB azt állapítja meg, hogy a jelölő szervezet a rendelkezésére bocsájtott ajánlóíveket nem teljes számban adta át az OEVI részére, **hivatalból** a független jelöltként induló választópolgárra, illetve a jelölő szervezetre **bírságot szab ki**.

Az ajánlóívek visszaadásának határideje a jelölt bejelentésére nyitva álló időszak, a legutolsó napja a szavazást megelőző 34. nap.

A bírság összege minden be nem nyújtott ajánlói után a kötelező legkisebb munkabér összegének fele.

Ha a kötelezett az azt kiszabó határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül nem fizeti be, a bírság adók módjára behajtható köztartozásnak minősül, amelyet a Nemzeti Választási Iroda megkeresésére az állami adóhatóság szed be. (Ve. 219. §).

A bírságolás nem zárja ki a törvényes feltételeknek megfelelő jelölt nyilvántartásba vételét.

A nyilvántartásba vett jelölt adatait az OEVI rögzíti az informatikai rendszerben (a bejelentett jelöltre nyilvántartásba vett jelölt lesz).

Kiesik a jelölt és az OEVB **törli** a jelöltek nyilvántartásából, ha

- a szavazás megkezdése előtt a jelölt írásban lemond,
- a központi névjegyzékből törlésre kerül,
- a passzív választójogát (választhatóságát) elveszíti,
- a jelöltet állító jelölő szervezetet a Nemzeti Választási Bizottság törli a jelölő szervezetek nyilvántartásából.

A törlést az OEVI vezeti át az informatikai rendszerben.

Az OEVB döntésével szemben a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, a jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet fellebbezést nyújthat be, melynek elbírálása a Nemzeti Választási Bizottság hatáskörébe tartozik.

4.2.4. A jelöltté válás folyamata

- ajánlóiévek igénylése a jelölt nyilvántartásba vételére jogosult illetékes OEVB mellett működő választási irodától
- igénylő:
  - a) független jelöltként indulni szándékozó választópolgár, vagy megbízottja
  - b) jelölő szervezet
- ajánlóiévek kinyomtatása és lebélyegzése a választási iroda által
- ajánlóiévek átadása az igénylő részére
- ajánlások gyűjtése
- jelölt bejelentése a nyilvántartásba vételre illetékes OEVB-nél valamennyi átvett ajánlói átadásával (legkésőbb a szavazást megelőző 34. napon)
- ajánlások ellenőrzése OEVI által
- a jelölt nyilvántartásba vétele, az OEVB által
- ajánlóiévek megsemmisítése a OEVI által a szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon.

4.3 Országos lista állításának szabályai

A Nemzeti Választási Bizottságnál bejelentett és nyilvántartásba vett jelölő szervezet listát állíthat.

Országos lista pártlistaként vagy nemzetiségi listaként állítható.

4.3.1. Pártlista állításának szabályai

Pártlistát az a párt állíthat, amely

- legalább 9 megyében és a fővárosban,
- legalább 27 egyéni választókerületben

önállóan jelöltet állított.

Pártlista állításának feltételeként a jelölő szervezetnek a lista nyilvántartásba vételéig bejelentett egyéni választókerületi jelöltjeinek számát kell figyelembe venni, kivéve azt a jelöltet, akinek nyilvántartásba vételét az OEVB visszautasította.

A két feltételnek együttesen kell teljesülni (9 megye és a főváros), valamint az egyéni jelöltek száma (bejelentett,/ nyilvántartásba vett,/ jogerősen nyilvántartásba vett =27).

Két vagy több párt- közös egyéni választókerületi jelöltek alapján kizárólag ugyanazon pártok részvételével közös pártlistát állíthat.

Egy párt csak egy – önálló vagy közös – pártlista állításában vehet részt.

Pártlistán legfeljebb háromszor annyi jelölt szerepelhet, mint az országos listán megszerezhető mandátumok száma. (279)

Párt által egyéni választókerületben jelölt személy csak ugyanazon párt listáján szerepelhet.

4.3.2. Nemzetiségi lista állításának szabályai

Nemzetiségi listát csak jelölő szervezatként jogerősen nyilvántartásba vett országos nemzetiségi önkormányzat állíthat. **Két vagy több** országos nemzetiségi önkormányzat **nem** állíthat közös listát.

A listaállítás feltétele más, mint a pártlista esetén, mert ez lista**ajánlás** alapján történik. Feltétel: a névjegyzékben az adott nemzetiségi választópolgárként az országgyűlési választásra is kiterjedő hatállyal szereplő választópolgárok legalább 1 %-ának ajánlása, de legfeljebb 1500 ajánlás.

A nemzetiségi listán a névjegyzékben az adott nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgár lehet jelölt, de legalább 3 jelöltnek kell lenni.

Az ajánlóívre a Ve. 120.§ (1) és (2) bekezdés szabályait alkalmazni kell.

Az ajánlóívet az országos nemzetiségi önkormányzat mint jelölő szervezet a Nemzeti Választási Irodától igényli.

Az ajánlóív tartalmára, az ajánlás folyamatára, az ajánlás gyűjtésére, a bejelentésére, az ajánlások ellenőrzésére a Ve 121.§ - 128.§ rendelkezéseit kell alkalmazni azzal **az eltéréssel**, hogy

- csak az országgyűlési választásra is kiterjedő hatállyal nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgár ajánlhat,
- a Nemzeti Választási Iroda az ajánlóív átadásával egyidejűleg ingyenesen átadja az ajánlásra jogosult választópolgárok nevét és lakcímét,
- az adott nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgárok számát a szavazást megelőző 48.napon kell megállapítani (ennek az 1 %-a szükséges, de maximum1500 ajánlás),

4.3.3. A lista bejelentése, nyilvántartásba vétele, nyilvántartása

Az országos listát legkésőbb a **szavazást megelőző 33. napon** kell bejelenteni a Nemzeti Választási Bizottságnál. Ez a határidő mindkét fajta országos listára vonatkozik.

A bejelentésnek tartalmazni kell

- a listán állított valamennyi jelölt nevét és személyi azonosítóját,
- lakcímét,
- nyilatkozatait (elfogadja a jelölést, összeférhetetlenség kérdésében).

A közös listával kapcsolatos jognyilatkozatokat a jelölő szervezetek közösen teszik meg.

A listán a **jelöltek** sorrendjét a jelölő szervezet állapítja meg, amelyet a bejelentés után nem módosíthat, új jelöltet sem vehet fel rá.

Ha valamelyik jelölt a listáról kiesett, helyére a listán soron következő lép.

A bejelentett és nyilvántartásba vett listáról a jelölő szervezet a listabejelentés határidejéig (szavazást megelőző 33. nap) a listán szereplő **jelölt jelölését visszavonhatja**. Tehát a lista bejelentésével a lista feletti rendelkezési jogát nem veszti el teljesen, jelöltet a listáról visszavonhat, de helyére újat nem jelenthet be.

Sőt eddig a határidőig az egész listát is visszavonhatja. Új listát azonban a visszavont helyére nem állíthat.

A bejelentett listát a Nemzeti Választási Iroda rögzíti a közhiteles elektronikus nyilvántartásban.

A pártlista **állításának törvényes feltételeit** a Nemzeti Választási Iroda a közhiteles elektronikus nyilvántartás adatai alapján ellenőrzi.

Tehát vizsgálendő, hogy a jelölő szervezet (pártlista esetén) rendelkezik-e a megfelelő területi elosztásban 27 bejelentett vagy nyilvántartásba vett vagy jogerősen nyilvántartásba vett egyéni választókerületi jelölttel.

Ezért nagyon fontos, hogy az OEVI a közhiteles elektronikus nyilvántartásban folyamatosan aktualizálja az OEVB döntése alapján a feladatkörébe tartozó adatokat.

A Nemzeti Választási Bizottság a törvényes feltételeknek megfelelő listát nyilvántartásba veszi a bejelentéstől számított 3 napon belül, amennyiben nem felel meg a törvényes feltételeknek, visszautasítja.

A nyilvántartásba vett lista kiesik, ha

- a jelölő szervezet a listát visszavonja,
- a szavazás megkezdése előtt a listán szereplő valamennyi jelölt kiesik,
- a Nemzeti Választási Bizottság a jelölő szervezetet törli a jelölő szervezetek nyilvántartásából,
- pártlista esetén, ha a jelölő szervezet jogerősen nyilvántartásba vett, valamint a bejelentett, de még jogerősen el nem bíralt egyéni választókerületi jelöltjeinek a száma együttesen nem éri el a törvényben foglalt minimumot (27 egyéni választókerületi jelölt).

A kiesett listát a Nemzeti Választási Bizottság törli. A lista kiesését a Nemzeti Választási Iroda a közhiteles elektronikus nyilvántartásban átvezeti.

5. A VÁLASZTÁSI KAMPÁNY ORSZÁGOS ÉS HELYI ESZKÖZEI

5.1. A választási kampányidőszak

A korábbi törvényi szabályozás szerint a kampányidőszak a választás kitűzésétől a szavazás napjának kezdetéig tartott. A választási kampányidőszak időtartama az új szabályozással megváltozott. Az új Ve. szerint a kampányidőszak **a szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazás napján a szavazás befejezéséig** tart.

Az új szabályozás **megszünteti** a korábban a szavazás napján 0 órától 19 óráig fennálló **kampánycsendet**, ehelyett egy speciális szabályt (nem csupán időbeli, hanem azzal egyidejűleg területi korlátozást) tartalmaz arra vonatkozóan, hogy **a szavazóhelyiségek bejáratától számított 150 méteres távolságon belül – közterületen – választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható.**

5.2. A kampánytevékenység

Kampánytevékenységnek minősül:

- a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása és
- minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából.

Ugyanakkor értelemszerűen nem minősül választási kampánynak

- a választási szervek tevékenysége, valamint
- az állampolgárok – mint magánszemélyek – közötti személyes kommunikáció, függetlenül annak tartalmától és formájától.

5.3. A kampány eszközei

A választási kampánytevékenység megítélése szempontjából fontos annak körülhatárolása, hogy mi minősül kampányeszköznek.

Kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen

- a) a plakát,
- b) a jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés,
- c) a politikai reklám és politikai hirdetés, valamint
- d) a választási gyűlés.

5.3.1. A plakát

A Ve. a kampányeszközök körében meghatározza a plakát fogalmát, valamint azt, hogy mely eszközök tekinthetők plakátnak.

A választási kampány eszközei szempontjából, a Ve. rendelkezéseinek alkalmazásában **plakátnak** minősülnek:

- a választási falragasz,
- felirat,
- szórólap,
- vetített kép,
- embléma

mérettől és hordozóanyagtól függetlenül.

A Ve. lehetővé teszi, hogy a kampányidőszakban a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély és bejelentés nélkül készítsenek plakátot. Ugyanakkor a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény szerint a kiadványon impresszumot kell elhelyezni, amely tartalmazza a kiadó nevét és székhelyét, továbbá a kiadásért felelős személy és a szerkesztésért felelős személy nevét.

Plakát a kampányidőszakban – az alábbiakban meghatározott kivételekkel – korlátozás nélkül elhelyezhető.

A választási plakát elhelyezésére vonatkozó **korlátozások, tilalmak:**

- **Épület falára, kerítésre** plakátot elhelyezni kizárólag a **tulajdonos, a bérlő,** illetőleg – állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén – a **vagyonkezelői jog gyakorlójának hozzájárulásával** lehet.
- Egyes középületeken vagy a közterület meghatározott részén plakát, illetve óriásplakát elhelyezését **a helyi önkormányzat,** a fővárosban a fővárosi önkormányzat **műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból rendeletben megtilthatja.**

A plakátok elhelyezhetősége szempontjából tehát meg kell vizsgálni, hogy van-e olyan önkormányzati rendeletben meghatározott rendelkezés, amely az adott településen a plakátok meghatározott középületeken, közterületi részekén történő elhelyezését tiltja.

- Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.
- A választási kampányt szolgáló **önálló hirdető-berendezés** elhelyezésére, valamint az **óriásplakátok** vonatkozásában a **közterület-használatról szóló jogszabályokat** kell alkalmazni.
- A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen.

A plakátot az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, **a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani,** vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás **költségét viselni.**

A közterület-használattal összefüggő jogszabályi rendelkezések:

A plakátok elhelyezésével kapcsolatban említést érdemelnek azok a **jogszabályi rendelkezések,** amelyek **a közterület-használattal összefüggésben tartalmazzak előírásokat, korlátozásokat.**

- központi jogszabályok
- önkormányzati rendeletek

a) Központi jogszabályok:

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) 12. §-a szerint:

- **A gépjárművek közlekedésére szolgáló közút területén, a felett és mellett** – a közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményeiről szóló miniszteri rendeletben meghatározott területen belül – **nem lehet olyan jel, jelzés, egyéb tárgy és berendezés,** amely a közúti jelzésekkel - azok alakjával, színével - összetéveszthető, a láthatóságot akadályozza, alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti.
- **Nem lehet** továbbá **reklámtábla, reklámhordozó és egyéb reklámcélú berendezés** lakott területen
  - a) a gépjárművek közlekedésére szolgáló **közút területén,** a közút úttesten kívüli burkolatlan területe kivételével,
  - b) a gépjárművek közlekedésére szolgáló **közút felett,** annak **műtárgyán,**

tartozékán, a járda, a gyalogút, valamint a kerékpárút kivételével.

- **Nem lehet** továbbá reklámtábla, reklámhordozó és egyéb reklámcélú berendezés a **közvilágítási-, villany-, telefonoszlopon**, függetlenül attól, hogy a közvilágítási-, villany-, és telefonoszlop a közút úttesten kívüli burkolatlan területén, járdán, gyalogúton vagy kerékpárúton helyezkedik el.
- A gépjárművek közlekedésére szolgáló **közút lakott területen kívüli szakasza mellett nem lehet** reklámtábla, reklámhordozó vagy egyéb reklámcélú berendezés.

(A tilalom alóli kivételeket a törvény nevesíti. Például kivételt képeznek a 2010. december 31-ig a nem gyorsforgalmi utak mellett kihelyezett 12/A0-ás ív méretű reklámfelületű reklámtáblák.)

A fentiekben ismertetett szabályok végrehajtásával összefüggő rendelkezéseket a reklámtáblák, reklámhordozók és egyéb reklám célú berendezések közutak melletti elhelyezésének részletes szabályairól szóló 224/2011. (X. 21.) Korm. rendelet tartalmazza.

b) Önkormányzati rendeletek:

A plakát, mint kampányeszköz elhelyezésére vonatkozó korlátozások, tilalmak önkormányzati rendeletben is megjelenhetnek. E rendelkezések lehetnek:

- egyrészt a plakátnak, óriásplakátnak a közterület meghatározott részén történő elhelyezését **műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból** megtiltó rendelkezések,
- másrészt az önálló hirdető-berendezések, valamint óriásplakátok vonatkozásában a **közterület használatról szóló jogszabályok** körébe tartozó önkormányzati rendeletek rendelkezései.

A települési önkormányzatok az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 62. § (6) bekezdésének 2. pontjában kaptak felhatalmazást arra, hogy rendeletben állapítsák meg a településkép védelme érdekében a reklámok, reklámberendezések és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról szóló szabályokat.

A fenti - önkormányzati rendeletben szabályozott - rendelkezéseket tehát szintén figyelembe kell venni a plakátok elhelyezésével kapcsolatban.

5.3.2. A választási gyűlés

A választási gyűlések megtarthatóságának időtartama szempontjából változott a szabályozás abban a tekintetben, hogy választási gyűlést – a Ve. által újonnan szabályozott – **kampányidőszakban** lehet tartani, ugyanakkor **a szavazás napján** választási gyűlés **nem tartható**.

A választási gyűlések **nyilvánosak**. A választási gyűléseken a rend fenntartásáról a gyűlés szervezője gondoskodik.

A választási kampány céljára az állami és önkormányzati költségvetési szervek a jelöltek, jelölő szervezetek számára **azonos feltételekkel bocsáthatnak rendelkezésre helyiséget és egyéb szükségessé berendezést**.

A helyiségek rendelkezésre bocsáthatósága szempontjából már a korábbi szabályozásból ismert lényeges korlátozás, hogy **állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületben** választási kampánytevékenységet folytatni, választási gyűlést tartani **tilos**, kivéve az ötszáznál kevesebb lakosú településen, feltéve, hogy más közösségi célú épület nem áll rendelkezésre.

A választási gyűléssel összefüggő jogszabályi rendelkezések:

- A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó **választási gyűlésekre nem terjed ki**, ezért az e törvényben foglalt eljárási szabályok, határidők nem alkalmazandók a választási gyűlésekre.

- A választási gyűlésen való részvétel, mint az Alaptörvényben meghatározott békés gyülekezéshez való jog gyakorolhatósága érdekében **törvény tiltja a gyülekezési jog gyakorlását és a választási gyűléseken való részvételt akadályozó egyes magatartásokat.**

a) A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény rendelkezései szerint aki mást gyülekezési jogának gyakorlásában, valamint a választási gyűlésen való részvételében jogtalanul akadályoz, szabálysértést követ el.

A választási gyűlésen való részvétel akadályozása körében elkövetett szabálysértés miatt a rendőrség jár el.

b) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény a választási gyűlésen való részvétel erőszakkal vagy fenyegetéssel történő akadályozását büntett miatt, három évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni.

E rendelkezés alkalmazása során az akadályozás körébe tartozik minden olyan magatartás, amely e jog gyakorlását időlegesen vagy tartósan gátolja, vagy megghiúsítja.

A bűncselekményt tettesként bárki elkövetheti, ugyanakkor jelentősége van annak, hogy az akadályozó magatartás *arra jogosult személy által* történő tanúsítása esetén hiányzik a jogellenesség, ezért ez utóbbi esetben nem valósul meg bűncselekmény.

A választási kampánnyal összefüggésben – a választási gyűlésen való részvétel akadályozása körébe tartozó cselekményeken túlmenően – a Büntető Törvénykönyvben még egy további tényállásra is fel kell hívnunk a figyelmet.

A tényállás megvalósítása nem kizárólag a kampány körében elkövethető cselekménytípusokat tartalmaz, de néhány elkövetési magatartás jellemzően előfordulhat a választási kampány során.

A Btk. 350. § (1) bekezdése a), e), h), valamint i) pontjai alapján **aki a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó választás, népszavazás, népi kezdeményezés vagy európai polgári kezdeményezés során**

- **a jelölési eljárás szabályait megszegve** erőszakkal, fenyegetéssel, megtévesztéssel vagy **anyagi juttatással szerez ajánlást,**
- **arra jogosultat a választásban,** a népszavazásban, a népi kezdeményezésben vagy az európai polgári kezdeményezésben akadályoz, vagy erőszakkal, fenyegetéssel, megtévesztéssel, illetve **anyagi juttatással befolyásolni törekszik,**
- **a jelölési eljárás során az ajánlásáért,** illetve a népszavazás kezdeményezése, népi kezdeményezés vagy európai polgári kezdeményezés indítványozása során az aláírásáért **anyagi juttatást fogad el,**
- **szavazatát anyagi juttatás nyújtásától teszi függővé, és erre tekintettel anyagi juttatást fogad el,**

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

5.3.3. Politikai reklám és politikai hirdetés

A törvény meghatározza a politikai reklám és a politikai hirdetés fogalmát, valamint a közzétételükre vonatkozó szabályokat, részletesen szabályozza a politikai reklámra és hirdetésre vonatkozó követelményeket.

5.3.3.1. A politikai reklám fogalma

A politikai reklám fogalmának meghatározásakor a törvény, a megfelelő eltérések meghatározása mellett, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) szabályozását veszi alapul.

A politikai reklám az Mttv. 203. § 55. pontjában meghatározott politikai reklám, azzal az eltéréssel, hogy a párt, politikai mozgalom és kormány alatt jelölő szervezetet és független jelöltet kell érteni.

Az Mttv. 203. § 55. pontja szerint politikai reklám: valamely párt, politikai mozgalom vagy a kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám.

5.3.3.2. A politikai reklám közzététele – általános szabályok

A politikai reklám közzététele a törvény általános jelleggel az Mttv. rendelkezéseit rendeli alkalmazni, emellett további általános jellegű szabályokat is meghatároz az alábbiak szerint:

- a médiaszolgáltató **egyenlő feltételek** mellett teheti közzé a jelöltet állító jelölő szervezetek és a független jelöltek politikai reklámjait, közös jelölt esetén a jelölő szervezetek együttesen jogosultak a politikai reklám megrendelésére;
- a politikai reklámhoz véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos;
- a politikai reklám közzétételeért a médiaszolgáltató **ellenszolgáltatást nem kérhet, és nem fogadhat el;**
- az audiovizuális médiaszolgáltatásban közzétételre szánt politikai reklám megrendelője köteles a reklám **feliratozásáról vagy jelnyelvi tolmácsolással való ellátásáról gondoskodni.**

5.3.3.3. A politikai reklám közzététele az országgyűlési képviselők általános választásán

A Ve. alapján az országgyűlési képviselők általános választását megelőző kampányidőszakban a közszolgálati médiaszolgáltatók valamennyi országos lista és egyéni választókerületi jelölt jogerős **nyilvántartásba vételét követően, meghatározott számú alkalommal és időtartamban kötelesek közzétenni**

- az országos listát állító jelölő szervezetek politikai reklámjait,
- **az országos listát** – sem önállóan, sem más jelölő szervezettel közösen – **nem állító, de** egyéni választókerületi **jelöltet állító jelölő szervezetek** politikai reklámjait,
- **a független jelöltek** politikai reklámjait.

Az országgyűlési képviselők általános választását megelőző kampányidőszakban **az országos listát állító jelölő szervezetek** rendelkezésére álló műsoridő tartama az összes országos lista és az összes médiaszolgáltató tekintetében **együttesen hatszáz perc**, melyet médiaszolgáltatónként, az országos listák között **egyenlő arányban** kell felosztani.

Az országgyűlési képviselők általános választását megelőző kampányidőszakban **az országos listát** sem önállóan, sem más jelölő szervezettel közösen **nem állító, de** egyéni választókerületi **jelöltet állító jelölő szervezetek, valamint a független jelöltek** rendelkezésére álló műsoridő tartama jelöltenként **az egy országos listára** – a Ve. 147. § (7) bekezdése alapján – **jutó műsoridő harmincad része**, melyet médiaszolgáltatónként, a jogerősen **nyilvántartásba vett jelöltek számának arányában kell megállapítani.**

5.3.3.4. Politikai hirdetés

Politikai hirdetés az ellenérték fejében, valamely jelölő szervezet vagy független jelölt népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, **sajtótermékben közzétett médiatartalom vagy filmszínházban közzétett audiovizuális tartalom.**

A politikai hirdetések közzététele vonatkozó szabályokat a törvény a korábbi szabályozáshoz képest részletesebben határozza meg, újítása a szabályozásnak, hogy a sajtótermékek hirdetési szolgáltatásainak árjegyzéke az Állami Számvevőszéken keresztül nyilvánosságra kerül.

A sajtótermék fogalmát az Mttv. 203. § 60. pontja határozza meg. Eszerint sajtótermék: a napilap és más időszaki lap egyes számai, valamint az internetes újság vagy

hírportál, amelyet gazdasági szolgáltatásként nyújtanak, amelynek tartalmáért valamely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság szerkesztői felelősséget visel, és amelynek elsődleges célja szövegből, illetve képekből álló tartalmaknak a nyilvánossághoz való eljuttatása tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából, nyomtatott formátumban vagy valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül.

Az Mttv. 203. § 60. pontjában meghatározott sajtótermékekben politikai hirdetés a választási kampányidőszakban az alábbiak szerint tehető közzé:

- a sajtótermékben közzétett politikai hirdetésnek azonnal felismerhetőnek és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek kell lenni;
- amennyiben sajtótermék politikai hirdetést kíván közölni, a választás kitűzését követő 5 munkanapon belül **az Állami Számvevőszékhez eljuttatja hirdetés szolgáltatóinak árjegyzékét**, amelyet az nyilvántartásba vesz, és honlapján közzétesz, a sajtótermék ugyanezt az árjegyzékét a honlapján közzéteszi;
- politikai hirdetést kizárólag olyan sajtótermék közölhet, amelynek hirdetési árjegyzékét az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vette;
- politikai hirdetés csak a nyilvántartásba vett árjegyzék által meghatározott ellenérték fejében közölhető;
- Magyarországon letelepedett kiadók sajtótermékei közül csak az közölhet politikai hirdetést, amely az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szerepel.

A sajtótermék a szavazás napját követő 15 napon belül az Állami Számvevőszéket tájékoztatja a közzétett politikai hirdetésekről. A tájékoztatás tartalmazza, hogy az egyes jelöltek és jelölő szervezetek politikai hirdetéseit kinek a megrendelésére, milyen ellenérték fejében, mely időpontban és milyen terjedelemben tette közzé. Az Állami Számvevőszék e tájékoztatásokat a honlapján közzéteszi.

5.3.4. Közvetlen politikai kampány

A közvetlen politikai kampány a választási kampányanyagok a választópolgár részére közvetlen megkeresés módszerével történő eljuttatása. Választási kampányanyag a választópolgár részére közvetlen megkeresés módszerével a Ve. 89. §-ában meghatározottak alapján juttatható azzal, hogy egyéb adatai felhasználásához – mint mobiltelefonszám, e-mail cím – a kifejezett hozzájárulása szükséges.

A Ve. 89. § (1) bekezdése szerint a választópolgár jogosult megtiltani, hogy a választási szervek a róla nyilvántartott adatokat a 153. § szerint kiadják. A törvény 153. §-a alapján a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevét és lakcímét – a 89. § rendelkezéseire is figyelemmel – a jelölt kérésére – az érintett választókerületre kiterjedően – a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság mellett működő választási iroda, a listát állító jelölő szervezet kérésére – a jelölő szervezet által megjelölt választókerületekre kiterjedően – a Nemzeti Választási Iroda adja át a törvényben meghatározott feltételekkel.

5.4. Közvélemény-kutatás

A törvény a közvélemény-kutatások szavazás napján történő végzésének és nyilvánosságra hozatalának szabályait a korábbi szabályozás mentén – a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében kiadott – választási állásfoglalások megállapításaival kiegészítve rögzíti.

A Ve. értelmében a szavazás napján a közvélemény-kutatást végző személy

- abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be,
- a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja, és
- csak az épületből kilépőket kérdezheti meg.

A Ve. a korábbi szabályozást pontosítja azáltal, hogy nem a szavazóhelyiségből, hanem az épületből kilépő választópolgárok tekintetében teszi lehetővé a közvélemény-kutatás

kérdéseinek feltételét. A szabályozás ezen pontosításának gyakorlati indoka, hogy egy épületen belül sok esetben több szavazóhelyiség is kialakításra kerül.

A törvény szerint a fentiekben kifejtett módon készített **közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) is csak a szavazás befejezése után szabad nyilvánosságra hozni**. Ezen szabályozás a gyakorlatban ez idáig is érvényesült az iránymutató jellegűnek tekintett, a szavazás napján végzett közvélemény-kutatásokról rendelkező OVB állásfoglalás alapján.

5.5. A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat

A Ve. a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatok rendszerét mind az elbírálás fórumai, mind az alkalmazható jogkövetkezmények területén lényegesen átalakította. Ugyanakkor továbbra is az általános jogorvoslati szabályokon alapuló, azoktól részben eltérő szabályrendszer érvényesül e területen.

A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat elbírálásának fórumát, azaz a kifogást elbíráló választási bizottságot arra tekintettel határozza meg a törvény, hogy egyrészt mely médiaszolgáltatást, sajtóterméket érinti a jogorvoslat, másrészt mely választás során nyújtották azt be.

A Ve. értelmében főszabály szerint a médiaszolgáltatók és a sajtó, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével, – a Ve. rendelkezéseinek megsértésével – kapcsolatos kifogást a Nemzeti Választási Bizottság bírálja el.

Közzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogást

- az országgyűlési képviselők választásán és az Európai Parlament tagjainak választásán a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes **országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság**,
- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes **területi választási bizottság**

bírálja el.

A kifogásban a kérelmező megjelöli, vagy lehetőség szerint csatolja a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot vagy médiatartalmat. Ugyanakkor a megjelölt műsorszám jogorvoslati kérelemhez csatolásának elmaradása nem eredményezi a kifogás elutasítását, hiszen **a megjelölt műsorszámot** az eljáró választási bizottság – amennyiben szükséges és a kérelmező nem csatolta – **hivatalból szerzi be**.

Amennyiben a választási bizottság **a kifogásnak helyt ad**, egyrészt a kifogás elbírálása során általánosan értelmezhető jogkövetkezmények közül a törvény által megjelölteket alkalmazza, másrészt ezen **általános jogkövetkezményeken** felül **további cselekmények elvégzésére** kötelezi a médiatartalom-szolgáltatót.

A törvény értelmében, **ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad, egyrészt** a 218. § (2) bekezdése *a), b)* és *d)* pontjaiban foglalt jogkövetkezményeket alkalmazza, azaz

- megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- bírságot is kiszabhat.

Az eljáró választási bizottság azonban – ellentétben a kifogás elbírálásának általános szabályaival és a korábban hatályos törvény rendelkezéseivel – a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat megítélésénél a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét **nem semmisítheti és ismételtetheti meg**.

A Ve. az eljáró választási bizottság számára tehát lehetőséget ad **bírság kiszabására** is. Annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit – így különösen a jogsértéssel érintett

médiaszolgáltató típusát, lefedettségét, a jogsértéssel érintett sajtótermék típusát, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét – veszi figyelembe. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt. A bírság legmagasabb összege a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötvenszerese.

A fenti jogkövetkezmények alkalmazásán túl a választási bizottság kötelezi a médiatartalom-szolgáltatót, hogy határozata rendelkező részét

- napilap és internetes sajtótermék, valamint lekérhető médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- más időszaki lap esetében a legközelebbi számban, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- lineáris médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon

tegye közzé.

A média kampányban való részvételével kapcsolatos kifogás a választási jogorvoslati rendszer speciális eleme. Ezen túlmenően a törvény **az általános választási jogorvoslatok**, azon belül a **kifogások** szabályozása körében is utal **a választási kampány szabályainak megsértésére, speciális jogkövetkezményt** megállapítva. Eszerint a kifogást elbíráló választási bizottság a választási kampány szabályainak megsértése esetén jogosult **bírság** kiszabására is.

5.6. Adatszolgáltatás a névjegyzékből

5.6.1. Adatszolgáltatás a törvény általános részében

A törvény alapján a jelölteknek, illetve a listát állító jelölő szervezeteknek lehetőségük van arra, hogy a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevének és lakcímének átadását kérjék a választási szervektől.

A jogalkotó a választópolgár információs önrendelkezési jogának érvényesülése érdekében azonban lehetővé teszi, hogy a **választópolgár megtilthassa** a róla nyilvántartott **adatok** választási szervek általi **kiadását**. Így azon választópolgárok adatai nem adhatóak ki a jelöltek, jelölő szervezetek kérésére, akik – erre irányuló központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmükben – az adatok kiadását megtiltották.

A szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevét és lakcímét **a jelölt kérésére – az érintett választókerületre kiterjedően – a OEVI** öt napon belül, de legkorábban a jelölt nyilvántartásba vételét követően átadja. Az adatszolgáltatás teljesítésének feltétele, hogy a jelölt igazolja **a kötelező legkisebb munkabér egy havi összegének megfelelő összegű adatszolgáltatási díjnak** a Nemzeti Választási Iroda számlájára történt befizetését.

A szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevét és lakcímét **a listát állító jelölő szervezet kérésére – a jelölő szervezet által megjelölt választókerületekre kiterjedően – a Nemzeti Választási Iroda** öt napon belül, de legkorábban a jelölő szervezet nyilvántartásba vételét követően átadja. Az adatszolgáltatás teljesítésének feltétele, hogy a listát állító jelölő szervezet igazolja **a kötelező legkisebb munkabér egy havi összegének megfelelő összegű adatszolgáltatási díjnak a listás választókerületben megválasztható képviselők száma szerinti befizetését** a Nemzeti Választási Iroda számlájára.

A Ve. értelmében az adatszolgáltatás adatait **kizárólag közvetlen politikai kampány céljára lehet felhasználni. Egyéb célú** felhasználásuk, másolásuk, harmadik személynek történő átadásuk **tilos**. Az adatszolgáltatás adatait a nyilvántartásba vett jelölt és listát állító jelölő szervezet **legkésőbb a szavazás napján köteles megsemmisíteni**, és az erről készült **jegyzőkönyvet három napon belül köteles átadni** az adatszolgáltatást teljesítő **választási irodának**.

Ezen rendelkezések – **a Ve. 155. §-ában foglalt kötelezettség – megszegésére hivatkozással kifogás terjeszthető elő** (a 218. § (2) bekezdés *d*) pontja alapján). Ha az elbírálásra hatáskörrel rendelkező választási bizottság a kifogásnak helyt ad – az általánosan alkalmazandó jogkövetkezményeken túl (megállapítja a jogszabálysértés tényét, a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől, a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti) – **jogosult bírság kiszabására is**.

A választási bizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit – így különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és területi kiterjedtségét, a jogsértés ismétlődő jellegét – veszi figyelembe. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A bírság legmagasabb összege természetes személy esetén a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötszöröse, egyébként a kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenötszöröse.

A bírság, ha azt a kötelezett az azt kiszabó határozat jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül nem fizette meg, **adók módjára behajtandó köztartozásnak** minősül, amelyet a Nemzeti Választási Iroda megkeresésére az állami adóhatóság szed be.

5.6.2. Adatszolgáltatás a törvény különös részében

A névjegyzékből történő adatszolgáltatásra vonatkozóan **a törvény különös rendelkezései között** is találunk szabályokat.

Az **országgyűlési képviselők választása során** alkalmazandó, az országos lista bejelentésére vonatkozó szabályok között a központi névjegyzékben az országgyűlési képviselők választására is kiterjedő hatállyal a nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgárok nevének és lakcímének kiadásáról rendelkezik a törvény.

Eszerint a **Nemzeti Választási Iroda** – az ajánlóív átadásával egyidejűleg – **ingyenesen** átadja **a jelölő szervezetként jogerősen nyilvántartásba vett országos nemzetiségi önkormányzat** számára **a központi névjegyzékben az országgyűlési képviselők választására is kiterjedő hatállyal a nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgárok nevét és lakcímét**. A nemzetiség választópolgáraként az adatátadást követően névjegyzékbe vett választópolgárok adatait tartalmazó **kiegészítő adatszolgáltatást** az országos nemzetiségi önkormányzat a szavazást megelőző harmincötödik napig igényelheti.

Az adatszolgáltatás adatait kizárólag **az ajánlások gyűjtése, valamint közvetlen politikai kampány céljára** lehet felhasználni. Egyéb célú felhasználásuk, másolásuk, harmadik személynek történő átadásuk tilos. Az adatszolgáltatás adatait a jelölő szervezetként jogerősen nyilvántartásba vett országos nemzetiségi önkormányzat legkésőbb a szavazás napján köteles **megsemmisíteni**, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül köteles átadni a Nemzeti Választási Irodának.

Ezen kötelezettség megszegésére hivatkozással szintén terjeszthető elő **kifogás**, amelynek hely adva a választási bizottság jogosult bírság kiszabására is, a fentiekben ismertetett szabályok alkalmazásával (a 218. § (2) bekezdés *d*) pontja alapján).

6. A SZAVAZÁS

A SZAVAZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

Az egyes választások lebonyolításának lényeges eleme, mozzanata a szavazás. Ezt a törvényalkotó azáltal is elismeri, hogy a Ve. önálló fejezetet szentel a szavazás előkészítésére vonatkozó rendelkezéseknek.

A Ve. IX. fejezetében foglalt szabályok:

1. A szavazólap adattartalma;
2. Az esélyegyenlőség érvényesítése a szavazólapon;
3. A szavazólap adattartalmának jóváhagyása;
4. A szavazólapok elkészítése;
5. A szavazásnapra iratok és kellékek átadása;
6. A szavazóhelyiség kialakítása

című alfejezetekben kerültek meghatározásra.

A szavazás előkészítésére vonatkozó rendelkezések

- a szavazás jogi előkészítése, illetve
- a szavazás adminisztratív-technikai előkészítése

témakörök köré csoportosítva kerülnek áttekintésre.

6.1 A szavazás jogi előkészítése

A szavazás előkészítéséhez kapcsolódó feladatok címzettjei a választási szervek; egyrészt a választási bizottságok, másrészt a választási irodák.

A szavazás előkészítése során a választási bizottságok hatáskörébe tartozik:

- a jelöltek, illetve a listák sorrendjének kisorsolása,
- a szavazólap adattartalmának jóváhagyása.

A Ve. 44. § (1) bekezdésében (a „*választási bizottság az ügy érdekében határozatot hoz*”) foglaltak alapján a választási bizottság mind a jelöltek, a listák sorrendjének kisorsolása, mind pedig a szavazólap adattartalmának jóváhagyása tárgyában a Ve. 46. §-ában meghatározott formai és tartalmi elemeknek megfelelő, ún. „*alakszerű*” határozatot hoz.

A választási irodák szavazás előkészítésével kapcsolatos feladat- és hatáskörét nem nevesíti egyenként a Ve. IX. fejezete, ezért a feladatok jogalapját és terjedelmét a Ve. 75. §-a határozza meg, amely figyelembe vételével a választás ezen szakaszában a választási irodák feladatai:

- a) a választás előkészítésével kapcsolatos szervezési feladatok,
- b) a választópolgárok, jelöltek és jelölő szervezetek tájékoztatása,
- c) a választási bizottságok működéséhez szükséges tárgyi és technikai feltételek biztosítása,
- d) a választási bizottságok titkársági teendőinek ellátása,
- e) a választási bizottságok által a jelöltek, listák sorsolása, a szavazólap adattartalmának jóváhagyása tárgyában hozandó döntéstervezetek előkészítése,
- f) a választási iratok kezelése, biztonságos őrzése,
- g) az adatvédelem és az informatikai biztonság követelményeinek biztosításával a választás előkészítéséhez és lebonyolításához szükséges választási információs rendszerek működtetése (az előírt adatrögzítési feladatok, jelentések megtétele, stb.),

- h) jogszabály által (elsődlegesen az ún. végrehajtási, miniszteri rendeletekben) meghatározott egyéb feladatok, illetve a Nemzeti Választási Iroda elnöke utasításában megjelölt feladatok végrehajtása.

6.1.1 A jelöltek, illetve a listák sorrendjének kisorsolása

A korábbi szabályozáshoz képest lényegi változás, hogy a szavazólapon a jelöltek – országgyűlési egyéni választókerületi képviselőjelölt, főpolgármester-jelölt, polgármesterjelölt, egyéni választókerületi jelölt, egyéni listás jelöltek – nem nevük abc-sorrendjében szerepelnek a szavazólapon, hanem a választási bizottságok által kisorsolt sorrendben.

A sorsolást megelőzően került sor a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásba vételére, amely adattartalmát a Ve. 4. melléklete határozza meg. A nyilvántartásba vétellel kapcsolatos feladatokat is nagyfokú precizitással kell ellátni, mivel annak adattartalma megalapozza a szavazólapon helytálló adatokkal történő feltöltését.

A Ve. nem határozza meg választástípusonként a szavazólap mintáját, hanem „Az egyéni szavazólap adattartalma” című 5. melléklete rögzíti az egyéni szavazólap tartalmi elemeit. Az egyéni szavazólap fogalma sem került meghatározásra a törvényben, de értelemszerűen e fogalomkörbe tartozik

- az országgyűlési egyéni választókerületben,

induló jelöltek megválasztására vonatkozó szavazólap.

6.1.2 Az egyéni szavazólap tartalmazza:

- a) a „szavazólap” megjelölést,
- b) a bélyegzőlenyomat elhelyezésére szolgáló terület megjelölését a szavazólap bal felső sarkában,
- c) a választás megnevezését,
- d) a szavazás napját,
- e) a választókerület megjelölését,
- f) annak megjelölését, hogy hány jelöltre lehet érvényesen szavazni,
- g) a jelölt sorszámát,
- h) a jelölt nevét,
- i) a szavazásra szolgáló kört,
- j) a jelölő szervezet nevét vagy a „független jelölt” megnevezést,
- k) az érvényes szavazat formájára vonatkozó tájékoztatást.

A Ve. részletes szabályozást nyújt az azonos nevű jelöltek szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozóan.

Abban az esetben, ha a választás során kettő, vagy több jelölt neve megegyezik, a szavazólapon nevük után, zárójelben feltüntetésre kerül születési évük.

Amennyiben ugyanazon jelölő szervezet által állított, vagy független jelöltek neve és születési éve is azonos, akkor a szavazólapon a jelöltek neve után, zárójelben fel kell tüntetni:

- a) a lakcímük szerinti települést, ha az is azonos
- b) foglalkozásukat.

A választási iroda feladata írásban felhívni a jelöltet azon nyilatkozat megtételére, amely a foglalkozásának a szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozik.

A jelöltnek legkésőbb a felhívástól számított harmadik napon nyilatkoznia kell a szavazólapon feltüntetendő foglalkozásáról. A Ve. nem tartalmaz rendelkezést arra az esetre, ha az érintett –

akár önhibájából, akár önhibáján kívül – nem nyilatkozik a törvény által meghatározott határidőn belül.

Fő szabály:

1. A több utónévvel rendelkező jelöltnek lehetősége van arra, hogy kérje, a szavazólapon csak az egyik utóneve kerüljön feltüntetésre.
2. A doktori címmel rendelkező jelölt pedig arra vonatkozóan terjeszthet elő kérelmet, hogy a szavazólapon ne szerepeljen a „dr.” megjelölés.

Kivétel:

A jelölt kérelme ellenére is fel kell azonban tüntetni az egyéni szavazólapon a jelölt valamennyi utónevét, illetve a „dr.” megjelölést, ha ennek elmaradása esetén kettő, vagy több azonos nevű jelölt szerepelne a szavazólapon.

Az elkövetkező általános választások során megszűnik tehát annak a lehetősége, hogy névazonosság esetén a jelölt kérhesse ragadványnevének (becenevének) szavazólapon történő feltüntetését.

A szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni közös jelölt, illetve lista esetén.

A jelölő szervezet rövidített nevét, illetve jelképének („logójának”) ún. szürkeárnyaltos képét a szavazólap abban az esetben tartalmazza, ha a jelölő szervezet azok feltüntetését a szavazólap adattartalmának jóváhagyását megelőzően kérte.

6.1.3 Listás szavazólap:

Azon választástípusok esetében, ahol listáról történik a mandátumszerzés, a szavazólap adattartalmát a Ve. 6. melléklete tartalmazza.

A listás szavazólap tartalmazza

- a) a „szavazólap” megjelölést,
- b) a bélyegzőlenyomat elhelyezésére szolgáló terület megjelölését a szavazólap bal felső sarkában,
- c) a választás megnevezését,
- d) a szavazás napját,
- e) a választókerület megjelölését,
- f) annak megjelölését, hogy csak egy listára lehet érvényesen szavazni,
- g) a lista sorszámát,
- h) a szavazásra szolgáló kört,
- i) a jelölő szervezet nevét,
- j) a listán szereplő első öt jelölt nevét,
- k) az érvényes szavazat formájára vonatkozó tájékoztatást.

Listás szavazólap

- az országgyűlési képviselők választása során az országos pártlistás és – nemzetiségenként – a nemzetiségi listás szavazólap.

6.1.3 A szavazólap adattartalma:

A szavazólap adattartalmára vonatkozóan a Ve. Különös része további rendelkezéseket tartalmaz az országgyűlési képviselők választása, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választása, továbbá a nemzetiségi önkormányzati képviselők választása vonatkozásában.

A Ve. nem szavazólap mintáról, hanem a szavazólap adattartalmáról rendelkezik, és a szavazólap elkészítéséről történő gondoskodást a Nemzeti Választási Iroda feladatkörébe utalja. A választási irodáknak azonban nagy hangsúlyt kell fektetni a szavazólap elkészíttetéséhez szükséges adatok informatikai rendszerben történő pontos rögzítésére.

A szavazólapokat olyan biztonsági elemmel kell ellátni, amely a szavazóhelyiségben is ellenőrizhető.

A Ve. 2. § (1) bekezdés c) pont a választási eljárás alapelvei között nevesíti az esélyegyenlőséget a jelöltek és a jelölő szervezetek között. Ezen alapelv érvényesülését hivatott szolgálni azon rendelkezés, amely alapján a szavazólapon a jelöltek, illetve a listák kisorsolt sorrendben szerepelnek.

A sorsolást a választási bizottság – a választási iroda segítő közreműködésével – bonyolítja le. A sorsolást a választási bizottság nyilvános ülésén kell elvégezni, meghívva arra a jelölteket, a listák képviselőit, a sajtó munkatársait. A sorsolás mikénti szabályairól a bizottság dönt.

A sorsolásra a jelöltek, illetve a listák bejelentésére nyitva álló időtartam utolsó napján, 16 óra után kerülhet sor.

A sorsolásban nem vesznek részt azok a jelöltek, illetve listák, amelyeknek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasította a választási bizottság. Azokat a jelölteket (listákat) azonban figyelembe kell venni a sorsoláskor, amelyek nyilvántartásba vételéről még nem hozott döntést a választási bizottság, vagy a döntés még nem jogerős.

Ha a sorsolást követően valamely jelöltet vagy listát nem vesznek nyilvántartásba, vagy abból törölnek, a szavazólapon szereplő jelöltek, illetve listák egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik.

A szavazólapon a jelölteket, listákat folyamatos sorszámozással ellátva kell feltüntetni.

A szavazólapon a jelöltek, jelölő szervezetek adatait nagybetűvel, azonos betűtípussal és betűméretben kell feltüntetni.

Az országgyűlési képviselők választása során a listák sorszámának sorsolásakor a pártlistákat és a nemzetiségi listákat együtt kell kezelni. Az országos pártlistás szavazólapon a pártlistákat az így kisorsolt sorrendjükben kell feltüntetni, de a szavazólapon a pártlistákat egytől induló folyamatos sorszámozással kell megjelölni.

A szavazólapon a jelölő szervezet jelképét („logóját”) húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen kell elhelyezni.

Ha a közös jelölt, illetve lista állításában részt vevő jelölő szervezetek több jelkép feltüntetését kérik a szavazólapon, azokat együttesen kell a húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen elhelyezni.

6.1.4 A szavazólap adattartalmának jóváhagyása

A szavazólap adattartalmát a választási bizottság hagyja jóvá, közvetlenül az után, hogy valamennyi bejelentett jelölt, illetve lista nyilvántartásba-vétele tárgyában határozatot hozott.

Azokat a jelölteket, illetve listákat, amelyek nyilvántartásba vételét a választási bizottság elutasította, a szavazólap adattartalmának jóváhagyásakor figyelmen kívül hagyja a bizottság, abban az esetben is, ha az elutasító döntése még nem jogerős.

A szavazólap adattartalmának jóváhagyását követően jogorvoslati döntés, vagy nyilvántartásból való törlés következtében módosulhat a szavazólap adattartalma. A változás átvezetését követően nem kell a módosított szavazólapot ismét a választási bizottság elő terjeszteni jóváhagyás céljából, mert a változások átvezetéséről a választási irodának kell gondoskodnia.

A jelölő szervezeteket és a független jelölteket a szavazólap adattartalmának módosításáról haladéktalanul tájékoztatni kell. A tájékoztatás módjára vonatkozóan nincs törvényi előírás, célszerű azonban annak írásbeli formáját választani.

6.2 A szavazás adminisztratív és technikai előkészítése

6.2.1 A szavazásnapi iratok és kellékek átadása

A szavazás adminisztratív és technikai előkészítése körébe tartozó feladatok ellátása a választási iroda feladatkörébe tartozik, azok ellátásába az SZSZB elnöke kapcsolódik be, a bizottság, mint testület, nem.

A helyi választási iroda feladata:

1. a szavazás lebonyolításához szükséges iratok és kellékek szavazatszámoló bizottság elnöke, akadályoztatása esetén elnök-helyettese részére történő átadása, amely átadás magában foglalja:
  - a) szavazóköri névjegyzéket,
  - b) a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét,
  - c) a szavazólapokat,
  - d) az egyéb kellékeket.

Az átadás-átvételt a szavazás napját megelőző napon kell elvégezni, amely rendszerint a választási iroda székhelyén, átvételi elismervénnyel történik.

Célszerű az átadás-átvételt tételesen elvégezni, megbeszélve a felmerülő kérdéseket, problémákat.

2. a szavazás lebonyolításához szükséges iratok és kellékek őrzéséről való gondoskodás.

A helyi választási iroda vezetője dönti el, hogy az őrzés az iroda székhelyén – az önkormányzati hivatalban – történjen, vagy a szavazókörben, szavazóhelyiségben biztosított az iratok és kellékek megfelelő őrzése.

6.2.2 A szavazóhelyiség kialakítása

A szavazóhelyiség kialakításáról, berendezéséről a helyi választási iroda gondoskodik.

A szavazóhelyiséget úgy kell kialakítani, hogy

- a) a választópolgárok számára jól megközelíthető legyen,
- b) garantálja a választópolgárok befolyásolástól mentes joggyakorlását,
- c) biztosítsa a szavazatszámoló bizottság zavartalan működését.

A jelölt vagy a jelölő szervezet használatában lévő épületben nem lehet a szavazóhelyiséget kialakítani akkor sem, ha a jelölt vagy jelölő szervezet az épületnek csak egy (esetleg külön bejáratú) részét használja. Amennyiben az épület az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a jelölt vagy jelölő szervezet tulajdonában van, de azt részben sem használja, akkor kialakítható a szavazóhelyiség az épületben. Ezen kérdéskört a helyi választási iroda vezetőjének már a szavazókör kialakítását megelőzően (a Ve. alapján 2013. július 31-ig) körbe kellett járnia, hogy érvényre juttassa a törvény vonatkozó előírásait. Előfordulhat azonban, hogy a szavazókör, szavazóhelyiség kialakítását követően történik változás a használati viszonyokban, ezért is kell a helyi választási irodának ismételt figyelmet fordítania a használati viszonyok feltérképezésére, szükség esetén időben döntést hozni másik szavazóhelyiség kialakításáról.

Már történt utalás a Ve. 2. § (1) bekezdésében rögzített választási eljárási alapelvekre, amelynek egyike a fogyatékosokkal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése. Ezen alapelv érvényesülését segíti elő azon törvényi követelmény, mely szerint minden településen, minden választókerületben legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell. Az akadálymentesség fogalmát a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § g) pontja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában foglaltakra utalva határozza meg a következőképpen:

„Akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.”

A szavazóhelyiségek általában különböző intézményekben, ritkábban (a településközponttól távolabbi településrészekben) családi házakban kerültek megjelölésre. A helyi választási iroda feladata, hogy a különböző funkciójú helyiségeket úgy rendezze be, hogy az megfeleljen a törvényi előírásoknak, alkalmas legyen arra, hogy ott a választópolgárok leadhassák szavazataikat.

Magyarország Alaptörvénye 2., illetve 35. cikkében előírja, hogy az országgyűlési képviselőket, a helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok titkos szavazással választják.

A szavazás titkosságának biztosítása, továbbá a szavazás zökkenőmentes lebonyolítása érdekében a szavazóhelyiség berendezése során gondoskodni kell:

- a) a szavazatszámoló bizottság munkavégzéséhez szükséges berendezési tárgyakról, (pl. asztal, szék, toll, stb.),
- b) legalább kettő szavazófülke kialakításáról,
- c) a szavazófülkében rögzítve, toll elhelyezéséről,
- d) minimum kettő szavazóurna elhelyezéséről (a mozgóurnán felül),
- e) abban a szavazóhelyiségben, amelynek szavazóköri névjegyzékében olyan választópolgár szerepel, aki a 88. § c) pontja szerinti segítséget igényelte, Braille-írással ellátott szavazószablont.

A szavazás előkészítésével összefüggő jogi, szervezési, adminisztratív és technikai feladatok rendkívül sokrétűek, amelyek ellátása jelentős kapacitást igényel a választási szervek, különösen a választási irodák részéről. A feladatok jog- és szakszerű elvégzése azonban jelentős mértékben megalapozza az egész választási eljárás eredményességét, indokolt ezért az előkészítésre megfelelő humán- és pénzügyi forrást biztosítani.

6.3 Szavazás belföldön

Az országgyűlési képviselők választásán a választópolgárnak belföldön vagy – amennyiben felvette magát a külképviseleti névjegyzékre – Magyarország külföldön működő diplomáciai és konzuli képviseletein, illetve – ha nem rendelkezik magyarországi lakcímmel – levélben van lehetősége szavazni. Az új Ve. tehát szakít azzal a gyakorlattal, hogy szavazni kizárólag csak személyesen lehet.

6.3.1 A szavazás ideje és helye

A magyarországi szavazókörökben a szavazás napján 6 órától 19 óráig lehet szavazni. Az új Ve. szerint az OEVB-nek már nincs mérlegelési lehetősége, hogy a helyi körülményekre tekintettel elrendelje, hogy a szavazás 5 órakor kezdődjön.

Belföldön a választópolgár kizárólag csak személyesen szavazhat:

- a lakcíme szerinti szavazókörben, illetve
- átjelentkezéssel, aki a szavazás napján Magyarország területén, de a magyarországi lakcíme szerinti szavazókörtől eltérő szavazókör területén tartózkodik.

A szavazás mindkét esetben szavazóhelyiségben, vagy mozgóurnával lehetséges.

6.3.2 A szavazóhelyiség és annak felszereltsége

A szavazókörök számát, sorszámát és területi beosztását, valamint a szavazóhelyiségek címét a helyi választási iroda vezetője határozattal állapítja meg úgy, hogy egy szavazókörre mintegy

hatszáz, legfeljebb ezeröttszáz, a központi névjegyzékben szereplő választópolgár jusson, de minden településen legyen legalább egy szavazókör.

A szavazatszámlláló bizottság egyik elsődleges feladata a választás tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása. A szavazóhelyiség berendezésének követelményei garanciát nyújtanak a választási alapelvek érvényesülésére.

A szavazóhelyiség berendezéséről a helyi választási iroda köteles gondoskodni.

A szavazás zökkenőmentes lebonyolításához a szavazóhelyiségben a szükséges számú, de legalább két szavazófülkét, illetve legalább két szavazóurnát kell elhelyezni, valamint legalább egy mozgóurnát kell biztosítani.

A szavazófülke igénybevételére a választópolgár nem kötelezhető, de a szavazás titkossága érdekében a szavazófülke igénybevételére a szavazatszámlláló bizottságnak fel kell hívnia a választópolgárt.

A szavazatszámlláló bizottság és a választópolgárok részére a szavazóhelyiségben és a szavazófülkékben – megfelelő módon rögzítve – tollat kell elhelyezni. A szavazatszámlláló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben kizárólag a részükre hivatalosan elhelyezett tollakat használhatják.

A választópolgár részére a szavazóhelyiségben elhelyezett toll használata csak lehetőség, a szavazás érvényességét ez nem befolyásolja.

6.3.3 A szavazóhelyiség rendje a szavazás napján

A szavazóhelyiséget magában foglaló épület bejáratától számított 150 méteres távolságon belül – közterületen – választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható.

A szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni, és a szavazást nem lehet meghosszabbítani vagy – rendkívüli, a választás szabadságát vagy titkosságát, illetve a választás lebonyolítását veszélyeztető esemény kivételével – felfüggeszteni.

A szavazatszámlláló bizottságoknak a törvényben meghatározott létszámát biztosítani kell. Ha a szavazatszámlláló bizottság – az egy szavazókörrel rendelkező településen a helyi választási bizottság – munkájában részt vevő tagok száma kevesebb, mint öt, a helyi választási iroda vezetője a póttagok közül a bizottságot kiegészíti. Ha ilyen módon nincs lehetőség a bizottság kiegészítésére, akkor arról a területi választási iroda vezetője köteles gondoskodni más település szavazatszámlláló bizottsági póttagjának megbízásával.

Ha a szavazás napján a szavazatszámlláló bizottság szavazóhelyiségben jelen lévő tagjainak a száma három alá csökken, vagy a szavazás a választás szabadságát vagy titkosságát, illetve a választás lebonyolítását veszélyeztető esemény miatt lehetetlenné válik, a szavazást a szavazatszámlláló bizottság jelen lévő tagjai azonnal felfüggesztik, az urnát, továbbá az iratokat zárolják, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesítik.

A szavazatszámlláló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben csak a hivatalosan elhelyezett tollat használhatják. A szavazatszámlláló bizottság tagjai a szavazás időtartama alatt – a hivatalos választási iratok és a hivatalosan elhelyezett toll kivételével – nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben. A Ve. tehát nem tiltja a szavazatszámlláló bizottság tagjainak a szavazás időtartama alatt adathordozó illetőleg adatrögzítő eszközök birtoklását, viszont kategorikusan tiltja azok használatát.

A választási iratok, egyéb kellékek elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig a szavazatszámlláló bizottság és a választási iroda tagjai, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A szavazás megkezdésétől a szavazás lezárásáig a szavazatszámlláló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom- szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben, míg a szavazás ideje alatt a választópolgárok a

szavazóhelyiségben csak a választójoguk gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhatnak. Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetve akit testi fogyatékosága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, általa választott segítő – ennek hiányában a szavazatszámoló bizottság két tagjának együttes – segítségét igénybe veheti.

6.3.4 A szavazás megkezdése

A szavazatszámoló bizottság az urnák állapotát, valamint azt, hogy azok üresek, az elsőként szavazó választópolgárral együtt – aki a szavazatszámoló bizottság tagja és a jegyzőkönyvvezető nem lehet – a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja.

Az urnákat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból – az urna szétszedése nélkül – ne lehessen szavazólapot eltávolítani.

Ezt követően a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjai és az elsőként szavazó választópolgár a szavazóköri jegyzőkönyvön aláírásukkal tanúsítják, hogy az urnák lezárásukkor üresek voltak, továbbá, hogy az urnák lezárása szabályszerűen történt. Tekintettel arra, hogy az urnák a szavazás folyamán végig a szavazatszámoló bizottság látóterében vannak, már nem követelmény ellenőrző lap elhelyezése az urnákban.

Mozgórna esetében azonban továbbra is követelmény az ellenőrző lap elhelyezése, amelynek hiánya a mozgórna leadott szavazatok érvénytelenségét eredményezi. Az ellenőrző lap tartalmazza az ellenőrző lap elhelyezésének időpontját, valamint a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjainak és az elsőként szavazó választópolgárnak az aláírását.

A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben szerepel.

A választópolgárt a szavazást megelőzően a szavazatszámoló bizottságnak azonosítania kell.

A választópolgár igazolja személyazonosságát, valamint lakcímét vagy személyi azonosítóját. Az említett adatok igazolása más módon (például személyes ismertségre hivatkozással, érvénytelen igazolvány bemutatása alapján stb.) nem fogadható el. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság megállapítja, hogy a polgár szerepel-e a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben.

A szavazatszámoló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt, aki:

- nem tudja személyazonosságát és lakcímét vagy személyi azonosítóját igazolni,
- nem szerepel a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben,
- már szavazott,
- megtagadja a szavazólap átvételének a névjegyzéken aláírásával történő igazolását.

A visszautasított választópolgárokról a jegyzőkönyvvezető külön jegyzéket vezet, a visszautasítást a szavazatszámoló bizottság nem foglalja határozatba!

6.3.5 A szavazás mozzanatai

Ha a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámoló bizottság a szavazóköri névjegyzék alapján a választópolgár részére átadja a szavazólapokat, amelyeket a választópolgár jelenlétében a bal felső sarkában bélyegzőlenyomattal lát el, valamint a szavazólap elhelyezésére szolgáló borítékot. A szavazás titkosságának garanciájaként a törvény egyértelműen rögzíti, hogy minden egyes szavazólapon ugyanazon, előre kijelölt helyre kell elhelyezni a bélyegzőlenyomatot.

A szavazólap átvételét a választópolgár a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja.

A szavazatszámoló bizottság a szavazóköri névjegyzék, illetve a mozgórnat igénylő választópolgárok jegyzéke alapján a választópolgár részére egy egyéni választókerületi szavazólapot és egy pártlistás szavazólapot ad át. Az országgyűlési képviselők választására is kiterjedő hatállyal nemzetiségi választópolgárként névjegyzékben szereplő választópolgár

részére egy egyéni választókerületi szavazólapot és nemzetiségének listás szavazólapját adja át. Az átjelentkezéssel szavazó választópolgár a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján és az országos listás szavazólapon szavaz. A szavazólapok elhelyezésére szolgáló borítékon az országgyűlési egyéni választókerület megjelölése szerepel. A választópolgár a szavazólapokat a borítékba helyezi, és a borítékot lezárja.

Az a választópolgár, aki a szavazást megelőző 6. napon vagy azt követően létesített magyarországi lakcímet, és azt megelőzően a levélben szavazók névjegyzékében szerepelt, csak egyéni választókerületi szavazólapot kap.

A kijelölt szavazókör szavazatszámoló bizottsága a mozgóurnás szavazás lebonyolítását az átjelentkezéssel szavazó választópolgárok tekintetében a település egészére kiterjedő illetékességgel végzi.

A szavazat érvényességét – ha az egyéb feltételeknek megfelel – nem érinti, ha a szavazólapon az érvényes szavazat mellett bármilyen megjegyzést tettek, a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét, listát kihúzták, illetve nevet, listát hozzáírtak.

A választópolgár a szavazólapot borítékba helyezheti és az urnába dobja. A titkosság érvényesítésének garanciája, hogy a borítékot előre, a szavazólapmal együtt át kell adni a választópolgárnak.

6.3.6 A szavazás módja

Érvényesen szavazni csak a hivatalos szavazólapon szereplő jelöltre, listára lehet.

Érvényesen szavazni a jelölt neve melletti, illetve lista neve feletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal lehet.

6.3.7 A szavazatszámoló bizottság tájékoztató és segítő szerepe

A szavazatszámoló bizottság egyik feladata a szavazás törvényes lebonyolítása, melynek része a szavazókörben a választópolgárok tájékoztatása, és a választópolgároknak a törvény által előírt rendben történő segítségnyújtás is.

Ennek keretében a szavazatszámoló bizottság:

- ha egy, az egyéni szavazólapon szereplő jelölt vagy egy lista a szavazólapok elkészítése után, de a szavazás napját megelőzően kiesett, a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetményen, valamint szükség szerint szóban tájékoztatja a választópolgárokat, a kiesett jelölt vagy lista nevét a szavazólapon áthúzza;
- az írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – a szavazatszámoló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket;
- szükség esetén – a választópolgár befolyásolása nélkül – megmagyarázza a szavazás módját;
- ha az olvasni nem tudó, vagy a szavazásban egyéb ok miatt akadályozott választópolgár a szavazólap kitöltéséhez segítségül más személyt nem tud megkérni, kérésére a szavazatszámoló bizottság két tagja együttesen segítséget nyújt.

Az, aki testi fogyatékosága vagy egyéb ok miatt önállóan nem tudja kitölteni a szavazólapot, ehhez segítőt (akinek nem kell választópolgárnak lennie) vehet igénybe.

A látássérült választópolgár Braille-írással ellátott szavazósablont vehet igénybe a szavazás segítése céljából. A szavazatszámoló bizottság a választópolgár szavazólapját belehelyezi a szavazósablonba, és így adja át a választópolgár részére. A szavazást követően a választópolgár a szavazólapot kiveszi a szavazósablonból, borítékba helyezheti és az urnába dobja, a szavazósablont visszaadja a szavazatszámoló bizottságnak.

Ha a választópolgár a szavazólap urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a rontott szavazólapot a szavazatszámoló bizottság bevonja, egy külön e célra szolgáló borítékba helyezi, és a rontott szavazólap helyett új szavazólapot ad ki. A

szavazatszámlláló bizottság a rontott szavazólap helyett újat – választópolgáronként és szavazólap fajtánként – csak egyszer adhat ki.

A szavazólap kitöltésének ideje alatt – az olvasni nem tudó, illetve a testi, vagy egyéb fogyatékosága miatt a szavazásban akadályozott választópolgár segítője kivételével – csak a szavazó választópolgár tartózkodhat a szavazófülkében.

A választópolgár a szavazóhelyiségben tartózkodásának időtartama alatt semmilyen módon nem akadályozhat más választópolgárt a titkos szavazásra vonatkozó joga gyakorlásában.

6.3.8 Szavazás mozgóurnával

A mozgóurnás szavazásra a szavazóhelyiségben történő szavazásra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, a névjegyzék helyett azonban a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét kell használni.

A mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke a szavazóköri névjegyzék speciális változata. A többes szavazás lehetőségének kizárása érdekében egy választópolgár vagy csak a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken, vagy csak a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékén szerepelhet.

A szavazatszámlláló bizottság a mozgóurnát igénylő választópolgárt felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, és törli a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékből.

Mozgóurnás szavazás esetén szavazófülke helyett a szavazás titkosságát garantáló körülményeket kell a választópolgár számára biztosítani.

Az átjelentkezéssel szavazók részére kijelölt szavazókörben az eredetileg is a szavazókör névjegyzékébe tartozó választópolgárok tekintetében a szavazatszámlláló bizottság szintén csak illetékességi területén belülre viheti ki a mozgóurnát, az átjelentkezett választók esetében azonban az egész településen köteles ezt teljesíteni.

A mozgóurna iránti kérelmet a szavazóköri névjegyzékben szereplő, mozgásában egészségi állapota vagy fogyatékosága, illetve fogva tartása miatt gátolt választópolgár nyújthatja be.

A mozgóurna iránti kérelemnek a választás kitűzését követően, de legkésőbb a szavazást megelőző második napon kell megérkeznie a helyi választási irodához vagy a szavazás napján, legkésőbb 15 óráig kell megérkeznie a szavazatszámlláló bizottsághoz.

A mozgóurnát a szavazatszámlláló bizottság két tagja viszi ki - a szavazókör területén belül - a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szereplő választópolgárhoz.

Az esetleges rontott szavazólapok kicserélése érdekében a mozgóurnás szavazáshoz a választópolgárok számánál legfeljebb tízzel több szavazólapot visz ki a szavazatszámlláló bizottság két tagja.

A mozgóurnás szavazáshoz a szavazólapot előzetesen, a szavazóhelyiségben bélyegzőlenyomattal látja el a szavazatszámlláló bizottság.

A mozgóurnás szavazás során fel nem használt, előre lebélyegzett szavazólapokat a szavazatszámlláló bizottság tagjai a szavazóhelyiségbe történő visszaérkezésükkor felhasználásra alkalmatlanná teszik, és külön csomagolják.

A mozgóurnás szavazást úgy kell megszervezni, hogy a szavazatszámlláló bizottság tagjai 19 óráig visszaérjenek a szavazóhelyiségbe a mozgóurnával.

6.3.9 Az átjelentkezés

Az országgyűlési képviselők választásán a korábbiakban igazolással szavazók az új Ve. szerint átjelentkezéssel élhetnek választójogukkal.

Az átjelentkezés során biztosításra kerül, hogy az átjelentkezők a lakcímük szerinti egyéni szavazólapra szavazzanak. Ezzel megszűnik az igazolás alkalmazása során eddig jelen lévő visszaélésveszély: az átjelentkező a továbbiakban nem befolyásolhatja egy másik egyéni választókerület eredményét.

7. JOGORVOSLATOK

7.1 Jogorvoslatok általában

7.1.1 Jogorvoslatok fajtái

A jogorvoslatok három formája a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem. Ezen felül rendkívüli jogorvoslati lehetőség, hogy az Alaptörvényben foglalt jogok megsértése esetén alkotmányjogi panaszt lehet benyújtani.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be.

7.1.2 Jogorvoslati határidők

A **határidőket naptári napokban** kell számítani,. A Ve-ben meghatározott **határidő minden esetben jogvesztő**, késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. A határidő annak **utolsó napján 16 órakor** jár le, a **választási bizottság** rendelkezésére nyitva álló határidő **24 órakor** jár le.

A **jogorvoslati kérelmek benyújtására, valamint azok elbírálására** – a speciális jogorvoslati eljárásokat kivéve – **3 napos határidő** áll az érintettek rendelkezésére. a jogsértés elkövetésétől, illetve a megtámadott választási bizottság határozatának meghozatalától.

7.2 Az egyes jogorvoslatok

7.2.1 A kifogás

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással **benyújthat** a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet.

Kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb **a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon** megérkezzen az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz. **Folyamatosan fennálló tevékenység esetén** a tevékenység fennállásának teljes ideje alatt be lehet nyújtani kifogást, de legkésőbb a **sérelmezett tevékenység megszűnésétől számított 3. napig**.

A **választási iroda tevékenységével kapcsolatban** is lehet kifogást benyújtani, ennek elbírálása annak **a választási bizottságnak a hatáskörébe tartozik**, amely mellett a választási iroda működik. Ha az adott választáson ez a választási bizottság nem működik, akkor a felettes választási iroda mellett működő választási bizottság jár el.

A Ve. értelmében kifogást benyújtani személyesen, levélben, telefaxon vagy e-mailben lehet.

A kifogásnak tartalmaznia kell:

- a jogszabálysértés megjelölését,
- a jogszabálysértés bizonyítékait,

- a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét,
- a kifogás benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A kifogás **tartalmazhatja** benyújtójának telefonszámát vagy e-mail címét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét és telefonszámát vagy e-mail címét (rövid úton történő elérhetőségek), de nem utasítható el érdemi vizsgálat nélkül a kifogás, ha a benyújtó nem adta meg a rövid úton történő elérhetőségét.

Ha a kifogás elbírálására nem az a választási bizottság illetékes, amelyhez azt benyújtották, a választási bizottság az ügyet - legkésőbb a beérkezését követő napon - jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel átteszi az annak elbírálására illetékes választási bizottsághoz. A választási bizottság köteles eljárni a hozzá áttett ügyben.

A választási bizottság az áttétel hatáskörét - jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel - a bizottság elnökére átruházhatja.

Ha a választási bizottság, illetve a bizottság elnöke az ügyet **nem teszi át** az illetékes választási bizottsághoz, a **választási bizottság köteles az ügyben eljárni**.

A **választási bizottság** legkésőbb a kifogás **beérkezésétől számított 3 napon belül dönt**. Áttétel esetén a kifogás határidőben történt benyújtásának vizsgálatakor azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor az első választási bizottsághoz beérkezett.

A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, azonban a bizottság hivatalból is lefolytathatja az eljárást.

A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha az

- nem a jogosult nyújtotta be,
- elkészt,
- nem tartalmazza a jogszabálysértés megjelölését,
- nem tartalmazza a jogszabálysértés bizonyítékait,
- nem tartalmazza a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét), és ha lakcímétől (székhelyétől) eltér postai értesítési címét,
- nem tartalmazza a kifogás benyújtójának személyi azonosítóját, illetve a külföldön élő, Magyarországon lakcímmel nem rendelkező választópolgár magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bíróság nyilvántartásba-vételi számát,
- annak elbírálása nem tartozik egyik választási bizottság hatáskörébe sem.

Ha a választási bizottság a **kifogásnak helyt ad**

- megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti,
- a választási kampány szabályainak megsértése, illetve a jelölt, jelölő szervezet rendelkezésére bocsátott ajánlóív visszaadási kötelezettség elmulasztása, valamint a névjegyzékből szolgáltatott adatok megsemmisítési szabályainak megszegése esetén bírságot is kiszabhat.

A **bírság kiszabásáról**, és annak mértékéről a bizottság mérlegelési jogkörében dönthet, figyelembe véve az eset valamennyi körülményét. A **bírság legmagasabb összege**

természetes **személy esetén** a **kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötszöröse**, egyébként a kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenötszöröse.

A rendelkezésre bocsátott valamennyi ajánlói benyújtásának elmulasztása esetén a bírság összege minden be nem nyújtott ajánlói után a kötelező legkisebb munkabér havi összegének fele. A bizottság ez esetben hivatalból jár el és hozza meg határozatát.

Ha a kötelezett a bírság összegét a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizette be, akkor **a tartozás adók módjára behajtható**, melyről a Nemzeti Választási Iroda gondoskodik.

Amennyiben a bizottság a **kifogásnak nem ad helyt**, azt elutasítja.

7.2.2 Fellebbezés

A fellebbezés a választási bizottság elsőfokú határozata ellen irányul. Fellebbezést **benyújthat** a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet.

Nem lehet fellebbezni a jegyzőkönyvbe foglalt döntés, a másodfokon eljáró bizottság határozata, valamint a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen.

A fellebbezést a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell előterjeszteni, úgy, hogy **a megtámadott határozat meghozatalától számított 3 napon belül megérkezzen**. A fellebbezést személyesen, levélben, telefaxon vagy e-mailben lehet benyújtani. **Nem nyújthat be fellebbezést** a megtámadott határozatot hozó bizottság elnöke és annak tagja.

Fellebbezést benyújtani

- jogszabálysértésre hivatkozással,
- valamint a bizottság mérlegelési jogkörében hozott határozata ellen lehet.

A fellebbezésnek tartalmaznia kell

- a jogszabálysértés megjelölését,
- a jogszabálysértés bizonyítékait,
- a kérelem jogi alapját, azaz a jogszabálysértés megjelölését, vagy mérlegelésre hivatkozást,
- a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét,
- a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A fellebbezés benyújtója választása szerint **megadhatja** telefaxszámát vagy e-mail címét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét, telefaxszámát, vagy e-mail címét.

A fellebbezést a választási iroda az ügy összes iratával együtt a benyújtása napján felterjeszti az elbírálásra jogosult választási bizottság elé.

A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók. A fellebbezés a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, azonban a bizottság hivatalból is folytathatja az eljárást.

A fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

- nem az arra jogosultak nyújtották be,
- elkésztett
- nem tartalmazza a fellebbezés kötelező tartalmi elemeit

- nem a megtámadott határozatot hozó választási bizottsághoz nyújtották be.

Nem lehet elutasítani abban az esetben, ha a fellebbezést az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz terjesztették elő. Ebben az esetben az elbírálásra jogosult bizottság mellett működő választási iroda feladata, hogy valamennyi kapcsolódó iratot beszerezzen.

A **fellebbezésről** az arra jogosult **választási bizottság** legkésőbb **a beérkezéstől számított 3 napon belül dönt**. A fellebbezés során a bizottság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást vizsgálja.

A választási bizottság a megtámadott határozatot

- helybenhagyja vagy
- megváltoztatja.

A bizottságnak érdemben kell döntést hoznia, az első fokon eljáró választási bizottság új eljárásra utasításának nincs helye.

A fellebbezési eljárás során hozott határozatot a másodfokon eljáró bizottság közli a fellebbezővel, és mindazokkal, akikkel az elsőfokú határozatot is közölték. A másodfokon eljáró választási bizottság a fellebbezés elbírálása érdekében megküldött iratokat a határozat jogerőre emelkedését követően visszaküldi a felülvizsgált határozatot hozó választási bizottságnak.

7.2.3 Bírósági felülvizsgálati kérelem

A választási bizottság másodfokú határozata, továbbá a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági **felülvizsgálati kérelmet nyújthat be**. Felülvizsgálati kérelem benyújtására csak akkor kerülhet sor, **ha a választási eljárásban a fellebbezési jogot kimerítették vagy a fellebbezés** a Ve. rendelkezései alapján **kizárt**.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet **benyújtani** személyesen, levélben, illetve olyan elektronikus dokumentumként lehet benyújtani, amelyet a kérelem benyújtójának jogi képviselője, vagy önálló képviselő esetén a kérelem benyújtója minősített elektronikus aláírással látott el. Ha a felülvizsgálati kérelmet elektronikus dokumentumként nyújtják be, annak mellékleteit a kérelmezőnek oldalhú másolatban elektronikus formába kell alakítani.

A bírósági felülvizsgálati **kérelmet a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell benyújtani**, mely legkésőbb a beérkezést követő nap 9 óráig felterjeszti az annak elbírálására jogosult választási bizottsághoz.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet benyújtani

- jogszabálysértésre hivatkozással,
- valamint a bizottság mérlegelési jogkörében hozott határozata ellen lehet.

Bírósági felülvizsgálati kérelemnek **tartalmaznia kell**

- a kérelem jogi alapját, azaz a jogszabálysértés megjelölését, vagy mérlegelésre hivatkozást,
- a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét,
- a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A fellebbezés benyújtója választása szerint **megadhatja** telefaxszámát vagy e-mail címét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét, telefaxszámát, vagy e-mail címét.

Bírósági felülvizsgálati eljárásban **az ügyvédi képviselet kötelező**. Jogi szakvizsgálattal rendelkező személy a jogi szakvizsga-bizonyítvány másolatának csatolásával saját ügyében ügyvéd nélkül is eljárhat.

A felülvizsgálati kérelemről a bíróság legkésőbb a beérkezést követő harmadik napon dönt. Az eljárás során a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni figyelembe véve a Ve. rendelkezéseit.

A bírósági felülvizsgálati eljárás illetékköteles, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) alapján, melyre a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg.

A felülvizsgálati kérelmet a másodfokú határozatot hozó választási bizottság székhelye szerinti illetékes ítéltábla **bírálja el**. A Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria bírálja el.

A bírósági felülvizsgálati kérelmet **érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani**, ha

- nem a jogosultak nyújtották be,
- elkésett,
- nem tartalmazza a fellebbezés kötelező tartalmi elemei (1.2.2 pont)
- nem a megtámadott határozatot hozó választási bizottsághoz nyújtották be,
- kérelemhez nem csatolták az ügyvédi meghatalmazást, vagy saját képviseletében eljáró személy esetén a jogi szakvizsga másolatát.

Nem lehet elutasítani abban az esetben, ha a felülvizsgálati kérelmet az elbírálásra jogosult bírósághoz terjesztették elő. Ebben az esetben a bíróság feladata, hogy valamennyi kapcsolódó iratot beszerezzen.

A bírósági felülvizsgálati kérelem alapján a bíróság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást vizsgálja.

A bíróság a megtámadott határozatot

- helybenhagyja vagy
- megváltoztatja.

A bíróság közli a felülvizsgálat során hozott határozatot a felülvizsgálati kérelmet benyújtóval, valamint mindazokkal, akikkel a másodfokú határozatot közölték. A határozatot a bíróság a személyes adatok kivételével nyilvánosságra hozza.

A bíróság a felülvizsgálati eljárás lefolytatása érdekében megküldött iratokat a határozat jogerőre emelkedését követően visszaküldi a felülvizsgált határozatot hozó választási bizottsághoz.

A bíróság határozata ellen további jogorvoslati lehetőség nincs.

7.3 Speciális jogorvoslatok

7.3.1 Alkotmányjogi panasz

Az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. 56. §-a szerint a beérkezéstől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.

Alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet,

a) ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

- az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és
- jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

b) alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

- az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
- az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Ha az Alkotmánybíróság a hatályos jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét megállapítja, a jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést teljesen vagy részben megsemmisíti.

Ha az Alkotmánybíróság megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét, a döntést megsemmisíti.

A bírói döntést megsemmisítő alkotmánybírósági döntés eljárási jogkövetkezményére a bírósági eljárások szabályait tartalmazó törvények rendelkezéseit kell alkalmazni. A bírói döntés Alkotmánybíróság általi megsemmisítése következtében a szükség szerint lefolytatandó bírósági eljárásban az alkotmányjogi kérdésben az Alkotmánybíróság határozata szerint kell eljárni. Az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítése esetén megsemmisítheti a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntéseket is.

7.3.2 Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslatok

A helyi választási iroda vezetőjének a szavazókörök kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen a határozat közzétételének időtartama alatt lehet fellebbezést benyújtani a helyi választási iroda vezetőjéhez.

A fellebbezést **a területi választási iroda vezetője bírálja el**, a beérkezést követő **3 napon belül**. A területi választási iroda vezetője a szavazóköri beosztást módosítja, vagy a fellebbezést elutasítja. A területi választási iroda vezetőjének döntése ellen **további jogorvoslatnak nincs helye**.

7.3.3 Névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat

A **helyi választási iroda központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén **az értesítés megküldését követő 15. napon lehet fellebbezést** benyújtani.

A **helyi választási iroda szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén **az értesítés megküldését követő 3 napon belül lehet fellebbezést benyújtani, de legkésőbb a szavazást megelőző 2. napon**.

A fellebbezést a helyi választási iroda vezetőjéhez kell benyújtani, aki a benyújtást követő 15 napon belül dönt, a választás kitűzését követően legkésőbb a beérkezését követő napon.

Ha a helyi választási iroda vezetője a **fellebbezésnek helyt ad, a névjegyzéket módosítja**. Ha **fellebbezést elutasítja**, legkésőbb a fellebbezés elbírálására rendelkezésre álló határidő utolsó napján **felterjeszti a járásbírósághoz**.

A bíróság a fellebbezésről legkésőbb a beérkezését követő 15 napon belül, a választás kitűzését követően három napon belül, de legkésőbb a szavazás napját megelőző napon dönt. A bírósági eljárás során ügyvédi képviselőt nem kötelező. Ha a bíróság a fellebbezést alaposnak tartja, a névjegyzéket a döntésnek megfelelően módosítani kell, ellenkező esetben a fellebbezést elutasítja.

A **Nemzeti Választási Iroda központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** elbíráló döntése elleni fellebbezést a **Nemzeti Választási Iroda elnökéhez kell benyújtani**. A fellebbezés benyújtására és elbírálására rendelkezésre álló határidők megegyeznek az ebben a pontban felsorolt határidőkkel. Ha a Nemzeti Választási Iroda vezetője a kérelemnek helyt ad, a központi névjegyzéket módosítani kell. Ha a **fellebbezésnek nem ad helyt**, a fellebbezést a **Fővárosi Törvényszék bírálja el**.

A választási iroda vezetőjének döntését az érintettel, valamint a fellebbezés benyújtójával, a bíróság határozatát a megtámadott határozatot hozó választási iroda vezetőjével is közölni kell.

7.3.4 Jelöltek, listák sorrendje elleni jogorvoslat

A jelöltek, listák sorrendjét megállapító választási bizottsági döntés ellen **nincs helye önálló jogorvoslatnak**, azt a szavazólap jóváhagyása elleni bírósági felülvizsgálati kérelemben foglalható.

7.3.5 Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat

A szavazólap adattartalmát megállapító választási bizottság döntése ellen **fellebbezést nem lehet benyújtani, csak bírósági felülvizsgálati kérelmet**. A felülvizsgálati kérelmet a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell benyújtani, hogy az **legkésőbb a határozat meghozatalát követő napon megérkezzen**. A bírósági felülvizsgálati kérelmet a **választási bizottság székhelye szerinti Ítéltábla, a Nemzeti Választási Bizottság esetén a Kúria bírálja el** legkésőbb a kérelem felterjesztését követő napon.

7.3.6 Választás eredménye elleni jogorvoslat

A szavazatszámoló bizottság **szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen önálló fellebbezésnek nincs helye**, csak a választási bizottság eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye.

A választási bizottság eredményt megállapító döntése ellen

- a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára,
- a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

Ha a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára hivatkozással adták be a fellebbezést, és a fellebbezés elbírálása csak a szavazatok újraszámolása esetén lehetséges, a fellebbezést elbíráló bizottság, illetve a felülvizsgálati kérelmet elbíráló bíróság köteles a szavazatokat újraszámolni. Ebben az esetben az elbírálásra rendelkezésre álló határidő a 6 napra nő, és az újraszámolást végző bizottság, bíróság igénybe veheti a választási iroda segítségét. Ha a szavazatszámoló bizottság a szavazóköri eredményt megállapította, a szavazatok újraszámolásának nincs más módja, csak az itt leírt.

7.3.7 Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt

Ha választási szerv (bizottság, iroda) eljárási köteletségének határidőben nem tesz eleget, a felettes választási szerv az erre irányuló kifogás megérkezésétől vagy hivatalos tudomásszerzéstől számított 3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést,

- és a mulasztó választási szervet az eljárás soron kívüli lefolytatására utasítja, vagy
- meghozza az elmulasztott döntést.

Ha a Nemzeti Választási Bizottság eljárási köteletségének határidőben nem tesz eleget a Kúrai az erre irányuló kifogás megérkezésétől számított 3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést és a Nemzeti Választási Bizottságot a soron kívüli eljárás lefolytatására utasítja.

7.3.8 A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat

A Nemzeti Választási Bizottság bírálja el médiaszolgáltatók és a sajtó, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével, - a Ve. rendelkezéseinek megsértésével - kapcsolatos kifogást.

Körzeti és helyi illetve lekérhető médiaszolgáltatóval vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogást

- az országgyűlési képviselők választásán és az Európai Parlament tagjainak választásán a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság,
- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes területi választási bizottság bírálja el.

A kifogásban a kérelmező megjelöli, vagy lehetőség szerint csatolja a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot vagy médiatartalmat, amennyiben szükséges és a kérelmező nem csatolta az illetékes választási bizottság hivatalból szerzi be.

Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad,

- megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- bírságot szab ki,
- és kötelezi a médiatartalom-szolgáltatót, hogy határozata rendelkező részét

a) napilap és internetes sajtótermék, valamint lekérhető médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléshez hasonló módon,

b) más időszaki lap esetében a legközelebbi számban, a jogsértő közléshez hasonló módon,

c) lineáris médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon

tégye közzé.

Annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit - így különösen a jogsértéssel érintett médiaszolgáltató típusát, lefedettségét, a jogsértéssel érintett sajtótermék típusát, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét - veszi figyelembe. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A bírság legmagasabb összege a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötvenszerese.

ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK

1. Milyen törvények szabályozzák az országgyűlési képviselő-választást?

- a. Alkotmány, 1989. évi XXXIV. törvény, 1997. évi C. törvény, 2013. évi LXXXVII. törvény
- b. Alaptörvény, 2011. évi CCIII. törvény, 2013. évi XXXVI. törvény, 2013. évi LXXXVII. törvény
- c. Alaptörvény, 1990. évi LXV. törvény, 1997. évi C. törvény, 2013. évi LXXXVII. törvény

2. Ki rendelkezik választójogosultsággal az országgyűlési képviselő-választáson?

- a. minden magyar és EU állampolgár, ha Magyarországon lakóhellyel rendelkezik
- b. minden nagykorú magyar állampolgár, lakóhelytől függetlenül
- c. minden nagykorú magyar állampolgár, aki Magyarországon lakóhellyel rendelkezik

3. Mi az alapja valamely természetes (választójog gyakorlásából) kizáró ok megállapításának?

- a. előzetes letartóztatás
- b. pszichiátriai kezelés
- c. jogerős bírósági ítélet megléte

4. A közügyektől el nem tiltott, de szabadságvesztés büntetésüket töltő nagykorú magyar állampolgárok ...

- a. ... szavazhatnak és jelöltként indulhatnak az országgyűlési választásokon.
- b. ... jelöltként indulhatnak, de nem szavazhatnak az országgyűlési választásokon.
- c. ... szavazhatnak, de jelöltként nem indulhatnak az országgyűlési választásokon.

5. A magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok ...

- a. ... egyéni választókerületi jelöltre, továbbá – választásuk szerint – pártlistára vagy nemzetiségi listára szavazhatnak.
- b. ... csak pártlistára szavazhatnak.
- c. ... – választásuk szerint – pártlistára vagy nemzetiségi listára szavazhatnak.

6. A magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok ...

- a. ... csak pártlistán lehetnek jelöltek.
- b. ... egyéni választókerületben és pártlistán is lehetnek jelöltek.
- c. ... egyéni választókerületben nem, de pártlistán és nemzetiségi listán is lehetnek jelöltek.

7. Ki tűzi ki az országgyűlési képviselő-választások időpontját?

- a. a miniszterelnök
- b. az Alkotmánybíróság elnöke
- c. a köztársasági elnök

8. Melyek a demokratikus választások fő alapelvei?

- a. választás tisztasága, esélyegyenlőség
- b. általános és egyenlő választójog, közvetlen és titkos szavazás
- c. anyanyelv használata, rendeltetésszerű joggyakorlás

9. Mely elemekből épül fel a magyar választási rendszer?

- a. egyéni választókerületek, területi lista
- b. egyéni választókerületek, országos lista
- c. egyéni választókerületek, területi lista, országos lista

10. Hány mandátum szerezhető egy egyéni választókerületben?

- a. választókerületenként egy egyéni mandátum
- b. lakosságszámtól függ
- c. a jelöltek számának függvényében változik

11. Milyen követelményt kell teljesítenie annak a személynek, aki egyéni választókerületben kíván jelöltként indulni?

- a. nincs külön követelmény
- b. legalább 500 ajánlást kell összegyűjtenie a választókerületben lakó választópolgároktól
- c. valamely párt támogatásával kell rendelkeznie

12. Indulhat-e független jelölt az egyéni választókerületi mandátumért?

- a. igen, indulhat
- b. nem, csak pártjelöltek indulhatnak
- c. nem, csak listán indulhat

13. Az egyéni választókerületi jelöltnek ...

- a. ... magyarországi lakcímmel kell rendelkeznie.
- b. ... az adott egyéni választókerületben nem kell lakcímmel rendelkeznie.
- c. ... az adott választókerületben lakcímmel kell rendelkeznie.

14. Mi történik, ha a jelölt egyéni választókerületben mandátumot szerez, ugyanakkor országos listán is jelöltként szerepel?

- a. törölni kell az országos listáról
- b. több mandátumot is szerezhet, amelyről később a jelölő szervezet rendelkezik
- c. több mandátumot is szerezhet, amelyről később a jelölt rendelkezik

15. Ki jogosult (a szükséges feltételek teljesítése esetén) országos listát állítani?

- a. független jelöltek, pártok, egyéb egyesületek
- b. pártok és más egyesületek
- c. pártok és az országos nemzetiségi önkormányzatok

16. Mi a feltétele a pártlista állításának?

- a. bárhol az országban, legalább 27 egyéni választókerületben kell önállóan jelöltet állítani
- b. legalább 27 egyéni választókerületben kell jelöltet állítani úgy, hogy a pártnak legalább 9 megyében legyen jelöltje
- c. legalább 27 egyéni választókerületben kell jelöltet állítani úgy, hogy a pártnak legalább 9 megyében és a fővárosban legyen jelöltje

17. A nemzetiségi lista állításához a névjegyzékben az országgyűlési választásra is kiterjedő hatállyal nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok ...

- a. ... legalább 1%-ának ajánlása, de legfeljebb 1500 ajánlás szükséges.
- b. ... legalább 5%-ának ajánlása, de legfeljebb 1000 ajánlás szükséges.
- c. ... legalább 1%-ának ajánlása, de legfeljebb 1000 ajánlás szükséges.

18. Egy személy ...

- a. ... több országos listán is elfogadhat jelölést; több mandátum megszerzése esetén az egyikről le kell mondania.
- b. ... csak egy országos listán fogadhat el jelölést.
- c. ... csak egy pártlistán és e mellett egy nemzetiségi listán fogadhat el jelölést.

19. Mit jelent az országos lista kötött jellege?

- a. a listán a jelöltek sorrendjét a listát állító jelölő szervezet határozza meg, azon a választópolgár a szavazáskor nem változtathat
- b. a listán a jelöltek sorrendjét a jelölő szervezet határozza meg, de a választópolgár a szavazáskor befolyásolhatja azt
- c. a listán a jelöltek ábécé sorrendben szerepelnek

20. Mikor érvényes az egyéni választókerületben a választás?

- a. nincs érvényességi küszöb
- b. ha a választókerület választópolgárainak több mint a fele szavazott
- c. ha a választókerület választópolgárainak több mint egynegyede szavazott

21. Ki szerzi meg a mandátumot az egyéni választókerületben?

- a. aki megszerzi az érvényes szavazatok több mint felét
- b. az első fordulóban egyetlen jelölt sem juthat mandátumhoz
- c. aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta

22. Nem kaphatnak mandátumot az országos listáról azok a pártok, amelyek...

- a. ... nem érik el a párt- és a nemzetiségi listákra összesen leadott szavazatszám több mint 5%-át; közös pártlista esetén 10%, kettőnél több párt által állított közös pártlista esetében legalább 15%-át.
- b. ... nem érik el a párt- és a nemzetiségi listákra összesen leadott szavazatszám több mint 5%-át; közös pártlista esetén 10%, három párt által állított közös pártlista esetében legalább 15%-át, négy párt által állított közös pártlista esetében legalább 20%-át, stb.
- c. ... nem érik el a párt- és a nemzetiségi listákra összesen leadott szavazatszám több mint 4%-át; közös pártlista esetén 10%, három párt által állított közös pártlista esetében legalább 15%-át, négy párt által állított közös pártlista esetében legalább 20%-át, stb.

23. A külképviseleti választási irodák – a szavazatszámlálás kivételével – ellátják...

- a. az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság feladatait.
- b. az OEVI és a szavazatszámláló bizottság feladatait.
- c. a szavazatszámláló bizottság feladatait.

24. A felsoroltak közül hol nem működik önálló HVI?

- a. az OEVK székhely településen
- b. a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó nem székhely településen
- c. az önálló településen

25. A felsoroltak közül ki a HVI vezetője?

- a. az OEVI székhely település jegyzője
- b. mivel az OEVI székhely település jegyzője az OEVI vezetője, így az összeférhetetlen helyzet elkerülése érdekében az aljegyző

- c. a megyei önkormányzat jegyzője

26. Ki adhat utasítást, kinek?

- a. a közigazgatási és igazságügyi miniszter az NVI elnökének
- b. a HVI vezetője az OEVI vezetőjének
- c. a TVI vezetője az OEVI és a HVI vezetőjének

27. Ki adhat utasítást a választások lebonyolításában részt vevő egyéb szervezetek vezetői részére?

- a. a HVI és az OEVI vezetője
- b. a HVI, az OEVI és a TVI vezetője
- c. az NVI elnöke

28. Ki adhat utasítást valamennyi választási iroda vezetője részére?

- a. a miniszterelnök
- b. az NVI elnöke
- c. a köztársasági elnök, akadályoztatása esetén az országgyűlés elnöke

29. Ki nevezi ki az OEVI és a HVI vezetőjét, amennyiben nincs betöltve az érintett települési jegyzői tisztség?

- a. a megyei kormányhivatal kormány megbízottja
- b. a TVI vezetője
- c. az NVI elnöke

30. Ki bízta meg a választási irodák tagjait?

- a. a polgármester, megyei közgyűlés elnöke
- b. a választási iroda vezetője
- c. a felettes választási iroda vezetője

31. Ki nem lehet a választási iroda tagja?

- a. a polgármesteri hivatal köztisztviselője
- b. a választókerületben jelöltet nem állító jelölő szervezet tagja
- c. a választókerületben induló jelölt mostohagyereke

32. Lehet-e a hajdúszoboszlói OEVI tagja a sárvári székhelyű egyéni választókerületben induló jelölt?

- a. igen

- b. nem
- c. igen, amennyiben a választókerületben hozzátartozója jelöltként nem indul

33. A választási iroda vezetője a vele szemben felmerülő kizárási okot kinek köteles bejelenteni?

- a. a felettes választási iroda vezetőjének
- b. az NVI elnökének
- c. a Nemzeti Választási Bizottság elnökének

34. A választási iroda vezetőjével szemben felmerülő kizárási ok esetén ki jogosult a választási iroda új vezetőjének kinevezésére?

- a. az NVI elnöke
- b. a felettes választási iroda vezetője
- c. a Nemzeti Választási Bizottság elnöke

35. A választási iroda tagja a vele szemben felmerülő kizárási okot kinek köteles bejelenteni?

- a. az NVI elnökének
- b. a felettes választási iroda vezetőjének
- c. a választási iroda vezetőjének

36. A választási iroda tagjával szemben felmerülő kizárási ok esetén ki jogosult a választási iroda új tagjának megbízására?

- a. a választási iroda vezetője
- b. a felettes választási iroda vezetője
- c. az NVI elnöke

37. A választási iroda vezetőjének a választások előkészítésével és lebonyolításával összefüggésben ki adhat utasítást?

- a. a polgármester, megyei közgyűlés elnöke
- b. a felettes választási iroda vezetője
- c. a képviselő-testület

38. A választási iroda tagjának a választások előkészítésével és lebonyolításával összefüggésben ki adhat utasítást?

- a. a felettes választási iroda vezetője
- b. a polgármester, a megyei közgyűlés elnöke

- c. a választási iroda vezetője

39. A választási iroda vezetőjének mely esetben adhat utasítást a választási bizottság elnöke?

- a. a választás előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatban
- b. a választási bizottság titkársági feladatainak ellátása körében
- c. a választási iroda teljes körű tevékenysége tekintetében

40. A felsoroltak közül melyik nem tartozik a választási iroda feladatai közé?

- a. megszervezi a választási szervek tagjainak oktatását
- b. dönt a kifogás áttételéről
- c. biztosítja a választási bizottságok működésének feltételeit

41. Ki veszi nyilvántartásba a nemzetközi megfigyelőket és teszi közzé nevüket valamint a megbízó állam vagy nemzetközi szervezet nevét?

- a. a Külügyminisztérium
- b. a TVI
- c. az NVI

42. Mikortól és hol lehet bejelenteni az országgyűlési választáson induló kívánó pártot?

- a. bármikor és bármelyik választási bizottságnál
- b. csak a választás kitűzését követően és csak a Nemzeti Választási Bizottságnál
- c. a szavazást megelőző 50. naptól az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnál

43. Be kell-e jelentkeznie – és ha igen, hol – az országgyűlési választáson indulni kívánó országos nemzetiségi önkormányzatnak?

- a. nem, mert az országos nemzetiségi önkormányzat költségvetési szerv
- b. igen, a választás kitűzését követően a Nemzeti Választási Bizottságnál
- c. igen, a szavazást megelőző 50. naptól az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnál

44. Ki és hol igényelheti az ajánlóívet?

- a. csak a jelölt és csak a Nemzeti Választási Bizottságtól
- b. csak a jelölő szervezet, vagy a független jelölt esetén annak meghatalmazottja az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságtól

- c. csak a jelölő szervezet és a függetlenként indulni kívánó választópolgár az országgyűlési egyéni választókerületi választási irodától

45. Az országos nemzetiségi önkormányzat indíthat egyéni jelöltet?

- a. igen, korlátozás nélkül
- b. igen, de a jelöltnek szerepelnie kell a nemzetiségi névjegyzéken
- c. nem

46. Mikortól lehet ajánlóívet igényelni?

- a. függetlenként indulni kívánó választópolgár esetén a választás kitűzését követően
- b. jelölő szervezet esetén a választás kitűzését követően bármikor
- c. a szavazást megelőző 48. napot követően

47. Mikor kell kiadni az ajánlóíveket?

- a. az igénylés átvételét követő 3 napon belül
- b. az igénylést követően haladéktalanul, de legkorábban a szavazást megelőző 48. napon
- c. az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság engedélyező döntését követően

48. Melyik állítás igaz? Nem gyűjthető ajánlószelvény:

- a. kórházban, rendelő intézetben, fogorvosnál.
- b. a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban lévő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatának teljesítése közben.
- c. taxiban a taxisorfőr által.

49. Legkésőbb mikor lehet az egyéni választókerületi jelöltet bejelenteni?

- a. legkésőbb a szavazást megelőző 48 napon
- b. legkésőbb a szavazást megelőző 34. napon
- c. legkésőbb a szavazást megelőző 14. napon

50. Ki ellenőrzi az ajánlásokat?

- a. az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság az ajánlóívek átvételét követő 3 napon belül
- b. az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda az ajánlóívek átvételét követő 3 napon belül
- c. a Nemzeti Választási Bizottság

51. Mikor érvénytelen az ajánlás?

- a. ha a jelölt nem írta alá az ajánlóíveket
- b. ha az ajánlást adó választópolgár a közismert művész nevét adta meg
- c. ha az ajánló választópolgár az ellenőrzéskor már elköltözött a választókerületből

52. Legkésőbb mikor lehet az országos listát bejelenteni?

- a. legkésőbb a szavazást megelőző 48 napon
- b. legkésőbb a szavazást megelőző 33. napon
- c. legkésőbb a szavazást megelőző 14. napon

53. Melyek az országos pártlista bejelentésének a feltételei?

- a. pártlistát az a jelölőszervezet állíthat, amely minden megyében és a fővárosban legalább egy egyéni választókerületi önálló jelöltet állított
- b. pártlistát az a párt állíthat, amely legalább kilenc megyében és a fővárosban legalább huszonegy egyéni választókerületi önálló jelöltet állított
- c. pártlistát az a párt állíthat, amely legalább kilenc megyében és a fővárosban legalább tizenöt egyéni választókerületi önálló, és legalább tizenkét egyéni választókerületi közös jelöltet állított

54. Mikortól meddig tart a kampányidőszak?

- a. a választás kitűzésétől a szavazás napján a szavazás befejezéséig
- b. a szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazás napján a szavazás befejezéséig
- c. a szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazást megelőző nap végéig

55. Mi minősül kampányeszköznek?

- a. minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen a plakát, jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés, politikai reklám és politikai hirdetés, választási gyűlés
- b. kizárólag a törvényben felsorolt eszközök: a plakát, jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés, politikai reklám és politikai hirdetés, választási gyűlés
- c. kizárólag a törvényben felsorolt eszközök: a szórólap, a jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés, politikai reklám és politikai hirdetés, választási gyűlés

56. Melyik állítás igaz?

- a. a szavazóhelyiségek bejáratától számított 150 méteres távolságon belül választási kampánytevékenység a szavazás napján sem magánterületen, sem közterületen nem folytatható

- b. a szavazóhelyiségek bejáratától számított 300 méteres távolságon belül választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható
- c. a szavazóhelyiségek bejáratától számított 150 méteres távolságon belül – közterületen – választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható

57. Mi minősül a választási eljárásról szóló törvény szerint plakátnak?

- a. választási falragasz, felirat, szórólap, vetített kép, embléma mérettől és hordozóanyagtól függetlenül
- b. választási falragasz, felirat, szórólap, embléma, valamennyi más sajtótermék a méretétől és hordozóanyagától függően
- c. választási felirat, szórólap, embléma a méretétől és a hordozóanyagtól függően

58. A szavazást követően mennyi időn belül kell eltávolítani a választási plakátot?

- a. 90 napon belül
- b. 30 napon belül
- c. 1 hónapon belül

59. Melyik állítás hamis az alábbiak közül?

- a. a médiaszolgáltató egyenlő feltételek mellett teheti közzé a jelöltet állító jelölő szervezetek és a független jelöltek politikai reklámjait
- b. a politikai reklámhoz véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos
- c. politikai reklámot kampányidőszakban közszolgálati médiaszolgáltató nem tehet közzé

60. Ki köteles gondoskodni az audiovizuális médiaszolgáltatásban közzétételre szánt politikai reklám feliratozásáról vagy jelnyelvi tolmácsolással való ellátásáról?

- a. a médiaszolgáltató
- b. a politikai reklám megrendelője
- c. a Nemzeti Választási Iroda

61. Melyik állítás hamis?

- a. az exit-pol a közvélemény-kutatást végző személy a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja
- b. az exit-pol a közvélemény-kutatást végző személy csak az épületből kilépőket kérdezheti meg
- c. az exit-pol közvélemény-kutatás csak a szavazás befejezése után végezhető

62. Mikor lehet a közvélemény-kutatás eredményét nyilvánosságra hozni?

- a. bármikor
- b. a szavazást megelőző nyolcadik napig
- c. a szavazás befejezése után

63. A médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság bírálja el

- a. a körzeti médiaszolgáltatóval kapcsolatos kifogást a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán.
- b. a körzeti médiaszolgáltatóval kapcsolatos kifogást az országgyűlési képviselők választásán.
- c. a nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogást a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán.

64. Ki jogosult kiadni a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevét és lakcímét a jelöltet állító jelölő szervezet kérésére?

- a. NVI
- b. HVI
- c. OEVI

65. Mely állítás igaz az alábbiak közül?

- a. az azonos nevű jelöltek szavazólapon elfoglalt helyéről a helyi választási bizottság sorsolással dönt
- b. azonos nevű jelöltek esetében a szavazólapon nevük után zárójelben fel kell tüntetni születési évüket, lakcímüket, foglalkozásukat
- c. az azonos nevű jelöltek esetében a szavazólapon a lakcímük szerinti települést csak abban az esetben kell feltüntetni, ha a jelöltek születési éve is megegyezik

66. Ki hívja fel az azonos nevű jelölteket arra, hogy a szavazólapon feltüntetésre kerülő foglalkozásáról nyilatkozzon?

- a. a választási bizottság elnöke, vagy elnök-helyettese
- b. a választási bizottság határozattal
- c. a választási iroda

67. A jelöltnek a felhívástól számított hány napon belül kell nyilatkoznia a szavazólapon feltüntetendő foglalkozásáról?

- a. 15 napon belül
- b. 8 napon belül

- c. 3 napon belül

68. Fel kell-e tüntetni a szavazólapon a jelölő szervezet rövidített nevét és jelképét?

- a. nem kell feltüntetni
- b. külön kérés nélkül, minden esetben fel kell tüntetni
- c. csak abban az esetben, ha azt a jelölő szervezet a szavazólap adattartalmának jóváhagyását megelőzően kéri

69. Mely állítás nem igaz az alábbiak közül?

- a. a több utónévvel rendelkező jelölt nem kérheti, hogy csak egy, az általa megjelölt utónév kerüljön a szavazólapon feltüntetésre
- b. a több utónévvel rendelkező jelölt kérheti, hogy csak egy, az általa megjelölt utónév kerüljön a szavazólapon feltüntetésre
- c. a jelölt kérheti, hogy a nevének részét képező „dr.” megjelölést a szavazólap ne tartalmazza

70. Mely állítás igaz az alábbiak közül:

- a. a szavazólapon a jelöltek nevük abc-sorrendjében szerepelnek, a listák sorsolt sorrendben
- b. a jelöltek és a listák nevük abc-sorrendjében szerepelnek a szavazólapon
- c. a jelöltek, illetve a listák a választási bizottság által kisorsolt sorrendben szerepelnek a szavazólapon

71. Mi határozza meg az egyéni, illetve a listás szavazólap adattartalmát?

- a. a választási bizottság határozata
- b. a Nemzeti Választási Bizottság iránymutatása
- c. a választási eljárásról szóló törvény

72. Ki gondoskodik a szavazólapok elkészítéséről az országgyűlési választás során?

- a. az OEVI
- b. a TVI
- c. az NVI

73. Ki, és kinek adja át a szavazásnapi iratokat és kellékeket?

- a. a helyi választási bizottság a helyi választási iroda részére
- b. a helyi választási iroda az SZSZB mellett működő jegyzőkönyvvezető részére

- c. a helyi választási iroda az SZSZB elnöke részére

74. Mikor kell átadni a szavazásnapi iratokat és kellékeket?

- a. a szavazás napja előtti héten
- b. a szavazást megelőző nap
- c. a szavazás napján

75. Ki gondoskodik a szavazásnapi iratok és kellékek szavazás napjáig történő őrzéséről?

- a. az SZSZB elnöke
- b. a helyi választási bizottság elnöke
- c. a helyi választási iroda

76. Melyik állítás igaz?

- a. minden településen, minden választókerületben, minden szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell
- b. minden településen legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell
- c. minden településen, minden választókerületben legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell

77. A szavazóhelyiségben hány szavazófülkét, illetve szavazóurnát kell elhelyezni?

- a. legalább egy szavazófülkét és legalább egy szavazóurnát
- b. legalább egy szavazófülkét, legalább egy szavazóurnát és legalább egy mozgóurnát
- c. legalább kettő szavazófülkét, legalább kettő szavazóurnát és legalább egy mozgóurnát

78. Mikor és hol lehet szavazni belföldön?

- a. a szavazás napján 6.00 – 19.00 óráig, a szavazóhelyiségben
- b. a szavazás napján 6.00 – 19.00 óráig, a szavazóhelyiségben vagy mozgóurnával, de a HVB 5,00 órai kezdést is elrendelhet
- c. a szavazás napján 6.00 – 19.,00 óráig, a szavazóhelyiségben vagy mozgóurnával

79. Fel lehet-e függeszteni a szavazást?

- a. nem lehet, a választópolgárok a szavazás ideje alatt bármikor megjelenhetnek a szavazókörben
- b. igen, ha a szavazás napján a szavazatszámoló bizottság szavazóhelyiségben jelenlévő tagjainak a száma 3 alá csökken, vagy a szavazást a választás szabadságát, vagy

titkosságát, illetve a választás lebonyolítását veszélyeztető esemény miatt lehetetlenné válik

- c. igen, ha a szavazatszámoló bizottság elnöke elhagyja a szavazókör területét

80. Mit kell aláírnia az elsőként szavazó választópolgárnak?

- a. a névjegyzéket, a szavazóköri jegyzőkönyvet és a mozgóurnába helyezendő ellenőrző lapot
- b. a névjegyzéket és a szavazóköri jegyzőkönyvet
- c. a névjegyzéket és a mozgóurnába helyezendő ellenőrző lapot

81. Az adatrögzítésre, vagy továbbításra alkalmas eszközök használatát illetően vonatkozik-e valamilyen tilalom a szavazatszámoló bizottság tagjaira?

- a. nem, bármilyen adatrögzítésre, vagy továbbításra alkalmas eszköz használható a szavazás ideje alatt
- b. igen, van ilyen tilalom, mely szerint a szavazás időtartama alatt a szavazatszámoló bizottság tagja a szavazóhelyiségben semmilyen adatrögzítésre, vagy továbbításra alkalmas eszközt nem használhat, kivéve a hivatalos tollakat és papírokat
- c. a szavazókörben csak a szavazatszámoló bizottság tagjai használhatnak ilyen eszközt

82. A szavazatszámoló bizottság négy választópolgárt utasított vissza a szavazás napján. Mi az eljárás?

- a. a szavazatszámoló bizottság – a visszautasítást követően haladéktalanul – határozatot hoz, külön-külön minden visszautasított választópolgár esetében
- b. a visszautasításokról a szavazatszámoló bizottság nem hoz határozatot, a visszautasított választópolgárokat a jegyzőkönyvvezető haladéktalanul felveszi a visszautasított választópolgárokról vezetett jegyzékbe
- c. a szavazatszámoló bizottság a szavazás lezárását követően valamennyi visszautasításról egy határozatban dönt, melyet valamennyi érdekeltnek megküld

83. Nem teszi érvénytelenné a szavazatot, ha a választópolgár .....

- a. ... saját ceruzáját használta a szavazólap kitöltéséhez
- b. ... azon jelöltek nevét, amelyekre nem szavazott, áthúzta
- c. ... nem a jelölt neve melletti, vagy a lista neve feletti körbe tollal írt egymást metsző két vonallal szavazott

84. Mely körülmény nem érinti a szavazólap érvényességét?

- a. ha a szavazólapon nincs hivatalos bélyegzőlenyomat
- b. ha a szavazólapon megjegyzést tettek

- c. ha két jelöltre adtak le a szavazatot

85. Mi a teendő, ha a választópolgár a szavazólap kitöltését elrontotta?

- a. kérésére a szavazatszámlláló bizottság egy ízben kicseréli a rontott szavazólapot
- b. ebben az esetben a választópolgár nem szavazhat
- c. a rontott szavazólapon a választópolgár feltünteti a javítást és a választási bizottság két tagja hivatalos bélyegzőlenyomattal látja el azt

86. A szabályosan kitöltött szavazólapon nincs bélyegzőlenyomat. Minősítse a szavazólapot!

- a. a szavazólap érvénytelen
- b. a szavazólap érvénytelen, a rajta lévő szavazatok azonban érvényesek
- c. a szavazólap és szavazatok is érvényesek

87. Hogyan biztosítható a mozgóurnás szavazás során a hivatalos bélyegzőlenyomattal ellátott szavazólap?

- a. a mozgóurnás szavazáshoz a szavazatszámlláló bizottság két tagja a hivatalos bélyegzőt is kiviszi
- b. a mozgóurnás szavazáshoz a szavazólapot előzetesen a szavazóhelyiségben bélyegzőlenyomattal látja el a szavazatszámlláló bizottság
- c. a szavazóhelyiségben és a mozgóurnába leadott szavazatokat a szavazatszámlláló bizottság a szavazás lezárását követően haladéktalanul bélyegzőlenyomattal látja el

88. Mi a teendő, ha a választópolgár a szavazóhelyiségben a szavazófülkén kívül kívánja kitölteni a szavazólapot?

- a. a szavazófülke igénybevételére a szavazatszámlláló bizottság felhívja a választópolgárt, de arra nem kötelezheti
- b. a szavazatszámlláló bizottság két tagja a választópolgárt a fülkébe kíséri, mert annak használata kötelező
- c. a szavazatszámlláló bizottság ügyet sem vet a szavazófülkén kívül szavazó választópolgárra

89. A választópolgár a szavazóhelyiségben igazolja a személyazonosságát, valamint lakcímét vagy személyazonosítóját, de nem szerepel a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken. Mi a teendő?

- a. a szavazatszámlláló bizottság felveszi a névjegyzékbe a választópolgárt, ha igazolja, hogy lakcíme a szavazókör területén van, feltéve hogy nem szerepel a választójogosultsággal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában
- b. a szavazatszámlláló bizottság visszautasítja a választópolgárt

- c. a szavazatszámlláló bizottság engedélyezi a szavazást abban az esetben, ha a választópolgár a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szerepel

90. A szavazás napján 6.00 és 19.00 óra között tartózkodhat-e a szavazóhelyiségben a helyi választási iroda vezetője?

- a. igen, a szavazás teljes időtartama alatt a szavazóhelyiségben tartózkodhat
- b. nem, a szavazás megkezdésétől annak lezárásáig a szavazatszámlláló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben
- c. igen, ha a szavazatszámlláló bizottság elnöke azt engedélyezi

91. A szavazóhelyiségbe írásképtelen választópolgár érkezik, akit elkísér kiskorú gyermeke abból a célból, hogy helyette aláírja a névjegyzéket. Mi a teendő?

- a. az írásképtelen választópolgár helyett ebben az esetben is a szavazatszámlláló bizottság két tagja írhatja alá a névjegyzéket
- b. a szavazatszámlláló bizottság nem teszi lehetővé a választópolgár számára a szavazást
- c. a szavazatszámlláló bizottság engedélyezi, hogy az írásképtelen választópolgár helyett kiskorú gyermeke írja alá a névjegyzéket

92. Leadhatja-e a választópolgár a szavazatát a szavazás napján 19.00 órát követően?

- a. nem, mert a választópolgár csak 19.00 óráig adhatja le szavazatát
- b. igen, amennyiben 19.00 órakor sorban állt
- c. igen, amennyiben azt a szavazatszámlláló bizottság elnöke engedélyezi

93. Ki nyújthat be kifogást?

- a. bárki
- b. a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet
- c. csak a jelölt és a jelölő szervezet

94. Hogyan lehet a kifogást benyújtani?

- a. csak személyesen
- b. személyesen, levélben, e-mailben
- c. személyesen, levélben, telefaxon, e-mailben

95. Folyamatosan fennálló tevékenység esetében a kifogást a sérelmezett tevékenység fennállásának..... lehet benyújtani.

- a. harmadik napjáig
- b. teljes időtartama alatt
- c. teljes időtartama alatt, valamint a tevékenység befejezését követő három napon belül

96. Mely időpontot kell figyelembe venni az áttett kifogás határidőben történt benyújtásának vizsgálatakor?

- a. az első választási bizottsághoz való beérkezés időpontját
- b. nem kell figyelembe venni időpontot
- c. a második választási bizottsághoz való beérkezés időpontját

97. Az országgyűlési választáson melyik választási bizottság hatáskörébe tartozik a helyi választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogás?

- a. HVB
- b. OEVB
- c. TVB

98. Mely esetben nincs helye fellebbezésnek?

- a. bármely esetben lehet fellebbezni
- b. Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen
- c. a választási bizottság elsőfokú határozata ellen

99. A választási bizottság a benyújtott kifogásról legkésőbb a beérkezéstől számított..... dönt.

- a. második napon
- b. ötödik napon
- c. harmadik napon

100. A választási bizottságok által mely jogorvoslati kérelmek bírálhatók el?

- a. bírósági felülvizsgálati kérelem
- b. fellebbezés, bírósági felülvizsgálati kérelem, panasz
- c. fellebbezés, kifogás

101. Mely ügyek egyesítését rendelheti el a választási bizottság?

- a. bármely ügyekét
- b. amelyeknek tárgya egymással összefügg

c. amelyeknél azonos a benyújtó személye

102. Mi az eljárás ha az érdemben elbírált ügyben újabb kifogást nyújtanak be?

- a. a bizottság elnöke saját hatáskörben elbírálja
- b. a bizottság új ügyként tárgyalja és dönt
- c. a bizottság elnöke megküldi a kifogást benyújtó részére a bizottság korábbi határozatának másolatát

103. A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha nem tartalmazza

- a. benyújtójának személyi azonosítóját vagy magyar állampolgárságát igazoló okmányának típusát és számát, vagy szervezet esetén a bírósági nyilvántartásba-vételi számát
- b. benyújtójának telefonszámát és e-mail címét
- c. kézbesítési megbízottjának nevét és telefonszámát vagy e-mail címét

104. Mikor szabhat ki bíróságot a választási bizottság?

- a. bármely, a kifogásnak helyt adó határozatában
- b. nincs bíróságlási joga
- c. a törvényben meghatározott esetekben

105. Mikor van helye bírósági felülvizsgálatnak?

- a. jegyzőkönyvbe foglalt döntés ellen
- b. bármely választási bizottsági határozat ellen
- c. ha a fellebbezési jogot kimerítették, vagy a fellebbezés kizárt

106. Ki nem jogosult fellebbezés és bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtására?

- a. az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet
- b. a központi névjegyzékben szereplő választópolgár
- c. az ügyben eljáró választási bizottság és annak tagja

107. A szavazókörök kialakításával és felülvizsgálatával kapcsolatos fellebbezést ..... bírálja el.

- a. az OEVI vezetője
- b. a TVI vezetője
- c. a járásbíróság

108. A névjegyzékkel kapcsolatos fellebbezést – ha nem ad neki helyt – a HVI vezetője felterjeszti ....

- a. az OEVI vezetőjéhez.
- b. a TVI vezetőjéhez.
- c. a járásbírósághoz.

109. A jelöltek, listák sorrendjének sorsolása ellen ...

- a. nincs helye jogorvoslatnak.
- b. fellebbezni lehet.
- c. a szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni bírósági felülvizsgálati kérelemben foglalható a jogorvoslati kérelem.

110. Milyen kérelemmel fordulhat a külföldi lakcímmel rendelkező magyar állampolgár a HVI-hez?

- a. kérheti külképviseleti névjegyzékbe vételét
- b. semmilyen
- c. kérheti felvételét a központi névjegyzékbe

111. A HVI a központi névjegyzéken...

- a. ... nem vezethet át közvetlenül változást.
- b. ...vezeti át a külképviseleti névjegyzékkel kapcsolatos kérelem adatait.
- c. ...rögzíti az akadálymentes szavazókör igénylését.

112. A választás kitűzését követő lakcímváltozás esetén...

- a. ... az új lakcím szerinti HVI vezetője felveszi a választópolgárt az új lakcíme szerinti névjegyzékbe, egyidejűleg törli a korábbi lakcíme szerinti névjegyzékből.
- b. ... a korábbi lakcím szerinti HVI vezetője felveszi a választópolgárt az új lakcíme szerinti névjegyzékbe, egyidejűleg törli a korábbi lakcíme szerinti névjegyzékből.
- c. ... az új lakcím szerinti HVI vezetője értesítőt küld a választópolgárnak.

113. Mikor nyújthatja be a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár a nemzetiségi névjegyzékbe vétele iránti kérelmet?

- a. a választás kitűzését követő naptól a szavazást megelőző 8. napig
- b. bármikor
- c. a szavazást megelőző 8. napig bármikor

114. Mikor nyújthatja be a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár a nemzetiségi névjegyzékbe vétele iránti kérelmet?

- a. a választás kitűzését követő naptól a szavazást megelőző 16. napig
- b. bármikor
- c. a szavazást megelőző 8. napig bármikor

115. Mikor nyújthatja be a külföldi lakcímmel rendelkező választópolgár a nemzetiségi névjegyzékbe vétele iránti kérelmet?

- a. a választás kitűzését követő naptól a szavazást megelőző 8. napig
- b. bármikor
- c. semmikor

116. Mikor nyújthatja be a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár a Braille-írásos értesítő megküldése iránti kérelmet?

- a. bármikor
- b. bármikor, de az adott választáson csak akkor kap Braille-írásos értesítőt, ha a kérelme a szavazást megelőző 48. napig beérkezik a HVI-hez
- c. a szavazást megelőző 48. napig

117. A mozgóurna iránti kérelem a választási honlapon keresztül...

- a. ... a választás kitűzését követő naptól a szavazást megelőző 2. napon 16.00 óráig nyújtható be.
- b. ... a választás kitűzését követő naptól a szavazást megelőző 2. napon 16.00 óráig, valamint a szavazás napján 6-15 óra között nyújtható be.
- c. ... a szavazás napján 15 óráig nyújtható be.

118. A mozgóurna iránti kérelmet el kell utasítani, ha...

- a. ... a választópolgár a szavazást megelőző 2. napon 15.59-kor személyesen nyújtja be.
- b. ... a kérelemben az igénylés okaként a választópolgár azt tünteti fel, hogy egy másik SZSZB megbízott tagjaként nem tud elmenni a lakcíme szerinti szavazókör szavazóhelyiségébe leadni a szavazatát
- c. ... a választópolgár kérelmét a házastársa meghatalmazás nélkül viszi be az SZSZB-hez.

119. Az átjelentkezési kérelmet el kell utasítani, ha...

- a. ... levélben, de nem ajánlott küldeményként nyújtották be.
- b. ... a kérelem a szavazást megelőző 8. nap után érkezik be a HVI-hez.
- c. ... nem tartalmazza a választópolgár második utónevét.

120. Ha a HVI a választópolgárt felveszi a külképviseleti névjegyzékbe, ...

- a. ... nincs szükség külön értesítő megküldésére.
- b. ... egyidejűleg törli a szavazóköri névjegyzékből.
- c. ... az erről szóló értesítőt elsősorban a kérelemben megadott értesítési címre kell megküldeni.

121. Az átjelentkezési kérelem alapján Budakeszi kijelölt szavazókörének névjegyzékébe áttett választópolgár...

- a. ... a lakcíme szerinti HVI-től kapja meg a budakeszi értesítőt.
- b. ... csak a Budakeszi HVI-től kérhet mozgóurnát.
- c. ... mind a lakcíme szerinti, mind a Budakeszi HVI-től kérhet mozgóurnát.

122. A mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékébe ki vehet fel választópolgárt?

- a. a település HVI-je
- b. a település HVI-je és az SZSZB
- c. az SZSZB

123. Ha a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szereplő választópolgár megjelenik a szavazóhelyiségben, az SZSZB ...

- a. ... törli a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékéből, és felveszi a névjegyzékbe.
- b. ... visszautasítja.
- c. ... a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét íratja alá a választópolgárral.

124. Ha a nemzetiségi névjegyzékbe vétel iránti kérelem olyan választópolgártól érkezik levélben, aki a HVI illetékességi területén bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik, a HVI ...

- a. ... érdemben elbírálja a kérelmet.
- b. ... elutasítja a kérelmet.
- c. ... átteszi a kérelmet a választópolgár lakóhelye szerint illetékes HVI-hez.

125. Ha a külképviseleti névjegyzékbe vétel iránti kérelem olyan választópolgártól érkezik levélben, aki a HVI illetékességi területén bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik, a HVI ...

- a. ... érdemben elbírálja a kérelmet.
- b. ... elutasítja a kérelmet.
- c. ... átteszi a kérelmet a választópolgár lakóhelye szerint illetékes HVI-hez.

126. Az európai unió más tagállamának magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgára...

- a. ... bármikor kérheti nemzetiségi névjegyzékbe vételét.
- b. ... a magyarországi lakcíme szerinti HVI-től kérheti, hogy központi névjegyzékbe vételének hatálya az országgyűlési képviselők választására is terjedjen ki.
- c. ... a szavazást megelőző 2. napon 16.00 óráig kérheti külképviseleti névjegyzékbe vételét.

ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK MEGOLDÁSAI

Kérdés sorszáma	Helyes válasz		
	a.	b.	c.
1.		X	
2.		X	
3.			X
4.			X
5.		X	
6.		X	
7.			X
8.		X	
9.		X	
10.	X		
11.		X	
12.	X		
13.		X	
14.	X		
15.			X
16.			X
17.	X		
18.		X	
19.	X		
20.	X		
21.			X
22.	X		
23.			X
24.		X	
25.	X		
26.			X
27.			X
28.		X	
29.		X	
30.		X	
31.			X
32.		X	
33.		X	
34.	X		

Kérdés sorszáma	Helyes válasz		
	a.	b.	c.
35.			X
36.	X		
37.		X	
38.			X
39.		X	
40.		X	
41.			X
42.		X	
43.		X	
44.			X
45.			X
46.	X		
47.		X	
48.	X		
49.		X	
50.		X	
51.		X	
52.		X	
53.		X	
54.		X	
55.	X		
56.			X
57.	X		
58.		X	
59.			X
60.		X	
61.			X
62.	X		
63.		X	
64.			X
65.			X
66.			X
67.			X
68.			X

Kérdés sorszám	Helyes válasz		
	a.	b.	c.
69.	X		
70.			X
71.			X
72.			X
73.			X
74.		X	
75.			X
76.			X
77.			X
78.			X
79.		X	
80.	X		
81.		X	
82.		X	
83.		X	
84.		X	
85.	X		
86.	X		
87.		X	
88.	X		
89.		X	
90.		X	
91.	X		
92.		X	
93.		X	
94.			X
95.			X
96.	X		
97.		X	
98.		X	
99.			X
100.			X
101.		X	
102.			X
103.	X		
104.			X
105.			X

Kérdés sorszám	Helyes válasz		
	a.	b.	c.
106.			X
107.		X	
108.			X
109.			X
110.		X	
111.			X
112.			X
113.		X	
114.		X	
115.			X
116.	X		
117.			X
118.		X	
119.			X
120.			X
121.	X		
122.			X
123.		X	
124.			X
125.		X	
126.	X		

